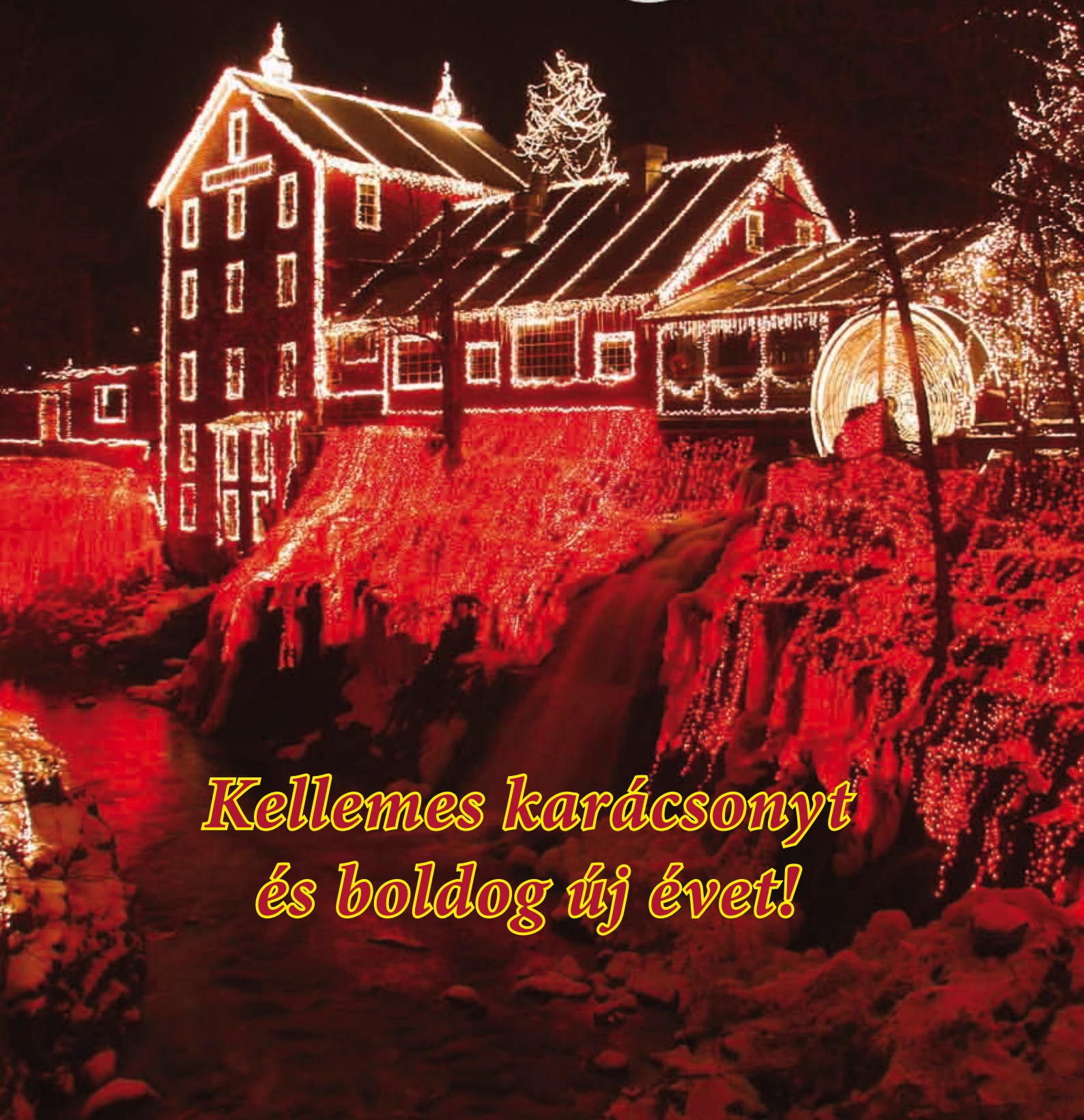

62. évf., 2008. XII. 18., ára 100 dinár

39-40

Jó Pajtás

*Kellemes karácsonyt
és boldog új évet!*

Békés karácsonyt, valamint sikerekben gazdag új esztendőt kívánunk minden tininek, a szülőknek, a pedagógusoknak, a terjesztőknek és a lap valamennyi barátjának, támogatójának.
A Jó Pajtás következő, szintén kettős száma január 22-én jelenik meg.

Kovács András Ferenc

Karácsony hava

Fagyos éj, fölborult betlehem, karácsony:
Csillagfény Márián, gyermekén, tar ácsón.
Mint lassú, játszi láng, megrebben a lélek:
Leng a sugárszilánk, pelyhekben az ének.

Krúdy Gyula

Karácsony este

A mák és dió napja, mondja a régi szakácskönyv, amelyből néha a nagyapám módjára ebédelni és vacsorázni is szoktam, hogy hosszú életkort élhessek a földön, mint általában a régebbi magyarok.

A máktörő koloncnak vendég-hívogató hangja volt, és minden házból kihallatszott a döngése. A dió olyan jóízűen roppant, mintha a bánatot törtük volna össze darabidőre. Az asszonyhang, amely a zúzmarás ablakú konyhában kommandírozott, a legkeményebb férfit is meglágyította. A pajkos gyerek szorongva ült a suton, a komondor alázatosan ólálkodott az ünnepi illatokra, a pincében a hordó igyekezett megtisztulni szennyeitől, mert ő is tudta, hogy e napon vérét veszik, a gyalogösvényen a postás csodálatos levelekkel közelgett, nyelven szomszédasszony békét kötött, és szakérte-

lemmel jött a fazékfedelek fölemelkedéséhez, a sütők átvizsgálásához, a patkók megköstöléséhez.

Nem volt olyan ház Magyarországon, ahol a diós és mákos sütemények nem sikerültek volna e napon. Vajon termett-e elég mák, elegendő dió ez évben hazánkban, hogy mindenkinek patkó jusson az asztalára? A régi könyv azt mondja, hogy e sütemények nélkül nem érvényes a karácsonyi ünnep. Tán még a másvilági bíróság is valamiképpen felelősségre vonja az ünneprontót. Vajon mivel fog védekezni a magyar, aki a karácsonyi kalácsot elmulasztotta?

A hét fotója

Van, aki így szüreteli le a tudás fájának gyümölcsseit...

Mit hozott a Jézuska?

Furdalt a kíváncsiság: vajon a 19. század végén, a 20. század első felében milyen ajándékok lapultak a hol mennyezetig érő, hol szegényes karácsonyfák alatt?

Magam elé képzeltem a csak hallomásból ismert Stefi nénit – sok nő viselt akkoriban ilyen neveket: Stefánia, Anasztázia, Emerencia –, hosszú selyemszoknyában, csipkezsabós blúzban, szépségflastrommal a bal gödröcskéje fölött. Megrázza háta mögé rejtett csengőjét, és elkiáltja magát. „Megjött a Jézuska!” Erre beront a szobába öt-hat gyerek, és nekiesik a fa alá tett csomagoknak. Ekkor még az volt a szokás, hogy mást kaptak a lányok és mást a fiúk. Utóbbiak életlen pléh-kardot, huszárcsákót, fapuskát, vagy Laterna Magicát – egy bűvös lámpát, amely kivetítette az üveglapra festett, áttetsző képeket. Ez volt a házimozi őse, a nagyobbacska fiúk álma. Örünk is egyet a férjem gyerekkorából. Ő már „megörökölte” valamelyik bácsikájától, de a csodamasina még a negyvenes években is megdobogtatta a kislány szívét. A kislányoknak egészen mást hozott a Jézuska. Öltöztethető hajás babát, porcelánfejűt,

nagy kerekű babakocsit, parányi tűzhelyet, babaszobát. A fiúkból katonákat akarta nevelni, a lányokból házas feleséget.

Ez volt a 19. század vége, és alighogy átfordult a huszadikba, azonnal megjelentek az új kor modern játéakai. Motoros paprikajancsik, alvó és beszélő babák, ólomkatonák. Aztán kitört az első világháború, s a Jézuska is háborús játékokat hozott: ágyút, géppuskát, vöröskeresztes ápolóbabát. A húszas években már csak a tehetősebb szülők lephették meg csemetéiket olyan divatos játékokkal, mint a villanyra járó kisvasút, kisautó, önműködő és zenélő várkastély. A szükség diktálta a praktikus ajándékokat: zoknit, sapkát, télikabátot. Összement a karácsonyfa is – drága volt a fenyő –, így legalább nem kellett költeni drága díszekre. Csillogó gömbök helyett háborús kitüntetéseket – kisézüstöt, nagyüzüstöt – aggattak az ágakra sok helyen.

Pár év múlva újfajta karakterbabák jelentek meg a karácsonyi kirakatokban. Volt közöttük szemüveges, sírós, nevetős, rancos képű, sőt, boszorkány is, vörös orrú. A harmincas évek slágere az autó és a repülőgép, száz gyerek közül kilencvenkilenc ezt kért

Ma már minden gyerek tudja, hogy az ajándékot nem a Jézuska hozza, hanem a szülők. Ők október óta egyfolytában azon törik a fejüket, honnét szerezzenek pénzt számítógépre, videojátékokra, a bevásárló központokat megtöltő műanyag szuperjátékokra, mindarra, amit a gyerek kinézett magának.

karácsonyra. A kislányok is repülőgépet „rendeltek” és füles labdát, hogy együtt játszhasanak a fiúkkal. Minden jöhetett, ami felhúzható és jár, berreg, csörömpöl. A negyvenes évek játékfrontján hadrendbe álltak az első olyan „igazi” játékpuskák, amelyeket meg lehetett tölteni, lövés után nagyot durrantak, és még puskaport is szagolhattak a csemeték. Míg a karácsonyfa körül játékháborút vívtak a gyerekek, játékgyűlkezzel, amelyek érintésre szikráztak, tankokkal, bombázóval, amely két méter magasra felrepült, és papírmásé bombákat szórt a gyerekszoba padlójára – a valóságban igazi bombák hulltak a városokra, igazi vér folyt mindenütt, ahová igazi ólomkatonák tették be a lábukat, csupa sűrű egyenruhában.

A háború a játékokat is elpusztította, a gyerekekkel együtt. A túlélők örültek, ha élelmet tudtak szerezni karácsonyra. Mire emlékszem gyerekkorom karácsonyi ajándékaiból? A rongybabára, saját kezűleg tákoltam össze a húgomnak. Az első narancsra – anyám három órát állt sorba érte. Majd az Amerikából küldött nejlon esőkabáttra és -harisnyára, hogy irigyeltek az osztálytársnőim! Könyvekre, le sem tettem, amíg nem olvastam végig valamennyit.

Mire felnőttem, már nem hiányzott az ajándék, nagyobb boldogság volt adni, mint kapni. Nemrég megkérdeztem az egyik ismerősöm tízéves unokáját, mit szeretne karácsonyra. Pénzt – válaszolta habozás nélkül. Kiszámolta, ha mindenki ad egy ezrest, netán kettőt, abból összejön vágyálmai BMX biciklijé. Nagy a család, nekik is jobb, ha „megússzák” ennyiből. Okos gyerekek, praktikusan jár az esze. És úgy hiszem, legalább úgy fog örülni a biciklinek, mint nagyapja annak a hintalónak, amelyet annak idején levélben kért a Jézuskától.

Az ács meséje

Gyerekek, szeretnétek hallani, hogy milyen ott az élet kint a pusztán? Hol zöld a fű, a tó, a nád, a puszpáng, hol pödrött szarvú rackajuh bitangol, és kapirgál a tyúk a parlagi?

Na jó, hát itt van erről egy mese.

A pusztán élt egy ács, s a kedvese. Szerettek ott. Más ember arra nemigen lakott, a borzokkal remek szomszédi viszonyt ápoltak viszont, és jókat durmoltak a fa alatt, míg dönögtek a méhek meg a dongók, és cserregtek a cserfes madarak, életük nem volt rossznak mondható. Fürödni meg ott volt a tó. Hol porontyuk a levelik kuruttyolásra nevelik, s ahogy a torkukon kifér, vartognak doszt az unokák, s honnét amúgy egy kőhajtásnyira végzett az ács kötő és dúcoló, állványozó meg több efféle munkát. Ez volt a munkahelye, ez a tópart. Nem hallatott soha egy árva sóhajt, mindegy volt, hogy tavasz van, ősz-e, reggel kiment oda, és amíg győzte, állványozott, és dúcolt, és kopácsolt... Ilyen egy rendes, szorgos-dolgos ács volt.

S a kedvese meglátogatta délben.

Meglátogatta őt a kedvese, kezében kosár, derekán kötény, a hajában valami kék bogó volt, áfonya, vagy hát nem tudom, kökény, s míg békahadak húzták hegedűn, s kicsiny prücskök kísérték őket brácsán, a készülő munkát figyelte, aztán szerelmesen végignézett az ácsán, és így szólt hozzá:

„Ácsom, édes ácsom, hát nem hiába tartalak, nem hiába jó slambucon, meg tejfő-

lős kalácson.” És megterített gonddal ott a fűben, kalácsot, lábost elrendezve gusztán. Hát így éltek ők ketten ott a pusztán.

De szelek jöttek, huncut hidegek, és összekarmolázták az eget, mindig volt egy kis pirosság az alján, és a rónára halvány ködök települtek, meg ilyesmi, nehéz volt a rendes kerékvágásból nem kiesni, nem is ment már az ácsnak úgy a munka. Néha élvezte még. De néha unta.

És a kedves egy nap kiment a rétre, a partra, hol derékig ér a fű, mellette két szőrös kutyája szökdelt (mindkettő jócskán medveméretű), kiment az ácshoz kötényben, kosárral, hajában kökény, vagy talán borostyán, megterített, aztán végigsimított az ács arcán, a serkenő borostán, és így szólt hozzá: „Ácsom, édes ácsom, hát látod, itt a tél már nemsokára, hát nemsokára itt van a karácsony.

Látod, a cinke is hogy fázik, ó! Elkelne már nekünk egy házikó. Jobb lesz, ha lesz fejünk fölött tető. Ácsolj nekem egy házat, édes ácsom! Ha nem túlzottan megerőltető.”

„Ez jó tanács. Ez bölcs tanács. Megácso- lom” – felelt az ács.

És elővette a furdancsokat, az ikerköves köszörűjét, csavaros és pofás tokmányait, a róka farkfűrészét, a hornyolókést, a lünettát, körzött, a colstokot, a szekercét, a fejszét meg a bárdot, és nekilátott. Csakhogy minden zavarta most a munkát. Túl hangosan brekegtek most az unkák, borzok motoztak, és madár rikácsolt, mindenki készült félve most a télre, de legreméltebb voltaképp

az ács volt. Mert eltelt egy nap. Eltelt napra nap.

És csak nem ment a munka. Nem haladt.

Az ács mindent megtett pedig, nadrágja szárát felhajtva a békás tóba begázolt, és azt mondta: „Hékás! Halkabban, unkák, nem megy így a munka.” És lemászott a borzokhoz a lukba, és fölmászott a fára, hol a varjak károgtak, és megmondta, hogy zavarának. De túl késő volt már. Hiába lett csend. Zizzent a hó, fa ága recscent, kijött a kedves. „Kész van-e a házam, amit azért ácsoltál, hogy ne fázzam?” „Nincs kész – mondta az ács, nincs kész a ház, amit azért ácsolnék, hogy ne fázz.” „Késő már?” És az ács azt mondta:

„Késő.” Arcuk fehér volt, szemük szomorú, az ács kezéből kihullott a véső – a lapos épp úgy, mint a homorú –, kedvesét némán kézen fogta aztán, és csak sétáltak lassan ott a pusztán.

Mentek, roskadt a hó, akár a kása, és fújt a szél, és mentek, s fölfigyeltek fentről valami varjúkárogásra. „Kár! Kár! Úgy hallom, nem lettetek készek! Hát építettünk nektek házat itt fönt, tirátok vár az ágon ez a fészek.”

Megpördültek (a porhó erre porzott), és így szóltak hozzájuk lent a borzok:

„Gyertek, bújjatok bátran be a lukba! Jobb ám a tél üregben átaludva.” S mellettük tényleg ott is állt a luk kiásva, földíszítve általuk. De nem volt ez se még elég a jóból! Mert mondanom se kell nektek szerintem, hogy békák vartogtak ki most a tóból: „Brek-brek, gyertek hozzánk a jég alá!” „Tényleg?” S a békák azt mondták: „Naná.”

Akkor így szólt az ács a kedveséhez: „Hát hová költözzünk most te meg én? A földben lakjunk lomhán, feketén, vagy fönt a fákon, égis érve, röpkén, vagy lent a tófenéken nedvesen? Mondd, hol szeretnél élni, kedvesem?” „Hát – szólt a kedves – hát mind jók ezek.” És mosolygósan viselkedett, így szólt az ács: „Ácsom, édes ácsom, hát kell-e ennél szebb, hát kell-e nekünk ennél vidámabb, szomorúbb karácsony?” És hozzátette azt is: „Ó, de régen szeretnék lakni már egy tófenéken!” Így hát a békáknál karácsonyoztak, karácsonyoztak ott egy jó nagyot, aztán a fészekben, a borzüregben is eltöltöttek egy-egy hónapot. Elaltatta az ács a kedvesét. Aludjatok ti is. Akár a borzok. Majd holnap is mesélek egy mesét.

Varró Dániel

Illusztráció: Kállai Nagy Kriszta

Mindig velünk vannak: Angyalok, az égi segítőink

ábrázolják. A nagy világvallások gyökerei Egyiptomból, Perzsiából és Mezopotámiából erednek, ahol a madártestű, emberfejú kerubok voltak a mai anygalképek ősei. Az eltérő kultúrák és vallások hatása nyomán az ember képzeletében, fantáziájában furcsa, hihetetlen erővel rendelkező lények keletkeztek, akik menny és föld között lebegtek. Különleges hatalmuk volt az emberek fölött, hiszen igen fontos közvetítő szerepet töltek be a láthatatlan égi és a látható földi világ között.

Az angyalokat – a görög hírnökökhöz hasonlóan – a vallás fényében az istenek hírvivőinek tartották, akik nem emberek, de nem is istenek, hanem valamilyen köztes lények. A Bibliában például rengeteg utalást találunk az angyalokra. Angyal hozta Máriának a hírt, hogy Krisztus szülőanyjává fog válni. Angyalok adták hírül a pásztoroknak Krisztus születését, és ugyancsak angyaloknak köszönhetjük a feltámadásról szóló híreket. Az angyalokról úgy tartják, hogy Isten közelében vannak, látják a múltunkat, ismerik a jelenünket, és bepillanthatnak a jövőnkbe, mindig velünk vannak.

Miről ismerjük meg? Arról, hogyan nézhet ki egy angyal, az embereknek általában kétféle elképzelése van. Az egyik tábor szerint fehér, szárnyas lények, akik hangtalanul repkednek, suhannak körülöttünk, és egy-egy pillanatra megjelenhetnek az arra érdemes, kiválasztott személyek előtt. Ezek az emberek pontosan olyannak gondolják az angyalokat, ahogy a 19. századi romantikus képeken vagy vallási tárgyú alkotásokon ábrázolták. Ilyen jellegű, angyalokat ábrázoló képek ma is lógnak ágyak fölött, és éppen azért teszik napjainkban is a hálószobába, az ágy fölé, amiért már évszázadokkal ezelőtt is: hogy megvédjék az alvót az éjszaka gonosz erőitől.

Az emberek másik csoportja számára az angyalok inkább érzéseket jelentenek. Amikor kellemes, megnyugtató érzés suhan át a lelkükön, és meg vagyunk róla győződve, hogy nem vagyunk egyedül. A harmónia, a nyugalom jár át bennünket, megszűnnek a félelmeink, mert úgy érezzük, az élet kemény, nehéz csatáit nem kell magányosan megvívni. Általában ezeknél az embereknél fordul gyakrabban elő, hogy fizikai síkon is tapasztalják az angyalok megnyilatkozásait. Arról számolnak be, hogy úgy libbent meg a hálószobájukban a függöny, hogy nem volt légmozgás. Vagy kellemes virágillat csapta meg az orrukát, miközben dohos, zárt helyiségben, vagy éppen kellemetlen szagú liftben álltak.

A hiedelem szerint minden ember kihasználhatja az angyalok segítő és védelmező erejét, beszélgethet velük, tanácsot vagy támogatást kérhet tőlük. Mindenkit meghallgatnak, és mindenki számára védelmet kínálnak. Az angyalok olyanok, mint a testőrök, és az arkangyalok, akik az angyalok „főnökei”, állítólag még náluk is különlegesebb tulajdonságokkal rendelkeznek.

Ha angyali segítségre van szükségünk, magunkban hívjuk azt az angyalt, aki a problémánkban segíthet. Egyszer csak észre fogjuk venni, hogy kiegyensúlyozottabbá válunk, nyugodtabbak, optimistábbak és energikusabbak leszünk, és már nem látjuk reménytelennek azt a helyzetet, amelyben vagyunk. Mindig figyeljünk a megérzéseinkre, különösen, amikor angyali segítséget kérünk! Ilyenkor hallgassunk igazán az ösztöneinkre, mert ezen az úton érkezik az angyali üzenet. Ha az angyali segítségkérés közben vagy utána kellemetlen érzéseink támadnak, ne essünk kétségbe, akkor ez általában annak a jele, hogy nem támogatják elképzeléseink megvalósulását az égiek. Erről mondják azt, hogy „a saját érdekünkben” történik, mert így kívánnak megóvni bennünket a későbbi bajoktól.

Vallásuktól függetlenül az emberek nagy része hisz az angyalokban, azok védőerejében. Úgy gondolják, az angyalok biztonságot jelentenek, megóvják őket a bajtól, pontosan úgy, mint a testőrök, csak ők láthatatlanok maradnak. Az ezotéria az angyalokról úgy tartja, hogy jóindulatúak, segítő szándékúak, és az ember kitüntetésnek veheti, ha találkozik eggyel. Életünk nehéz perceiben bizonyos módon és különféle okok miatt érzékelhetővé válnak.

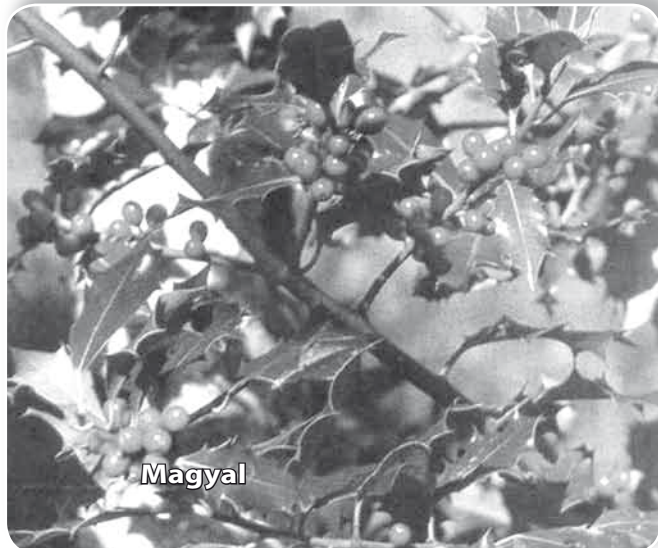
Sok templom, gyógyszertár kapta a nevét angyalokról, számos művészeti alkotás foglalkozik velük. Nemcsak ezoterikus könyvesboltok polcai roskadoznak angyal témájú könyvektől, különféle anygalkártyáktól, társasjátékoktól, hanem szépirodalmi alkotásokban, gyermekmesékben is felbukkannak a láthatatlan szárnyas lények. A film- és popipar sem hagyhatta ki az ezoterikus „toplistát” évek óta vezető angyalokat, és az elmúlt évben több olyan mozidarab, sikerdal készült, amelyben az angyalok főszerepet kaptak. Karácsony előtt – mely időszakot az angyalok „szezonjának” is nevezik – időről időre több angyalt ábrázoló tárgy (ruhanemű, biszsu, gyertya, tányéralátét stb.) jelenik meg, amelyet a kereskedők minden mennyiségben átvesznek, hiszen ez a biztos befutó. Az angyal garantáltan eladható. De vajon honnan származnak ezek az egyre népszerűbb, láthatatlan lények?

Az angyal fogalmát az egész világon, szinte valamennyi kultúrkörben ismerik, csak a különböző vallásokban másként

A fenyő karácsonyi társai

A karácsony elképzelhetetlen zöldellő fenyőfa nélkül. Ám korántsem ez az egyetlen növény, amely e gyönyörű téli ünnepen még szebbé, barátságosabbá teszi az otthonokat.

Régi magyar népszokás a Luca-napi búzavetés. A csírázó magokból néhány hét alatt üde, zöld, selymes „fű” nő, amellyel a betlehemi jászlat szokták díszíteni. A tavaszi hangulatú növényzet azt a jelentést is hordozza, hogy jó termés ígérkezik a következő évben.

Magyal

Csók a fagyöngy alatt

A hollynak nevezett magyal fontos szerepet játszik az angoloknál. E mediterrán származású szúrós levelű cserjén télire égőpiros bogyók fejlődnek, amelyek Krisztus vérét szimbolizálják. A népi hiedelem szerint azok, akik a magyalkoszorú alatt csókot váltanak, hamarosan egybekelnek.

Fagyöngy

A fehér fagyöngy temérdek bogyója a termékenység jele. A druida papok érdekes szertartása volt, hogy ezeket arany sárlóval holdvilágnál vágták le a tölgyfáról, hogy később orvosságot készítsenek belőlük. Máshol is bíznak varázserejében: a svédek szerint barátságot, békét hoz, az osztrákok pedig úgy vélik, hogy a küszöbre fektetve megóvjá a ház népét a bajtól. A dekoratív terméseket karácsony táján csokrokba kötve kínálják a virágboltokban.

Pohutukawa

Az új-zélandi őslakosok, a maorik szép legendája szerint az elhunytak lelke beköltözik a pohutukawába, és a gyökereken keresztül a tengerbe vándorol. Ez a mirtuszfélék családjába tartozó új-zélandi fa a déli féltekén decemberben virágzik ki, és olyankor úgy fest, mint egy színes gömbökkel teleaggatott karácsonyfa. A sziklás tengerpartok mentén élő növényen vastag, bőrnemű levelek nőnek, amelyek jól tűrik a sós tengervizet. A virágokat hosszú, vörös porzósálak alkotják, s mindegyik szál végén ott csillog az arany-sárga portok.

Virágos ágak az ünnepen

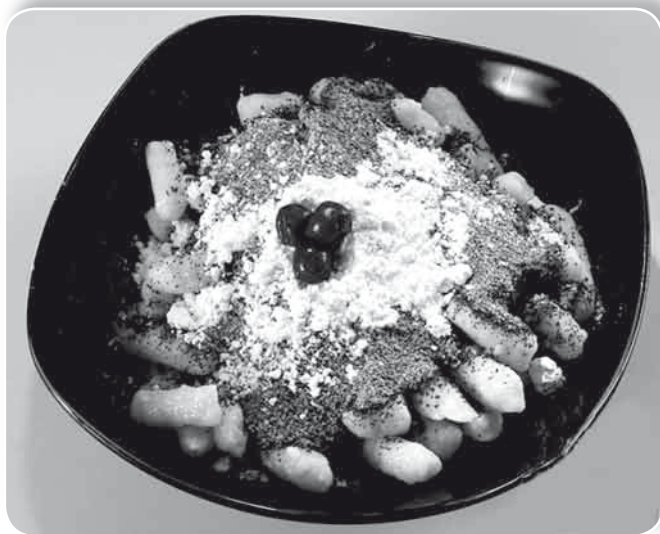
Gledícsia

Szép magyar népszokás, hogy Borbála napján díszcserjéről és gyümölcsfákról ágakat vágnak le, amelyek karácsonyra kivirágoznak. Erre alkalmas az aranyvessző, a babarózsa, a japánbirs, a gyümölcsfák közül pedig a mandula, a cseresznye vagy a szilva. A gallyakat néhány órára langyos vízbe kell áztatni, majd vízzel telt vázába tenni. Meleg szobában két-három hét alatt virágba borulnak.

A gledicsia szúrós ágairól úgy tartja a néphit, hogy ebből fonták Krisztus tövisszörűjét. Bizonyos vidékeken a fenyődíszítés szokásának elterjedése előtt karácsonykor e növény ágának töviseire almákat szúrtak és diókat aggattak rá, ez volt a korabeli karácsonyfa.

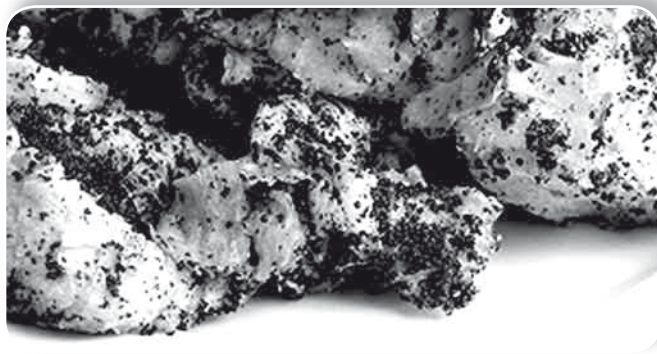
Ünnepi mákos

A mák a magyar konyha jellegzetes ízesítője. Régen a kertekben a család számára mindig termeltek belőle. Népszerűsége máig töretlen, hiszen ki ne ismerné a mákos tésztát, bejglit, pitét, rétest, kalácsot, gubát vagy éppen a flódnit. Azt azonban kevesebben tudják, hogy egyes hagyományos ételek mákkal ízesítve szinte újjászületnek.

Ilyen például a mákos palacsinta, amelyet a bejgli töltelékéhez hasonló, cukorral, tejjel, mazsolával, vaníliás cukorral és citromhéjjal főzött krémmel töltünk meg. Ezután cukorral elkevert tejföllel meglocsoljuk, és mikróban átmelegítjük. A főleg sajtos, túrós változatban ismert puliszkatortát úgy is készíthetjük, hogy a sós víz-

A mák eredetét nem ismerjük. Az azonban tény, hogy évezredek óta termelik, hiszen Hippokratész már a Kr. e. 5. században írt arról, hogy a görögök és az egyiptomiak a zöld máktok nedvét gyógyszerként alkalmazták. Az ókori Athénban nemcsak a legtöbbet „szedett” orvosság volt, hanem a templomok kifüstölésére és jóvendőmondásnál is használták. Ezenkívül mézzel vegyítve fogyasztották is.

ben megfőzött kukoricalisztet szilva- vagy baracklekvárral és darált mákkal rétegezzük a tálba, majd szeletelve tálaljuk. Különlegesen finom a nudli vagy a szilvás gombóc, ha zsemlemorzsa helyett porcukorral és citromhéjjal ízesített darált mákba forgatjuk.

Piskótához, aranygaluskához ajánljuk a mákos-joghurtos öntetet. Tejet margarinnal felteszünk forni, kevés vízzel kikevert keményítőt, joghurtot, valamint cukrot vagy édesítőszert adunk hozzá. Végül darált mákot keverünk bele, és mártás sűrűségűre főzzük.

A legtöbbször édességekhez használjuk alapanyagként, szilveszterkor azonban felfordul a világ, így az újévköszöntő partihoz egészen másfajta ételeket javaslunk. Például a mákos sajtgolyót. Ehhez 15 dkg krémsajtot összekeverünk zúzott fokhagymával, őrölt borssal, szerecsendióval és két evőkanál darált mákkal. Diónyi gombócokat formálunk belőle, amelyeket szemes mákban hempergetünk meg. Hűtőbe téve legalább egy napig érleljük.

Hasonlóan készül a mákos túró: negyed kiló túrót két evőkanál tejföllel és ugyanannyi mákkal összekeverünk. Ujjnyi rudakat formálunk, és a mákba meghengergetjük.

A mákos pogácsához a hagyományos módon összeállított lisztes-élesztős tésztához öt dkg szemes mákot keverünk. Húszpercnyi pihentetés után ujjnyi vastagra nyújtjuk, és falatnyi apró pogácsákat szaggatunk belőle. Tojással megkenjük, és újabb pihentetés után 10–15 perc alatt megsütjük.

Szilveszteri vidámságok

Az év utolsó napja I. (Szent) Szilveszter pápa emléknapja, aki 335. december 31-én hunyt el. Halála óta nevezik az óév búcsúztatását és az új év köszöntését szilveszternek. A január 1-jei újévet Julius Caesar emlékeztető naptárreformja rendelte el Krisztus előtt 46-ban. A keresztények jó ideig idegenkedtek a „pogány” dátumtól, s ragaszkodtak az ókori napistenek „keresztényesített” születésnapjához, a téli napfordulóhoz, amelyet akkoriban december 25-én ünnepeltek. Csak hosszas viták után, a 12. században tért át a kereszténység is a január elsejei újévre. Ekkor a karácsonyeste szokásainak, hagyományainak egy része is átkerült az óév utolsó napjára.

A karácsony tizenkét napjának egyikén ülte a középkori Nyugat-Európa a bolondok ünnepét, ami az új év közönséges, otromba

üdvözlése volt. A hétnapos római örömnépből, a szaturnáliából származó szokás a mai szilveszter őse. Erre a napra alkalmi uralkodót választottak, aki a karnevál hercegéhez és a pütkösi királyhoz hasonlóan gondoskodott a rendetlenségről, a felfordított világról. Már a választás is érdekes volt: sütöttek egy malomkenyérenyi süteményt, amelyet egy gyermek szétosztott a résztvevők között. Akinek a babszem jutott, az lett a babkirály vagy bolondkirály, s természetesen királynéja is akadt. Egy héten át minden hivatalos és magánügylet szünetelt, folyt a lakoma. Ilyenkor minden szolga büntetlenül szidalmazhatta az őt egész évben kínzó nagyurat.

Szilveszter és újév napjához számos babona, hiedelem kapcsolódik. Íme, egy csokorra való! Ha a lányok szilveszter éjjelén megolvadt ölmot öntenek vízbe, az ott képződő ólomalak megmutatja, miféle mestersége lesz jövődöbeli férjüknél. Aki szilveszter éjjelén megfordítja párnáját a feje alatt, meglátja jövődöbelije álmát. Aki szilveszter és újév között születik, abból gazdag ember lesz. Aki pénzt ad ki újévkor, az egész évben azt fogja csinálni. Akit újévkor megvernek, az az egész esztendő során kikap.

A magyar konyha ősi hagyománya szerint szilveszter estéjén nyulat, halat, őzet vagy szárnyast kell enni. Mert a hal elűszik, a fürge lábú nyúl vagy az őz elszalad, a szárnyas pedig elrepül az őszendő bajával, gondjával. Újév napján viszont malac való az asztalra, amely orrával felénk túrja az új esztendő szerencsésjét.

Az újévet az egész földkerekségen ünneplik. A spanyolok szőlőfűrttel a kezükben várják, hogy a 12-eshez érjen az óramutató, majd minden óraütésre bekapnak egy-egy szem gyümölcsöt, hogy jó legyen a termés. Amerikában azelőtt mindenki – már aki megengethette magának – vendégöbe, kabaréba vagy táncos mulatóba ment, esetleg az utcán töltötte az éjszakát. Az amerikaiak többsége most kisebb-nagyobb háziünnepséget rendez, és a televíziót nézi. Angliában a szilvesztert csendben, mértékletesen ünneplik. Skóciában viszont annál zajosabban, hagyományos dudaszó kíséretében. Japánban a családfe már december 30-án feldíszíti a ház bejáratát borókafenyővel, ananászaggal és durva szalmakötéllel átkötött bambuszkötegekkel, a tisztaság, az állhatatosság és a szívósság jelképeivel. Így várja az újév istenét, aki mind a sinto vallás, mind a buddhista hit szerint az erdőből érkezik. Az újévet száznolc harangkondulás köszönti, amely elűzi a ház körül ólálkodó szellemeket, minden földi rossz okozóit. Kínában a hagyományos sárkány nem maradhat el újév ünnepén sem.

Itt van a szép karácsony

*Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.*

*A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.*

*...Bizalmas szívvel járom a világot,
S amit az élet vágott,
Behegesztem a sebet a szívemben,
S hiszek újra régi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.*

*...És valahol csak kétkedő beszédet
Hallok, szomorúan nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak, s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.*

A hogyan Juhász Gyula is írja a Karácsony felé című versében, itt van a szeretet ünnepe. Ilyenkor decemberben mindenki arra vágyik, hogy ezen az ünnepen együtt legyen a családjával, és azokkal, akiket szeret.

Így van ez az **óbecsei Petőfi Sándor iskolában** is. Erről, és a karácsonyi előkészületekről beszélgetünk **Benák Erzsébet** és **Szűcs Budai Engelbert** magyartanárokkal és tanítványaikkal: az ötödikes **Horvát Elvirával, Gálfi Andreával, Sárkány Krisztinával, Horváth Edinával, Kélinger Karinával, Friss Violával, Budai Andreával**, a hetedikes **Horvát Szilviával, László Tímeával** és **Kovács Noémivel**.

A tanárnő elújságolja, hogy betlehemi játékokkal készülnek karácsonyra, a tanár úr pedig a Figyelő diáklap új köntösben való megjelenésével dicsekszik.

– Én is szerepelek a betlehemi játékokban – jelenti ki G. Andrea –, mégpedig öten énekljük a karácsonyi énekeket, a Pásztorok, pásztorokat, a Mennyből az angyalt... Házról házra megyünk majd, s kérdezzük: Beengedik-e a betlehemeseket?

– Otthon is készülünk a karácsonyra – meséli Elvira –, ugyanis a kistesóm még nem tudja, hogy mi díszítjük a fenyőt, s mire ő reggel fölébred, ott díszleget majd a szép karácsonyfa. Valamikor én is nagyon tudtam örülni, mikor még azt hittem, hogy a Jézuska hozza.

– Elkészítettük az adventi koszorút – mondja Krisztina –, a négyéves kistestvéremnek pedig mondogatjuk, hogy jó legyen, mert nem hoz a Jézuska karácsonyfát, meg alá ajándékot. A karácsony a szeretet ünnepe, ilyenkor együtt van a család, mindenki boldog. Nekem is az a véleményem, mint ahogyan a költő mondja a versében, hogy mindig, egész évben szeressük egymást, ne csak karácsonykor.

Szilviáéknál karácsony böjtjén mákos tésztát, babot, halat esznek. Olyan kívánsága van, aminek mindannyian megörülnének: – Szeretném, ha fehér karácsonyunk lenne – magyarázza Szilvia –, mert már olyan régen esett a hó. Az előrejelzések szerint lehetséges. Nálunk a kistesóm írja a levelet, hogy mit hozzon a Jézuska. Mikor kicsi voltam, emlékszem, egyszer Barbie babát hozott, s nagyon megörültem. Most már nagy vagyok, s mivel imádom olvasni, megörülnék egy szép könyvnek.

– Az én kistestvérem sem tudja az igazat – kapcsolódik a beszélgetésbe Karina –, azt mondjuk neki, hogy a Mikulás hozza a gömböket, a szaloncukrot, a fenyőfát, s mi közösen díszítjük föl. Az idén is, mint tavaly, a testvérem írja meg, mi mindent szeretnénk karácsonyra, kitesszük az ablakba, anya elveszi, s megveszi. Nagy kívánságunk van: autótétét kérünk a Jézuskától.

– Én meg kék farmeranyagból készült hárítást szeretnék – jelenti ki Viola. – Persze elkészült az adventi koszorú meg az ajándékok is mindenkinek.

– Szép ünnep a szeretet ünnepe – teszi hozzá B. Andrea –, sajnos, néha még a fa díszítésekor is összeveszünk a tesómmal, mert nem egyforma az ízlésünk. No, nem komoly ez az összezördülés, csak olyan megszokott testvéri civakodás. Azért néha szeretjük mi

egymást! Mindannyian nagyon készülünk e nagy ünnepre, meglepjük még a nagyszüleinket is meleg zoknival, édességgel.

Nemcsak nekem lesz a világon legszebb karácsonyi ajándékom (az iker unokáim!), hanem Tímeának is: kistesója született!

– Igen – mondja büszkén –, kistestvérem született: kisfiú! Nagy boldogság ez nekünk. Különben az a szokás ilyenkor, karácsonykor, hogy az egész család elmegy a templomba. Ott is nagyon szép a három nagy karácsonyfa. A pap bácsi is a szeretetről mesél nekünk, hogy szeressük egymást, vigyázunk egymásra. Ott is szoktunk ajándékot kapni. Tavaly a szimpátiám is meglepett egy szív alakú Milka csokival.

– Talán én is azért várom a karácsonyt, mert ilyenkor együtt van a család, megajándékozzuk egymást. Tavaly a fenyőfát ezüst és kék gömbök díszítették, meg az alatta lévő ajándékoknak is megörültem. Az idén talán a nagyobb szobának tudnék a legjobban megörülni, amit megígértek a szüleim. Ugyanis elcseréljük az ő hálószobájukat az én kicsi szobámmal, s így tágas, szép szobám lesz, ahol majd fogadhatom a barátaimat, barátnőimet.

– Mivel a tesóm már kilencéves, együtt díszítjük a karácsonyfát – jelenti ki Noémi. – Luca-napon búzát ültetünk egy kistányérba, s mire ideér a karácsony, már szép zöld lesz. Ez, s az ajándékcsomagok kerülnek a fa alá. A szimpátiámnak egyedül fogok készíteni valamit, s azt szeretném, ha ő is saját készítésű ajándékkal lepne meg e szép ünnepem.

Kívánjuk, hogy egész évben legyetek jók, s szeressétek egymást, ne csak így decemberben – ahogyan a költő is írta a versében!

Koncz Erzsébet

A versmondók találkozóján

A rajzpályázat díjazottjai

A díjazott szavalók egy csoportja

December 6-án került sor a tizen-nyolcadik Nemes Nagy Ágnes Szavalóversenyre. A szabadkai Jovan Jvanonović Zmaj iskola folyosóit izgatót gyereksereg töltötte meg, akiket szüleik és felkészítő tanáraik kísérték el. A tartományi döntőre Vajdaság tizenhat településéről, összesen huszonhárom iskolából érkeztek a legeredményesebb versmondók, hogy Fehér Ferenc, Ács Károly és Ágh István verseivel meggyőzzék a zsűrit, hogy kategóriájukban ők a legjobbak. Az iskolásokon kívül művelődési egyesületek tagjai is indultak a versenyen, összesen kilenc fiatal tehetség, akik hét különböző településéről érkeztek hozzánk. A szavalóversenyhez és a három költőhöz kapcsolódóan rajzpályázatot is hirdettek, amelyre összesen háromszáz munka érkezett be. A legjobban sikerült rajzokat kiállították, a legügyesebb rajzókat pedig díjban részesítették, amelyeket a szavalóversenyt megelőző kis ünnepség keretében osztottak ki. A versmondókat több csoportra osztották, és rövidesen csend borult az iskola folyosóira. A legtöbben bizonyára izgalomtól dobogó szívvel álltak ki a zsűri elé, és a többiek figyelő tekintete sem könnyítette meg a helyzetet. Ezután a zsűri értékelt, kiemelte a jót, és felhívta a figyelmet a hibákra, s nemsokára már csak az eredményhirdetés és a díjak kiosztása maradt hátra, ami azért továbbra is lázban tartotta a résztvevőket és az értük izguló kíséretet.

Mess Attila, a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának színésze a szavalóverseny egyik zsűritagja volt. Őt arról kérdeztük, hogy milyen szempontok alapján választották ki a legjobbakat, s milyenek a meglátásai a versmondó találkozóról.

– Évek óta részt veszek a Nemes Nagy Ágnes Szavalóversenyen, és nagyon jó azt látni, hogy a gyerekek évről évre mennyit

fejlődnek, hogy megszívlelik az építő jellegű kritikát. Annak is nagyon örülök, hogy még mindig ilyen nagy számban vesznek részt a versenyen, és azt kell, hogy mondjam, az ide érkező gyerekek közül nagyon sok baráttra tettem szert. A fő szempont szerintem az, hogy a gyerek ne csak a vers hangulatát adja át, hanem a személyisége is áthassa az előadását. Itt mindenki egyéniség, mindenki ott a tehetség, de ezt nem mindig sikerül előhozni, s nem mindig tudják belevinni saját magukat. Akinek ez most sikerült, azok kapták a díjakat.

Az eredményhirdetés előtt **Kabaji Sztelát** a szabadkai Széchenyi István iskola hatodikos tanulója kérdeztük a versenyen szerzett benyomásokról.

– Szerintem mindenki elég feszült volt a teremben, és a mezőny is erősnek tűnt. Ennek ellenére mindenki jól szerepelt, és sokat lehetett tanulni abból, amit a többi versenyzőnél láttam. Harmadszor vagyok ezen a versenyen, de eddig csak dicsérő

lapot kaptam. Most Fehér Ferencről Az erdő délbén című verset adtam elő. A zsűri igazságos volt, és olyan dolgokat emelt ki, amit tényleg jobban kellett volna csinálnom – ismeri el Sztella. – Nagyon szeretem a verseket, főleg az érzelmesebb hangulatúakat olvasom, és persze szeretnék jövőre is részt venni a versenyen.

Tamás Krisztina a Feketics Művelődési Egyesületet képviselte a szavalóversenyen. Őt már az eredmények kihirdetése után fagattuk.

– Mivel nyolcadikos vagyok, jövőre már nem vehetek részt ezen a versenyen, de más szavalóversenyekre szeretnék eljutni a jövőben is. Egy időre abba is hagytam a szavalást, de most újra itt vagyok, és nagyon örülök, mert nagyon érdekes verseket hallottam és a zsűritől olyan kritikákat, ami hasznomra lesz. Nagyon korrektek voltak – jelenti ki Krisztina. – Alsósként is indultam már itt, és egyszer első helyezett is voltam. Most Fehér Ferenc Egyetlen szó című verse a harmadik helyet hozta meg nekem. Egyébként a szerelemről szóló verseket szeretem leginkább, Weöres Sándor az egyik kedvenc költőm.

Bizonyára emlékeztek a csantavéri Veréb Ervinre, akiről nemrég írtunk nektek. Természetesen most is itt volt, és sikerült egy harmadik helyezést elérnie. Ervin is Fehér Ferencről választott egy költeményt, a Vers a tóhoz címűt. Nem számított rá, hogy ott lesz a legjobbak között, így őt is meglepetés érte. Ám hiába a harmadik hely, továbbra is a mesemondást részesíti előnyben, mert, mint mondja, ott sokkal több eszközt fel tud használni az előadásában. Azért Ervin megígérte, hogy a következő Nemes Nagy Ágnes Szavalóversenyen is ott lesz. A nyerteseknek ezúton is gratulálunk!

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Tamás Krisztina

Az Egri csillagok versenyen győztek a bácsföldváriak

Itthon, a tanárnővel és a díszoklevelekkel

Budapesten

Bada Johanna és István szervezték ismét az irodalmi vetélkedőt, ez alkalommal Budapesten.

Tudni kell, hogy Bada Johanna valamikor az Újvidéki Rádió szerkesztőjeként számos irodalmi vetélkedőt szervezett, s az ott készült hanganyagból műsort is készített. Évekig a kistudósítók rovatának szerkesztőjeként terjesztette a szép szót. Valamikor, emlékszem, kosarazási akció keretében elvitte a könyvet a legkisebb falvakba is. Olvasónaplók készítésével is a könyv népszerűsítésére törekedett. Valójában ezért kapta a Kultúra Lovagja Díjat. Irodalmi táborokat szervezett, a Szólj, síp, Szólj! népzenei verseny egyik megálmodója. És sorolhatnánk.

Nyugdíjasként is fáradhatatlanul szervezi a vetélkedőket. Tavaly A Pál utcai fiúk, az idén az Egri csillagok volt a téma. **Berec Éva bácsföldvári magyartanár** elmondása szerint hívták őket erre a versenyre, s ők mentek, összesen tizenketten. Felejthetetlen három napot töltöttek Budapesten. Első nap kirándultak a Budai várba, megnézték a Mátyás-templomot, a Halászbástyát, a Magyar Kultúra Házát, a Magyar Borok Múzeumát, a Kristálymúzeumot, az Ásványmúzeumot, az Ezüstmúzeumot, a Sakk-készletek Múzeumát, az Állandó országos kézimunka kiállítást (fafaragás és textilmunkák), az Országos Széchényi Könyvtárat.

A második napon zajlott a vetélkedő a Magyarok Házában, majd jártak a Hősök térére, a Nemzeti Múzeumba, a Bazilikába, Vajdahunyad várában. A harmadik napon megtekintették a Parlamentben a Szent Koronát, a Csodák palotáját, a Camponában a Tropicarium-Óceánariumot.

Hírét vettem, hogy a bácsföldváriak nemcsak tavaly, hanem az idén is első lettek a versenyen, ellátogattam hozzájuk, hogy elbeszélgessünk az élményekről.

A magyar szaktanteremben foglalnunk helyet. Itt van a tanárnő és tanítványai: a hatodikos **Gregus Zsanett, Tóth Bálint, Berec Sarolta, Polyák Anetta, Dosztán Kornél**; a hetedikes **Horvát Attila, Lukács Botond, Horváth Tímea, Lovasi Ottó**; a nyolcadikos **Gregus Ariella, Gregus Ágnes és Zavarkó Melitta**.

Ágnes különdíjat is kapott, ugyanis olyan alaposan készült erre a versenyre, hogy nemcsak elolvasta a regényt, hanem az idegen szavakat is összegyűjtötte, megnézte az Idegen szavak szótárában.

– Igen – mondja boldogan –, olvasás közben jegyzeteltem, s a tanárnő ajánlatára összegyűjtöttem az idegen szavakat, amit nem értettem, megnéztem a szótárban. Meg is lett az eredménye. Különben nagyon jól éreztem magamat, már utazás közben megbarátkoztam az szentmihályiakkal, a nagybecskerekiekkel, mert velük utaztunk egy buszban. Különben ott voltak az újvidékiek, a temeriniek is, csak ők másik busszal utaztak.

– Budapesten a Bada házaspár fogadott minket – meséli tovább az élményeket Melitta –, s ebéd után városnézésre vittek bennünket. Igaz, hogy már jártam Budapesten, de mindig szívesen megyek oda. Sok fölvelt készítettem a Budai várról, a Mátyás-templomról, a Parlamentről.

– Kirándulásunk másnapján tartották meg a vetélkedőt – magyarázza Ariella. – Nekünk nem volt nehéz, mert jól fölkészültünk a tanárnővel. A nyolcfordulós vetélkedőn jóformán mindent tudtunk, csak két évszámot nem: nem tudtuk, mikor volt a mohácsi csata és Dózsa György lázadása. Mert nemcsak a regény tartalmát kellett ám ismerni, hanem például, azt is tudni kellett, ki örökítette meg a kor eseményeit? Persze hogy tudtunk Tinódi Lantos Sebestyénről is.

Meg Gárdonyi Géza életrajzát is ismerjük. Olyan kérdés is elhangzott, miért nem tettek krumplit a levesbe.

– Még sohase láttam Budapestet – mondja Botond –, mindig szerettem volna eljutni, s most sikerült. Nagyon szeretek olvasni, különösen Bornemissza Gergő alakja tetszett meg, s a cselekedetei. Mi hatan az úgynevezett aktív közönségben szerepelünk, nekünk adott föl Janka néni kérdéseket, s ha tudtunk, pontokat kaptunk. Én arra a kérdésre szerettem pontot, hogy mit mondott az ostrom előtt Dobó? (Jobb kevés oroszlán, mint sok nyúl.)

– Én már jártam Budapesten – kapcsolódik a beszélgetésbe Tímea. – Hat-hét éves lehettem, így semmire sem emlékezem. Most sok mindent láttunk: a Nemzeti Múzeumról csak hallottam, most meg láttam. Arany János és Toldi szobra áll előtte, bent meg korhű népviseletek, fegyverek vannak kiállítva. A versenyen a versenyzők közt voltam, minden föladatot közösen oldottunk meg.

Most pedig elmondják, kinek mi ragadta meg a figyelmét Budapesten.

– A cirkuszban az Örök körforgás című előadást néztük meg – dicsekszik Sarolta –, s nagyon tetszett.

Anettának a Parlament, Ottónak a Hősök tere, Kornéliának az Óceánarium és a Tropicarium, Bálintnak a Kristálymúzeum, Attilának a pláza, Zsanettnek a Marcipánmúzeum volt érdekes.

– A plázában már karácsonyi hangulat volt – mondja Attila –, s fényképeket is készítettünk.

– Nagyon jól éreztem magamat a versenyen, Budapesten – fejezi be a beszélgetést Kornélia –, s jövőre, ha újra hívnak bennünket, ismét elmegyek.

Koncz Erzsébet

Három hét szusszanás

Még néhány nap, és máris itt egy újabb téli szünet, ami karácsonyi vacsorával és az ajándékokkal kezdődik, majd a szilveszteri bulival folytatódik. Ki lehet egy kicsit pihenni az iskolai fáradalmakat, nincsenek házi feladatok, ellenőrzők, nem kell olyan korán kelni, szóval jöhet a lazítás. Ha a három hétnyi szünet alatt a hó is leesik, még több programot szervezhetünk magunknak, de biztosan lesznek olyanok is, akik nem bízzák a véletlenre, és néhány napot a hegyek között töltenek, ahol lehet szánkózni, síelni, hógolyózni is. A **szabadkai Október 10. iskola** hetedikeseivel, **Mihálovity Szintiával**, **Gyenes Klaudiával** és **Köteles Endrével**, a nyolcadikosok közül pedig **Béres Csillával**, **Utasi Melanival**, **Csákány Lóránttal** és **Papilion Dániellel** a téli szünidei programjukról beszélgettünk.

Lóránt úgy tervezi, hogy kilátogat a városi korcsolyapályára, és a nagymamájánál is tölt pár napot az unokatestvéreivel.

– Bizonyára otthon leszek a legtöbbet, és a barátaimmal töltöm majd az időt. Az szilveszterezést is velük tervezem. Sajnos gyorsan vége lesz a szünetnek, lehetne kicsit hosszabb. Az első félét nem nehéz kibírni, de az év vége még nagyon messze van, és a húsvéti szünet túl rövid – mondja kicsit panaszos hangon Lóránt.

Dániel Lóránthoz hasonlóan korizni jár majd, és ha befagy a Palicsi-tó vize, akkor oda is kilátogatnak. Telelni biztosan nem megy, de nem is vonzza, mert akkor nem lehetne annyit együtt a barátaival. Nem várja a havat, mert akkor le kellene mondania

a focizásról, sőt úgy általában a telet sem szereti. Ha tehetné, ő is kicsit meghosszabbítaná a téli szünidőt, hogy rendesen kipihenhesse magát.

– Mi is járunk majd a barátnőimmel korizni. Ha otthon maradok, ott a számítógép és az internet, de szerintem sokat leszek a haverokkal, barátnőkkel, sétálunk, hülyéskedünk majd – avat be a terveibe Csilla. – Nekem is gyorsan el fog múlni ez a három hét. Az újévet a barátnőmnél várom. Telelni még nem voltam, de a nyaralás jobban vonz. Szerintem, ha most elutazhatnék valahová a tenger mellé, ahol meleg van, gondolkodás nélkül igent mondanék.

Szintia egyelőre nem tudja, hogyan fog alakulni a szilveszterezés, a társaság már nagyjából megvan, már csak az a kérdés, kinél lesz a házibuli.

– Már azt is tudom, mit fogok felvenni a bulira, de egyelőre még titok. Szívesen elmennék telelni is. Szeretnék például megtanulni síelni meg hódeszkázni, biztosan jó dolog lehet. Szerintem sokat fogok aludni, számítógépezni, meg persze a barátaimmal leszek – szól hozzá a témához Szintia.

– Nagyon várom már a téli szünetet, esténként kijövünk majd ide a sulihoz a barátnőkkel, hétvégenként pedig korizni járunk. Az újévet még nem beszéltük meg, de mivel a hetedikese és a nyolcadikosok jóban vannak, lehet hogy ennek a társaságnak egy része együtt lesz – mutat a többiekre Klaudia. – Lehet, hogy néhány napot a nagyszülőknél töltök majd Bajmokon. Telelni még nem voltam, de én is szívesen elmennék egyszer. Nem tudom, mivel tölthetném el az időt a

hegyekben, de kipróbálnám. Például megtanulhatnék síelni. Örölnék, ha nálunk is lenne hó.

– Nem szeretek otthon lenni, míg tart a szünet. Néha nagyon unalmasak tudnak lenni ezek a napok, néha viszont nagyon jó. Állandóan megyek valahová, barátnőkhöz, nagymamámhoz, városba, sétálni – sorolja Melani, majd folytatja: – Ha otthon vagyok, tévézek, kártyázunk, elszórakozunk. A barátnőmnél lesz az újévi buli, és valószínűleg több napig ott is maradok nála. A telelés meg a síelés nem vonz, de a hódeszkázást kipróbálnám.

Endrének még nincsenek konkrét elképzelései, hogyan is fogja eltölteni a szünidőt. Annyi biztos, hogy továbbra is jár majd fociedzésekre, és egy kis időt a nagymamájánál is eltölt majd.

– Biztosan gyorsan el fog múlni ez a néhány hét. Nem járok korcsolyázni, mert valahogy félek a jégtől, de a barátaimmal biztosan sokat leszek együtt. Nem szeretek a négy fal között lenni, úgyhogy szerintem állandóan jövök-megyek majd. Remélem nem lesz hó, nem szeretem a telet. Inkább a nyaralást. Az újévet a barátaimmal töltöm, csak még nem tudjuk, hol leszünk.

A kérdésre, hogy szokott-e újévi fogadalmat tenni, Endre azt felelte, hogy nem fogadott meg soha semmit, mert nem hisz benne. A társaság egésze szkeptikus az újévi fogadalmakat illetően, mert ez a nap semmiben sem más, mint bármelyik másik. Megfogadni és betartani valamit szerintük az év akármelyik napján lehet.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Keresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. Dickens műve, 8. Mátka, 9. Utóirat, 10. Ring a közepén, 11. ..., -re, 12. Könyves Kálmán, 14. Mel-lém, 15. Botanikus kert, 19. Száguld a ló, 20. Sürgetőszóc-ska, 22. Keresztül, 23. Telesport, 25. ...-fut, 26. Hazáját szerető ember, 29. Sír, népiesen, 30. Jelkulcs, 31. Jószívű, 33. Móricz műve, 34. Ökör, szerbül.

Függőleges sorok: 1. Sivatagi menet, 2. Noé hegye, 3. Ragad eleje, 4. Édességeket készítő iparos, 5. Olasz igen, 6. A férfi párja, 7. 498 római számmal, 12. Hangjegyfűzet, 13. Ilyen lap van a vendéglőben, 14. Ritka női név, 16. Belgrád, 17. Majdnem kéz, 18. Elege van belőled, 21. Egyfajta sav, 24. Azonosítatlan repülő tárgyak, 26. Szólt, 27. Kas betűi, 28. Női név, 29. Rátonyi Róbert, 32. Dobni kezd.

1 CS KA ONLY

2 NEP Ü

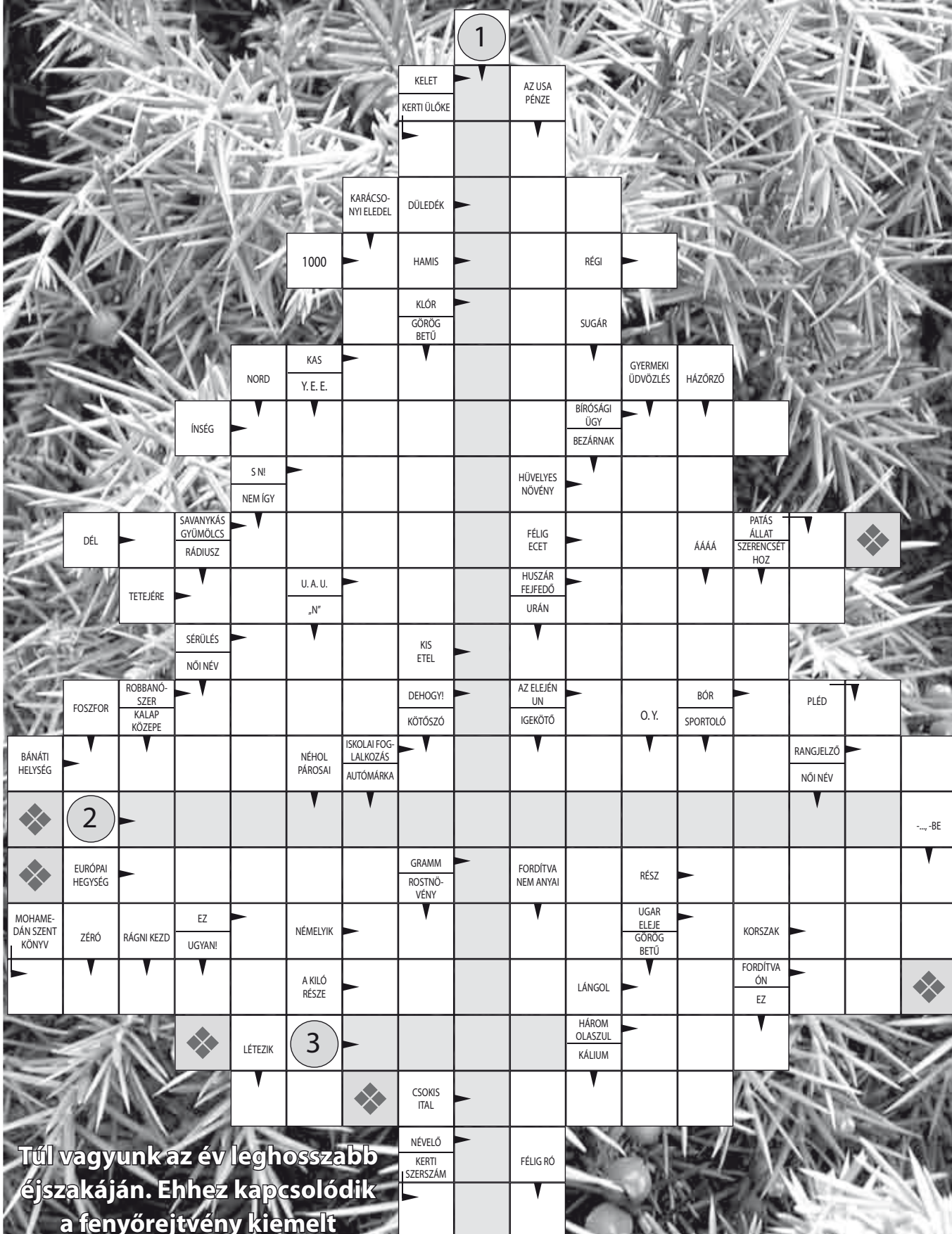
3 A DDD JÁ

4 CS E GÖ

Az újévhez nagyon sokféle babona fűződik. Kettőt kell megfejtenetek, mindkettő állítólag szerencsét hoz.

14 Jó Pajtás

Fenyőrejtvény

Túl vagyunk az év leghosszabb éjszakáján. Ehhez kapcsolódik a fenyőrejtvény kiemelt soraiban olvasható szólásmondás.

Sanyarú gyerekkor

A vonaton az idős bácsi az életéről mesél az utastársaknak.

– Nem volt könnyű gyermekkorom. Négyen voltunk testvérek, és nekem, a legkisebbnek kellett hordanom, amit az idősebbek kinőttek.

– Ilyesmi az én gyermekkoromban is előfordult – veti közbe az egyik utas. – Ráadásul négyünk közül egyedül én voltam fiú.

Újévi kívánság

Arisztid találkozik Taszilóval január elsején. Tasziló már éppen nyitja a száját, amikor Arisztid ráförmed.

– Te csak ne kívánj nekem boldog új évet! A tavalyit is te kívántad!

A nagy ho-ho-ho-horgász

A férj későn ér haza. Az asszony egyből nekiugrik:

– Hol tekeregtél mostanáig?

– Drágám, azért késtem, mert horgászni voltam. Kifogtam egy keszeget, kifogtam öt pontyot, kifogtam...

– Nem érdekelnek a kifogások!

Fogyókúra

A fogyókúrázó kolléganő egy hatalmas péksüteménnyel érkezik a munkahelyére. A munkatársa megkérdi:

– Úgy tudtam, fogyókúrázol!

– Persze, de ez most más. Reggel elmentem a pék mellett kocsival, és a kirakatban megláttam ezt a sütit. Olyan hívogató volt, hogy megfogadtam: ha van parkolóhely az üzlet előtt, akkor megveszem. És képzeld, volt üres parkolóhely! Alig kerültem nyolcat!

Lecsúzás

A pszichiáter leveszi a szemüvegét, és barátságosan rámosolyog a páciensre.

– Nos, Kovács úr, igazán elégedett vagyok. Ön meggyógyult. Nem is örül?

– Ugyan minek örülnék? – feleli morcosan a páciens. – Tavaly még én voltam Napóleon, most meg én vagyok a Kovács János.

Biztos, ami biztos

– Nagypapa, van még neked fogad?

– Nincs már egy sem.

– Akkor megfognád a rágómat, amíg elmegyek focizni?

Anya csak egy van

– Mama, Maaa-maaa!

– Kislányom, megmondtam, hogy ne anyázz állandóan!

– Jó, akkor Kovács Józsefnéé, Kovács Józsefnééé!!!

Fáradtság

– Jean, hol a feleségem?

– A méltóságos asszony lepihent, mert nagyon elfáradt a munkától.

– Munkától? Miféle munkától?

– A méltóságos asszony egész délelőtt útiterveket kovácsolt.

Rögzítőmenetes terület

– Halló, Kovács Lajost keresem.

– Én az öccse vagyok, a bratyó nincs itthon.

– Hagyhatnék valami üzenetet?

– Sajnos nem, nincs üzenetrögzítő.

Tájékozottság

– Jean, mit játszanak ma a színházban?

– A III. Richárdot, uram.

– Akkor itthon maradunk mert az első kettőt sem láttam.

Együttal

Kovácsné fekszik a nyugágyban, s nézi, hogy a férje hatalmasat ásít.

– Ha már úgyis nyitva van a szád – mondja –, hívd ide a gyereket!

Mindent a vevőért!

Nyuszika bemegy a boltba, és megkérdi a medvétől:

– Van-e ketchupos mustár?

– Nincs.

Nyuszika másnap újból elmegy és ketchupos mustárt kér, de a medve ismét nem tud neki adni. Harmadnap a medve felkészül a nyuszi jöttére és összekever mustárt ketchuppal. Nyuszika meg is érkezik és kérdezi:

– Van-e ketchupos mustár?

A medve boldogan válaszol:

– Van!

– És ki az az elvetemült, aki ezt megeszi?

Jó befektetés

– Mi az: földobod, egy dinár, leesik öt-ezer?

– Ha én azt tudnám, éjjel nappal azt dobálnám.

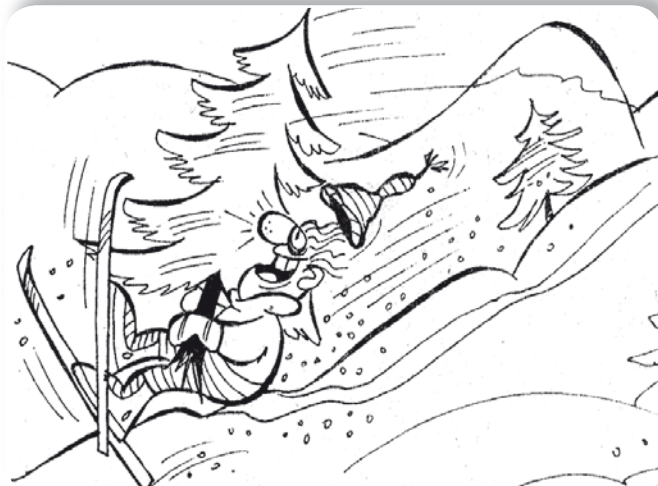
Mit csinál?

– Mit csinál a zsiráf, ha felpofozod?

– Kirúgja alólád a létrát.

– De nagyi, a Jézuskának nem szoktunk lábbelit kitenni!

– Nekimentem, de legalább nincs gondom karácsonyfára...

Gól!

A férj késő este meccset néz a tévében, közben elszundikál a fotelben. Reggel a felesége ott találja a tévé előtt. Ébresztgetni kezdi:

– Ébredj fel, már 7.10 van!

A férfi felriad.

– Igen? És kinek a javára?

Római karóra

Szuperprodukciót forgatnak a hollywoodi filmgyárban.

A film az ókori Rómában játszódik, gladiátoroknak öltözött statisztákat mozgat a rendező asszisztense. Minden megy a maga rendje szerint, amikor a direktor egyszer csak felkiált:

– Állj! Szünet!

Aztán az egyik szereplőhöz rohanva ordítani kezd:

– Maga tökfilkó, vegye le az óráját! Az ókori Rómában nem létezett karóra!

A statisztá vállat von:

– De, uram, az én órámon római számok vannak.

Pénztárnál

Az ifjú mama sorban áll a mozipénztár ablaka előtt, karján a fiacskája, aki egy fél kiflit rág. Odaérnek az ablakhoz, a srác oda nyújtja a kifli maradványát a pénztárosnak. A mama riadtan szabadkozik:

– Bocsásson meg, kérem, az állatkertből jövünk.

Kellemes meglepetés

– Mondja, főúr, mi maga itt az étteremben?

– Kisegítő pincér vagyok, kérem.

– Nagyszerű! Akkor segítsen ki egy ezerszel.

Szakmai vita

Vitatkozik a kőműves, az ács és a villanyszerelő, hogy melyikük mestersége régibb.

Azt mondja a kőműves:

– Mi építettük Bábel tornyát, a piramisokat, mindez igazolja, milyen régen léte-zünk.

– Haha – kacag fel az ács –, ez is valami? Mi ennél sokkal korábban összeácsoltuk Noé bárkáját.

A villanyszerelő harsányan felnevet.

– Mi ezen a nevetséges? – kérdezik tőle.

– A teremtés első napján azt mondta az Úr: „S lőn világosság.” Na, addigra mi már lefektettük a kábeleket.

Státuszszimbólum

Két úrgazdag beszélget.

– Tudod, mi a menő most Nyugaton? – kérdi az egyik.

– Micsoda? – kérdi a barátja.

– Az igazi nagymenőknél nem a kutya a státuszszimbólum, hanem a görény. Én is vettem egyet.

– Görényt? – fintorog a másik. – És hol tartod?

– Az ágyamban, a lábamnál.

– És nem bűdös?

– Bűdösnek bűdös, de majd csak megszokja.

Precíz kiszolgálás

Két férfi ül a kávéházban. Jön a pincér:

– Mit hozhatok önöknek?

Egyik férfi:

– Egy teát kérek!

A másik:

– Én is ugyanazt. De a csésze aztán tiszta legyen!

Nemsokára jön a pincér, hozza a két csésze teát:

– Tessék a tea. Melyikük kérte tiszta csészében?

Óvoda

Egy férfi bemegy az óvodába, és azt mondja:

– Jöttem a gyerekemért.

– Hogy hívják?

– Nem mindegy? Holnap úgyis visszahozom!

Kísértethistória

Egy embernek, aki nagyon fél a szellemektől, egyszer éjszaka egy temetőn kell átmennie. Óvatosan lépked, amikor hirtelen kopácsolást hall. Észreveszi, hogy az egyik sírnál egy munkaruhás fickó a sírkövet vési.

– Ó, csak maga túlórázik? A szívbját hozta rám.

Mire a munkaruhás:

– Sajnálom, de elírták a nevem, azt javítom.

Mi a különbség?

– Mi a különbség a víz és az ikrek között?

– A vízre azt mondjuk, H₂O, az ikrekre pedig azt: „Ó, hát kettő?”

– Ne vegye tolokodásnak, hölgyem, de a bal lábát rosszul tartja!

– Látszik, hogy az alagútúrónál dolgozik

Nürnberg karácsony előtt

Mi jut eszébe egy átlagembernek a frankok büszke városáról, Nürnbergről? Elsőként a második világháború utáni persorozat, ahol a német háborús bűnösök felett ítéleztek. Bevilanhatnak még bizonyos mesterdalnokok, jó esetben a zeneszerző, Richard Wagner nevével együtt, aztán nagyjából kész. Pedig ez a város ennél sokkal több figyelmet érdemel!

A helybeliek szerint ugyan már jóval korábban is jelentős település volt a mai város helyén, de hivatalosan egy 1050-ben készült oklevélben jelenik meg először Nürnberg neve. A mezőgazdasági szempontból kedvezőtlen fekvésű városka lakói hamar rájöttek, hogy számukra az ipar és a távolsági kereskedelem nyújt biztos megélhetést. A virágzásnak indult település a 16. században élte fénykorát. A német humanizmus, tudomány és művészet központjaként ismerték Európa-szerte. A harmincéves háború és a kereskedelmi utak megváltozása jó két évszázadra megállította a fejlődést. Így rengeteg középkori épület szinte változatlan külsővel maradt fenn, a turisták és a turizmusból élő helybeliek legnagyobb öröme-

re. A második világháború alatt Nürnberg is súlyos károkat szenvedett. Az újjáépítésnél úgy határoztak, hogy a csak részlegesen sérült régi lakóházakat helyrehozzák, de a teljesen rommá dőlt épületeket nem rekonstruálták, így ami megmaradt, az valódi.

Nürnberg fő látványossága a fallal övezett történelmi belváros, és azon belül is a vár. Védelmi rendszerét ugyanazok a hadmérnökök tervezték, akik a csodálatos máltai erődítményt építették. Jó munkát végeztek, hiszen a várost ostrommal soha nem foglalták el.

A belváros román és kora gótikus templomai hihetetlen kincseket rejtene. A képek, faragások a középkori szobrász- és festőművészek tehetségét és kivételes mesterségbeli tudását dicsérik. Jellemző a nürnbergiek józanságára, hogy a katolikus „korban” készült szenteket ábrázoló remekműveket nem hajították ki, akkor sem, amikor evangélikus vallásra tértek át. Az egyértelműen katolikus jelképek eltávolítása után már nem szenteknek, hanem bibliai jeleneteket ábrázoló műveknek tekintették azokat, és szépen a helyükön hagyták őket.

A Nürnbergbe látogató világjáróknak kötelező elmenni Albrecht Dürer mester házába. A magyar származású festő és rézmetsző zenit a németek a legnagyobb reneszánsz művészükként tartják számon. Legyünk büszkéek arra, hogy a mester édesapja Magyarországon látta meg a napvilágot!

Mivel a Német Turisztikai Központ és az Air Berlin légitársaság ezúttal karácsony előtt repített el ebbe a csodálatos városba, megtapasztalhattam, milyen egy igazi karácsonyi vásár, avagy a Christkindlesmarkt német módra. Igaz ezt a helybeliek szeretik pontosítani, hiszen ők frankok.

A főteret ellepő karácsonyi ajándékokat kínáló árusok portékái minden évben száz ezreket csábítanak a városba – az ország talán legnagyobb karácsonyi vásárára. Órákig lehet bolyongani a kézművesholmik kínáló bódék között, és ha kicsit átfagynánk, akkor sem szabad megijedni. A piaci forgatag fölött ott lebeg a forralt bor, a híres helyi kolbászkák és az utólérhetetlen nürnbergi mézeskalács illata.

V. Gy.

Miért volt a szegények paripája a csacsi?

Mese az úr lováról

Üdvözet az olvasónak! Iááá! Ha kaphatnék egy-két cső gyenge tejes kukoricát, elmondanám, miért vagyunk mi, szamarak mostohák. Mert azok vagyunk, iááá! Mindig csak a lovak! Nagyra van velük a világ! Nagyképű, finnyás népség...

Halljatok csodát! Megszólt az én gyerekkori szamaracskám. Álmomban kezdett beszélni, egy bársonyos nyár végi éjszákán. Ott hevertünk a savanyúkúti mezőn, a kocsiúttól egy jó kőhajításnyira, ott, ahol a tehenek jó füvet találnak, és a legdúsabban tenyészik a réti szamóca. Azt szemeztük, amikor feltűnt a kocsiúton kicsi kordéján Vendel bácsi, a csósz. A rúdnál a samara, Rozi. Szempillantás se telt, ott termettünk mellettük.

– Fölülhetünk, Vendel bácsi?

– Hess, naplopók, sietünk! Gyerünk Rozi, mert ezek a piócák itt marasztanak, estére se érünk a hegybe.

A hegy a szőlőhegy volt, ott is a csőszkunyhó, amely igen fontos helyen állott. Egy pince mellett. Ahhoz a pincéhez pedig kulcsa volt az öreg Vendelnek. Hát ezért sietett mindig. Ha le tudtuk venni a lábáról, ellep-tük a kordét, Rozi hátára is ült valaki, s szamaragoltunk a Savanyúgyöpon, a kúttól a köves útig, s vissza boldogan. Míg meg nem unta Vendel bácsi, vagy míg olyan szomjas nem lett, hogy közibénk csapott.

– Hess, naplopók, tilosban a tehen!

Erre aztán ugrottunk ahányan annyifelé, mert elbitangolni hagyni a tehenet, hát az főbenjáró bűnnek számított. Vendel bácsi meghúzta a gyeplőt.

– Gyerünk Rozi, vár a hivatal!

És elporoszkáltak. Rozi billegette hűség, nagy fejét, mintha köszönné, a kordé nyomában összehajoltak a nyári füvek. Alkonyodott. A gyerekkor keréknyomait lassan benőtte a feledés...

Hát ez a Rozi jelent meg álmomban. Talán azért is, mert sok számmal találkozom mostanában. Legutóbb Tündérrel meg Bátorral Püspökladányban. Előtte Hajnival Szentendrén. S megríkatóan kedves csacsi egy gyönyörű antológia lapjain. Na de, menjünk csak sorjában!

– Azt ígérted, Rozi, mesélsz, hát kezdjed!

– Mesélek – bólogat Rozi –, de ez igaz mese. A szamarak élete már réges-rég az emberhez kötődött. Kevesen tudják, hogy mi vagyunk az egyetlen nagy testű emlős, akikből Afrikában neveltek háziállatot. Málhát hordtunk már az ókorban is, s mondjon bárki bármit, békés a természetünk. Bár az ókori hadsereg teherhordói jórészt mi voltunk, szamarak. A görög udvarokban hajtottunk malomkövet, hordtunk vizet, kerteszek, molnárok segítői voltunk a büszke Rómában is. Spanyolországban lovak helyett húztuk az igát, kordéink a piacokra hordták a föld terményeit, főleg Dél-Európában,

Nagy András: A Szent Család menekülése Egyiptomba

Ázsiában. A Balkán és a Kárpátok magas hegyeinek pásztora is szamarat vett maga mellé. Ki győzte volna a kaptatókat, ki cipelte volna a pásztorok holmiját a hegyi legelőkre, ha nem mi, csacsik?!

Így volt ez hazai földön is, az alföldi pásztorok hű társa a samár. Hogy miért, nem túl hízelgőn, de megmondja azt a régi világból való Pethe Ferenc gazda: „Ez egy rest és otromba melódiájú, nagy fülű, cudar jószág, melyet mindazonáltal méltó tartani, mert állandó egészséggű, a legalábbvaló takarmányon megél, erős terheket cipel, néhol még szántanak, boronálnak is vele...”

Még hogy rest! Otromba melódiájú? Látdod, hálára embertől ne számíts...! Fájdalom, voltak vidékek, ahol húsunkat, zsírunkat sem vetették meg. A szamárszír, nehéz nekem erről beszélnem, mondják, édesebb. Ezért a cukrászok még ma is jó pénzt adnak zsírunkért, húsunkból pedig kolbász készül... Hja, az ember ízlése fölöttébb érdekes...

Na de, megőrizte szép szolgálatunkat egyéb história. Emlékszel? Az állatok közt, akik meleget leheltek egy kisded fölé, ott volt a mi ősapánk is. S ki menekítette a kis Jézust Betlehemből? Egy samár. Ő vitte Máriát a gyermekkel. A gyermek aztán, felnőve, samárháton ment a városba, hogy békét vigyen. Egy samár volt az Úr lova, igazat beszélnek...?

Sch. E.

Frakkos koplaloművész

A pingvinek költőtelepeken élnek. A számtalan láb topogása gondoskodik arról, hogy a városban utak és utcák keletkezzenek, amelyek egyik fészket összekötik a másikkal és levezetnek a tengerhez. Mivel oly sokan és szorosan zsúfolódnak össze a szűk helyen, mint a szardíniák a konzervdobozban, a kolóniában mindennapos csetepaté. Verekednek udvarlás közben, csőrükkel és szárnyukkal püfölik egymást, ha két hím egy nőstényre vetett szemet, harcolnak a fészekhelyért, az idegeneket, akik nem tartják tiszteletben a lakótömb határait, durva erőszakkal kipenderítik. És persze rendszeresen meglopják a szomszédjukat. Az adélie-pingvinek, amelyek a növényzet nélküli Antarktiszon, kegyetlen hidegben költenek, buzgó kőgyűjtők: falat építenek a fészkek körül. De mert nincs elég kő ahhoz, hogy minden pár kielégítthesse szépérezékét, szakadatlanul kirabolják egymást. A tolvaj a világ legártatlanabb arckifejezésével közeledik kiszemelt áldozatához. Úgy tesz, mintha a vidéket csodálná. Amint azonban a fészkek tulajdonosának figyelme lankad, a fickó lehajol, csőrével megragad egy kövecskét és elszalad. A meglopott azonnal a tolvaj után ered, mire minden „jó szándékú és hűséges” szomszédja ráront a kőkerítésre, és széthordja. Mászor meg két hajléktalant talál a lakásában, mire visszatér fürdőzésből. A frakkos madarak gyakran a tojásokat

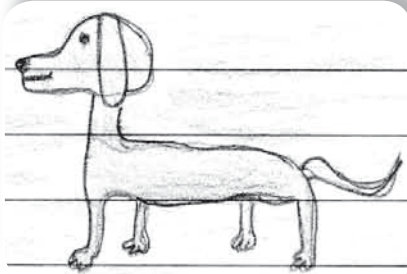

is ellopják. De nem azért, hogy megegyék, hanem hogy kiköltse. Mert csoszogó Chaplin-járással a föld legnépszerűbb állatai fantasztikus szülők, önfeláldozásuk legendás. Szabályosan váltják egymást költés közben. A kikelt fiókák gyámoltalanok, vastag dunyharuha fedi testüket, és képtelenek felegyenesedni. A szülőknek hosszú és nehezen járható utat kell megtenniük, hogy a tengerben megfogják a csemetéknek szükséges ételét. Amint a tollprémes sarjadékok felnőnek, óvodába, majd iskolába mennek, ilyenkor már az egész kolónia gondozza őket.

A királypingvinek az 50 fokos antarktisi téiben érkeznek meg költőhelyükre. Fursán meghajolva menetelnek a hómezőn keresztül. Két lábuk között két bőrrödéből álló költőtáska van, mindegyikben egy-egy tojás. Mialatt az egyik házastárs a tengerben halászik, a másik a táskában költi a tojást. Amikor a hallal megtömött szülő visszatér

a tengertől, átveszi a tojást anélkül, hogy az a jeges talajjal érintkezne. A szárazföldön lakó császárpingvineknél a hím és a nőstény nem tudja gyakran váltani egymást. Túl hosszú ugyanis az út a nyílt tengerig. Ezért az állatok a madarak között a legkíválóbb koplaloművésszékké lettek. A pingvinpár két hónapig böjtöl, amíg a nász be nem fejeződik, és nincs meg a tojás. Akkor a hím a tojásokat költőtáskájába veszi, és további 63 napig éheznek. A nőstény addig sok-sok kilométert gyalogol a jégsivatagokon át, hogy telefálja magát. Csak a fióka kikélése után tér vissza az éhségtől összekuporodott hímhez. Kereken három és fél kiló eleséget hoz magával a begyében, utána a fiókát átveszi a saját költőtáskájába. Az apa, aki csemetéjét először begyének váladékával táplálta, és testsúlyának egyharmadát elvesztette, most a tengerhez vándorol. Teleeszi magát, és három-négy hét múlva friss eleséggel tér vissza.

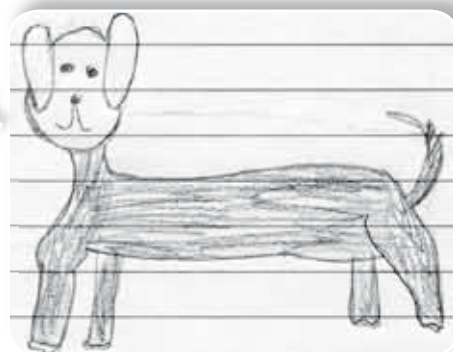
Pici

Az én kis kedvencem neve Pici. Ő az én kutyám, de a nagymamám-nál lakik Moholon. Szürkés-fekete színű, és szeret ugatni. Nagyon játékos, mindig játszik velem, és imádja, ha simogatom. A nagytatámtól kaptam, most egyéves. Elég szófogadó, ha rászólok, hallgat rám.

Világos Emese, Ada

Hektor

Az én kutyám egy nagyon virgonc kis kutya. Őt a születésnapomra kaptam. Hektor két éves kutya.

Hegedűs Ákos, Ada

Nehéz tévútra vinni

annak lovát. A nehézlovasság eltűnésével békésebb munkakört kapott. Szántott, szálított, ő lett a mélyben a csillét húzó bányaló. Ma mára földművelési munkára ritkán használják. Főként a hobbi és a sport szerelmesei kedvelik a megfontolt mozgású, barátságos természetű állatot. A meglelt mén félelmetes, roppant erős, bátorsága csodálatos, a szeme szikrázik. A kanca szeledebb, készségesebb, szófogadóbb, ezért sokan többre is becsülik a ménnél.

A hidegvérű ló engedelmes és jóindulatú, ám ha rossz emberekkel hozza a sors össze, hamissá, gonosszá válik. Fél a magányosságtól. Kifejezetten kötődik az emberhez, közeli rokonának hiszi magát. Ljedős természetű, akárcsak az ember. Megriad a szokatlan hangtól és tárgytól a lobogó zászlótól, sőt még az ablakban libegő ingtől is. Gondosan megvizsgálja a köves talajt, óvatosan lép bele a patakba. A szűk hegyi ösvényen reszket, mert tudja, hogy merő láb, és semmivel sem kapaszkodhat. A zivatarban kiveri a verejték, mert attól tart, hogy belecsap a villám. Ha megszállja a félelem, eszeveszetten nyargal árkon-bokron át.

A hidegvérű lónak nincs olyan éles látása és hallása, finom szaglása, mint szá-

mos más állatnak. Ám emlékezőtehetsége, megfigyelőképessége és jóindulata lehetővé teszi, hogy az elefánt és a kutya minden ügyességére megtanítsuk. Sokkal jobban ismeri az utat, mint a kocsisa. Ezért aztán a keresztútnál makacsul ellenszegül gazdájának, ha tévútra akarja vinni. Egykori kocsisára és lovására még évek múlva is rögtön ráismer, s mert másképp nem tudja szeretetét kifejezni, nyertéssel köszönti, és néhányszor képen nyalja. Az állattal diskurálni lehet, fejének bólintásával vagy megrázásával felel a kérdésekre, lábával kikopogtatja az óráról leolvasható számokat. Megfigyeli idomítója kezének-lábának mozgását, érti az ostorsuhogást és a szavak jelentőségét – egész kis szótár halmozódik fel lelkében. Parancsszóra betegnek tettei magát: bambán megáll, szétveti a négy lábát, és lehorgasztott fejjel bágyadtan támolyog, majd elvágódik, mint egy halott. Túri, hogy ráüljenek, a lábait szétvessék, a farkát húzogassák vagy a nagyon érzékeny orrlukait piszkálják. De ha meghallja, hogy „kelj fel, különben elvisz a pecér”, nyomban felugrik. Hogy ez a tréfa kedvére való-e, azt nem árulja el. Ha kell, naponta eljártssza.

Hidegvérű, ám ez nem a testhőmérsékletére utal, hanem a vérhőmérsékletére. A régészek többsége a lovat a mai Belgium területén élő vadlóra vezeti vissza. Mások szerint a jégkorszak tundrai lovaitól származik, amelyek a zord és sokszor járhatatlan környezetben fáradhatatlanul cipelték hátukon a nehéz súlyokat. Elterjedésük a páncélos lovagok korára tehető. Nemcsak fegyverhordozója volt gazdájának, hanem harcostársa is: a csatákban megharapta az ellenséget és

Trixy

Van egy kutyám, Trixy. A fajtája berni pásztor. Ötéves. Azért kaptuk, mert már régóta szerettünk volna egy kiskutyát. A bundája fekete, fehér és barna. Nagyon aranyos a pofija. Amikor kicsi volt, alig 20 cm magas és 40 cm hosszú lehetett. Most már 54 cm magas és 80 cm hosszú. Amikor kedve van, fogócskázik velem, vagy átmegy a hulahoppkarikán,

de csak jutalomfalatért. A kedvenc étele a fokhagymaszószos kutyakaja. A testvérem és én szoktuk fésülni a szőrét. Apukámmal készítettük el a házát. A teraszra tettük fel. A ház akkor lett, hogy még én is beleférnék. A méretektől eltekintve ő a szememben mindig az én kicsi Trixym marad.

Kőrösi Ágota, Ada

Saci

A kedvenc cicámat Sacinak hívják. A szőre vöröses-szürkésfehér színű, a szeme kék. Padéről hoztuk. Most körülbelül 6 hónapos. Fel szokott mászni a tetőre. Azt szereti a legjobban, ha a hasát vakargatjuk.

Horváth Henrietta, Ada

A legnagyobb nevetetőkéről

**Charlie Chaplintól Steve Carellig és Eddie Murphy-ig –
A nevetés a leghatásosabb gyógyszer,
mondta Danny Kaye**

A nevetetők a nagykapun tódultak be Hollywoodba, s már a némafilm éveiben is megkacagtatták a nagyjéreműt. Ez az írás róluk szól, őket veszjük számba, a komédiakirályokat – nem a teljesség igényével. Nos, az angol Charlie Chaplin 1913-ban áthajózta az óceánt, s az álomgyárban híres komikussá vált. Számos szkeccsben ügyetlenkedett, neki köszönhetjük A nagy diktátor című szatírát is. A Marx testvérek a 30-as és a 40-es években voltak népszerűek, összesen 13 filmben komédiáztak előbb öten, majd négyen. A team vezetője a cinikus Groucho volt. Velük rivalizált Abbot és Costello, aztán Stan Laurel és Oliver Hardy... Egyik legsikerültebb filmjük az Oscar-díjas The Music Box (1932), ebben a sztoriban egy zongorát próbálnak felcipelni a lépcsőn. Harminc év alatt nem kevesebb, mint száz vígjátékban diliskedtek – közösen. Hollywood szupersztárja a némafilmkorszakban Harold Lloyd volt és a „balfácán”, Buster Keaton.

Nincs már közöttünk az angol komédiás, Peter Sellers, aki 1963-ban a Rózsaszínű Párduc Closeau felügyelőjének szerepében élete legkiválóbb alakítását adta. Szeretjük Louis de Funest is, az állandóan hadaró, hadonászó francia komikust. Parádésan alakította a mindenért hóbörgő csendőrt. 1983-ban hunyt el. Jacques Tati sincs már az élők sorában. A színész Hulot úr figurájával

vált világhírűvé. Ezt a legendás alakot öt filmben játszhatta el. A Hulot úr nyaral című vígjátéka kiváló. Nevettünk sokat Fernandelen is és Alberto Sordin. Meg Totón. Már régen visszavonult a forgatástól Doris Day. Az 50-es és a 60-as években gyártott vígjátékai nagy kasszasikerek voltak, gyakori színésztársa a sármos Rock Hudson volt. Mel Brook ma már visszavonulóban van, Benny Hill elhunyt, tudjuk. Az 50-es években a legkeresettebb musical-vígjáték sztár Danny Kaye volt, aki legjobb alakítását az Udvari bolondban nyújtotta. Sokat neveltünk Bud Spencer és Terence Hill kalandjain, ők a „pofonosztók”. Bob Hope a slágerkirály, Bing Crosby mellett komédiázott. Na és Jack Lemmon, a Van, aki forrón szereti és a Legénylakás sztárja, Walter Matthau társa a Furcsa párban. Woody Allen csillaga egyre halványul, akárcsak Leslie Nielsené, az Annie Hall és a Csupasz pisztoly-sorozat alapozta meg hírnevüket.

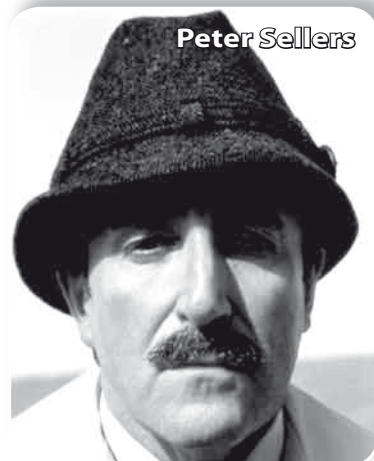
Nagyon hosszú azoknak a névsora, akik mostanság állnak a nevetetés nemes szolgálatában. Például Chavey Chase (Karácsonyi vakáció), Robin Williams (Egy úr az úrból), Billy Crystal (Harry és Sally), Mike Myers (Austin Powers), Richard Pryor (Dutyi dili) és a híres Monty Python-együttes (Gyalog galopp, Brian élete). Ők valamennyien egyszer vagy többször mozgásba hozták a rekeszizmainkat.

Most azt állítják a bukmékerek, hogy az egész világ Steve Carell és Jack Black

mókáin nevet. Hááát... nem tudom. Megvagyunk nélkűlük. Carell – állítólag – akkor a legviccesebb, amikor nem csinál semmit, rezzenéstelen fapofával fogad mindent. A hivatal című sorozattal futott be, de sikert arat legújabb vígjátékával, a ZseniKém – Az ügynök haláli cíművel. A dagi Jack Black a King Kongban is feltűnt. Meg a Rocksuliban. Most a Trópusi viharban látjuk. Rowan Atkinson alias Mr. Bean az angol humort propagálja – váltakozó sikerrel. Nagy durranása volt a Fekete vipera és a Dilizsar. Egész estét betöltő filmjeivel sem mondott csődöt, sőt! Itt nyüzsgnek még a többiek: Adam Sandler, Ben Stiller, Will Ferrell, Sacha Baron Cohen, Billy Murray stb. Nem állítjuk, hogy Eddie Murphy a Beverly Hills-i zsaruvá örökre beírta nevét a karizmatikus sztárok nagykönyvébe, de neki is megy a dolog. Ám: Senki sem tökéletes, ezt ne feledjük!

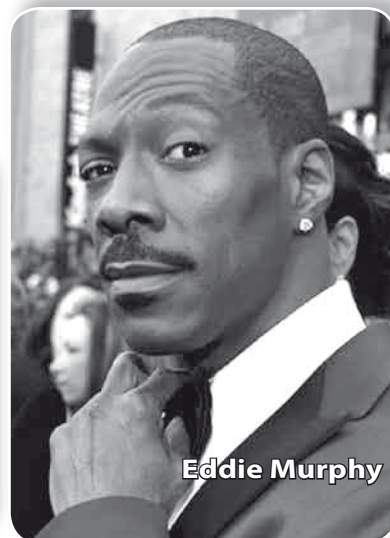
B. Z.

Peter Sellers

**Jack Lemmon
és Walter Matthau**

Eddie Murphy

**Mindenki rajong a sármos dokiért
– Már huszonévesen sikerrel
vette be Hollywoodot, de aztán
elkallódott, majd A Grace klinikában
újra összeszedte magát – Legújabb
mozifilmjében, egy romantikus
vígjátékban Michelle Monaghan
a csábítás tárgya**

– Meghódítottad Hollywoodot, menő sztár lettél, de aztán eltűntél.

– Igen... voltam én már „valaki”. Szerepeltem egy tucatnyi olcsó vígjátékban, sorozatfilmekben botladoztam. Az 1987-es Bérbarát-nő álomáron című blöddlíben felfogadok egy pompomlányt a High Schoolból, hogy álljon mellém, mint hűséges barátnő, mert hát ezáltal népszerűbbé válhatok mindenki előtt. Elhasaltam a Casanova Junior című olcsóságban. Tudod, az első sikerek zsonglőrként értek. A tanulás a diszlexiám, azaz az olvasási nehézségem miatt nem ment. Második helyezett voltam egy amerikai zsonglőrversenyen. Nyilvánvalóvá vált: a cirkuszban vihetem valamire. Egy színházi ügynök lehetővé tette a számomra, hogy a Broadway színpadán is megcsillogtassam a tehetségemet. A társulattal becsavaroghatom Kaliforniát...

– Megtetszett a színészelet?

– Igen, nem tagadom. Mindössze huszonegy évesen megkaptam az első sztárszerepet. A bum-bum kölyök című filmben egy nagy étkű srácot alakíthattam. A tinilányok majd megvesztek értem... Igen ám, csak hogy én elvesztettem realitásérzékemet. Szokott ez így lenni. Megnősültem... és eltűntem. A szakma leírt, megfélekeztek rólam. Elszúrtam a nagy lehetőséget, hogy sztárrá váljak – tartósan. Meghallgatásról meghallgatásra csámborogtam. Elváltam, újra megnősültem...

– Végre aztán sikerült.

– 2002-ben újra felragyogott a szerencsecsillagom. A Mindenütt nő című vígjátékban Reese Witherspoonnak csavarhattam el a fejét. Igaz, a mozifilm nem vert hatalmas hullámokat, de az ADC csatorna ügynökei megtalálták, meglátták bennem a sztárt az újabb sorozathoz. Én lettem A Grace klinika dokija. Dr. Derek Shepherd alias Mr. Csábító a hölgyek bálványa lett azonnal. A nagymamák, a mamák és az unokák is megkedveltek, jóképűnek találtak...

– Tavaly Golden Globe-díjra nomináltak.

– Igen, ez megtörtént. Az amerikai People magazin a világ második legrokonszenvesebb sztárjának választott meg – már másodszor. Tavalyelőtt Matt Damon, tavaly George Clooney előzött meg. Elmondhatom még azt is, hogy a Donatello Versace felkért, hogy legyek a márka „arca”. Most fent vagyok, visszaverekedtem magamat az élvezőnybe.

– Áruj el magadról még néhány apróságot!

– A szüleim skót származásúak, de én már itt születtem, nem messze Los Angeles-től egy rancson. A zsonglőrösködést már régen abbahagytam, a cirkusz már nem érdekel, habár kezdetben jól éreztem magamat a sátorponyva alatt. Ha tehettem, akkor azért megettettem a „kollégákat”: a papagájokat, a galambokat,

MENŐ FEJEK

**Patrick
Dempsey**

a macskákat és a kutyákat. Meg egy hörcsögöt. Mit mondhatok még? Korán, nagyon korán kelek, mert a lányom dzsungelharcosként robban be reggelente az ágyunkba. A reggeli után Tallulahot elfuvarozom a suliba, s aztán szervezem a saját ügyeimet. Ügynökökkel tárgyalok, szerződéseket írok alá a stúdiókkal. Na meg az autóversenyzés... A legnagyobb, legszenvedélyesebb hobbim...

– Megmaradsz továbbra is romantikus alkatnak?

– Számomra kedves az a „skatulya”. Szép hölgyek vesznek körül, rendszerint elfogadható a szöveggönyv, csodálatosak a helyszínek. A Boldogító talánt például Skóciában, Skye szigetén forgattuk, majd vidéken, Angliában. Szóval – él még a romantika, és mi rossz van abban, ha én is egy romantikus számár vagyok?

B. Z.

A megkomolyodó Usher komoly fölénnnyel

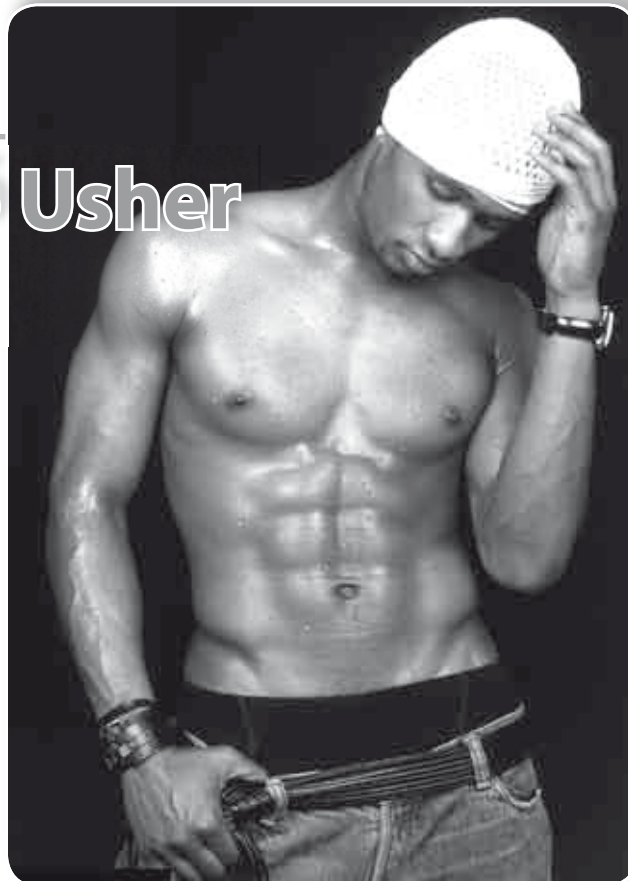
A közelmúltban a lemezlistákön az egyértelmű uralkodó Usher volt, aki több sláger eldurrogatása után jelentette meg komolyabb hangvételűnek kikiáltott, új nagylemezét, és az át is vette a vezetést Amerikában és Nagy-Britanniában, de még a németeket is megérintette. Ezenkívül nagyot szólt még a Szex és New York mozifilmjének soundtrackje, amiből jó hasznot húzott az anyagon szereplő egyik énekes.

Az amerikai lemezpiac eladási tabelláját nézve nem az az első gondolatunk, hogy óriási meglepetések jönnek szembe a legkapósabbnak bizonyult albumok között, sokkal inkább elégedetten konstatálhatjuk, hogy beérett néhány jó ideje várt jóslat. Usher miután csak az idén már négy számot jegyez az USA slágerlistáján, várható volt, hogy nagylemezének megjelenésével sem adja alább az első helyezését; a Szex és New York sorozat alapján készült mozifilm pedig kapott akkora hírharangot világszerte, hogy filmzenekiadványa könnyedén szurkolta be magát szorosán az R&B sztár sarkába.

Usher mindössze 14 éves volt, mikor atlantai kórusénekesből egy csapásra sztárkezdemény lett, miután egy kiadó vezetője kiszúrta magának egy tehetségkutatón. 1994-ben Sean „Diddy” produceri szárnyai alatt debütált átütő sikerrel, és még csak a középiskolát végezte el, mikor már egy olyan második albummal jelentkezett, amelyen érett önmagát csillogtatta. Innentől lemezei rendre a legjobb öt között szerepeltek párhuzamosan az R&B/Hip-Hop és az összesített listán egyaránt, ami 2004 óta már a dupla elsősége vált. Utóbbi eredményt a Confessions tudhatta magának, amely 2004 legkelendőbb nagylemeze lett az Egyesült Államokban, és nem mellesleg többek között ennek a kiadványnak tulajdonítják az amerikai lemezpiac depressziójából való feléledését. A mostani Here I Standdel megismételte a legutóbbi kettős győzelmét, és újra élre állt a mainstream listán és saját stílusában is.

Az aktuális második a szingli nők egész nemzedékét kinevelő (és a fogalmat megteremtő) sorozatból lett mozifilm, a Szex és New York filmzenéje. A hanganyag bár önmagában nem annyira egységes, mint amennyire valószínűleg jó aláfestője a filmnek, az előadók listája ugyanis stílusban és korban is meglehetősen szerteágazó: a Run-DMC-féle Walk This Way-től Fergie Labels Or Love-jáig terjed a skála. Ennek ellenére valószínűleg mindenki lecsapott a soundtrackre, aki valaha szerette a sorozatot, és ennek köszönhetően kerülhetett a betétdalok gyűjteménye rögtön a Billboard listájának második helyére.

Ha valaki jól időzített a fent taglalt mozival kapcsolatban, akkor az Al Green volt, akinek egy dala (How Can You Mend A Broken Heart) szerepel a filmzenében, és nem véletlenül a premierrel egy időben dobta piacra új nagylemezét, a Lay It Down-t, ezzel jelentős ingyen promócióhoz jutva. A '70-es évek egyik legjelentősebb amerikai soul énekes legalább annyira volt hatással nemzedékére, mint az utána következő generációkra, azonban kereskedelmi sikere a '70-es évek második felétől megkopott. Ez nagyban köszönhető annak is, hogy szinte teljesen áttért a gospelre, így némileg önként zárkózva el a kereskedelmileg sikeres szcénától. A mostani album zeneileg egyszerre idézi a hőskort és a modern hangzást, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy olyan

eredményt érjen el a fősodorban, amire még karrierje során nem volt példa, ez pedig az összesített lista kilencedik pozíciója.

A Top 10 fentiekén kívüli helyezettei már az elmúlt hétről ismerős nevek: a dobogó harmadik fokán állt meg az előző heti győztes, a 3 Doors Down, amelyet a rapper Bun-B, majd Leona Lewis követnek. A legjobb tíz között maradt még Frank Sinatra, Duffy, Mariah Carey és a Death Cab For Cutie, amiből az következik, hogy a popkirálynőt, Madonnát ezen a héten kipofozták az élbolyból. Ő sem ment azért messzire, éppen hogy csak 11. a Hard Candy, és még csak nem is ő a legnagyobb vesztese a hétnek, ezt a címet ugyanis Julianne Hough tudhatja magának, aki harmadikból lett 16.

A középmezőny már meglehetősen vérszegény, már ami a hírtéket illeti, itt ugyanis egyetlen újdonság került fel a térképre. Az új szelet éppen egy régi motoros hozta meg, Cyndi Lauper, akit főként az MTV-éra kezdetéről ismerhetünk, ugyanis ekkortájt debütált és szerzett hírnevet magának első albumával, a She's So Unusual. A Girls Just Want To Have Fun című dalával átütő sikert és egész mozgalmat indító énekesnő a '90-es évektől már inkább turnéi nyomán volt népszerű, mint lemezeinek eladásai alapján. A mostani Bring Ya To The Brink 41. helyénél ugyanis csak kető volt jobb az elmúlt két évtizedben, és azok sem sokkal szárnyaltak túl ezt a közepes eredményt. Lauperen kívül az aktuális rangsor középső szegmensében csak Fergie neve szerepel még új bejegyzésként a 46. helyen, ez azonban csak a Dutchess című debütáló szólóanyag négy számmal megtöltött újrakiadása, ami egyébként az eredeti verziót is visszatárolta a 28. helyre.

A slágerlistán az első helyen változatlanul Lil Wayne és Static Major közös dala áll, a Lollipop, illetve az ezüstérmet is a múlt héthez hasonlóan Leona Lewis kapja a Bleeding Love-ért. Harmadiknak jött fel a Coldplay a Viva La Vida-val, utána pedig az ötödik helyen található még érdekesség, ahova a 21. pozícióból érkezett meg Katy Perry, aki hét nap alatt a legtöbb kislemezt adta el. Új belépő a 13. helyen van még, ahol egy újabb Lil Wayne dal ütött fel a fejét, ez alkalommal T-Pain-nel közösen, ennek címe Got Money.

Guns N' Roses: Chinese Democracy

Az énekes Axl Rose vezette Guns N' Roses az 1991-es Use Your Illusion album pár kiadása, de főleg az együttes lényegi zenésztagságának néhány évvel későbbi távozása után sokáig tetszhalott állapotban leledzett. Az ezredfordulón a Live Era '87-'93 koncertlemez, majd 2003–2004 táján a Welcome To The Videos klipgyűjtemény és a kétrészes Use Your Illusion koncertfilm DVD-s újrakiadása, illetve a Greatest Hits slágerválogatás próbálta valamelyest betölteni az űrt, de az új szerzeményeket tartalmazó stúdiólemeze végül 17 évet kellett várni.

Ha csak a lemezmegjelenéseket nézzük, a Guns N' Roses háza táján látszólag semmi említésre méltó nem történt a Use Your Illusion monstre turnéja óta (a feldolgozásokból álló The Spaghetti Incident című 1993-as alibilemez szándékosan nem veszszük a korai munkákkal egy kalap alá), mégis vaskos könyvre való jelentős eseményt lehetne előcítálni a Los Angeles-i zenekar elmúlt másfél évtizedéről. Kezdődött azaz, hogy Axl Rose frontember mellől szép lassan lelépett mindenki, aki számított: a már 1991 végén kiesett Izzy Stradlin után a kilencvenes évek közepén Slash, Duff McKagan és Matt Sorum is egymás után dobták be a törölközőt (csak az 1990-ben felvett Dizzy Reed billentyűs maradt meg posztján, de őt nem szokás kulcsfigurának számítani), helyükre különféle zenészek

érkeztek és mondhatták magukat a Guns N' Roses tagjának hosszabb-rövidebb (de inkább rövidebb) ideig.

A Chinese Democracy lemezcímre először valamikor a kilencvenes évek közepén hangzott el utalás Axl Rose szájából, onnantól kezdve megtévesztett Guns-rajongók sora várta több mint egy évtizeden át visszafojtott lélegzettel a GNR-életmű folytatását (közben csupán egyetlen egy számot kaptak, 1999-ben az Oh My God című közepszerű indusztri-metálos dalt az ítéletnap filmzenelemezen). A fájdalmasan hosszú várakozás végül csak nem volt hiábavaló, mert jókora csúszással ugyan, de 2008 végén tényleg megjelent a Chinese Democracy. Axl Rose az évek során tizen-négy különböző stúdióban, tucatnyi zenekari taggal, közreműködővel és hangmérnökkel vette fel az albumon hallható 14 számot, és ez körülbelül ugyanannyi millió dollárba került kiadásának. Nemcsak a közreműködő zenészek, de a szerzemények társszerzőinek felsorolása is meglehetősen hosszadalmas lenne: a frontember mellett legalább tíz másik muzsikust is találunk a zenészerzői kreditlistán.

Axl a dalszerzést tekintve nem tért el a jól bejáratott módszerektől, de hangzás terén érezhetően bizonyítani akart: lényegében a klasszikus Guns-recept alapján megírt hard rock számokat (kiegészítve néhány kötelező érzelmes rockballadával) próbálta meg a mai kor igényeihez igazítani. A túlzott megfelelési kényszer azonban többször is visszaüt, a fölösleges intrók, a

túlpolírozott hangzás, a vonósokkal, kórus-sal, különböző elektronikus alapokkal és effektekkel telezsúfolt számok nem biztos, hogy kevésbé lennének hatékonyabbak az egyszerű, tökök rock'n'roll felfogásban eljátszva. Axl tehetséges zenészeket vett maga mellé az évek során (elég csak a Nine Inch Nailsből ismert Robin Fink vagy az excentrikus-experimentalista gitárvirtuóz Buckethead nevét említeni), majd minden számban elszórtak néhány erősebb riffet, és grandiózus szólót, mégis hiányzik Slash és Izzy laza, zsigeri játéka és kevésbé kiszámítható ötletarzenálja.

A szerzemények egy része demó- vagy koncertfelvétel formájában már évek óta hozzáférhető volt, a fanatikus rajongók tehát jó ideje tisztában voltak vele, milyen dalokra számíthatnak. A lemezen többször felbukkanó indusztriál hatásokról is érkeztek előzetes hírek, így meglepetést semmilyen szinten nem okoz a korong (maximum annyiban, hogy – bár olyan rémisztő dolgok is kerültek rá, mint az önpárodíának ható This I Love – egyáltalán nem lett olyan rossz, mint attól tartani lehetett). Meglehet, egyesek szerint a címadó nyitódal az új Welcome To The Jungle, a Street Of Dreams az új November Rain (és még folytathatnánk a sort), de a Chinese Democracy – ellentétben a '87-es Appetite For Destruction nagylemezzel – nem lesz rocktörténeti mérföldkő, de még csak a legjobb 2008-as albumokat összegyűjtő listák favoritja sem. Legfeljebb az elmúlt tizenöt év legjobb Guns-lemeze.

P!nk

P!nkben gyűlöletet vált ki, ha oda kell adni a dalait másoknak, mert azok olyanok a számára, mintha a gyerekei lennének. A vadóc énekesnő több mint 30 számmal készült új albuma, a Funhouse felvételeire, de többségüktől kénytelen volt megválni, ugyanis a korongra csak 14 dal fért. „Arrogáns idiótává változom, ha valaki szapulja a dalaimat. Olyan vagyok, mint egy anya, aki minden körülmények közt megvédi a gyermekeit. Épp ezért nem adom őket oda másoknak, vagy legalábbis fájó szívvel teszem” – hangoztatta.

RÜGYFAKADÁS

Az ajándékozás öröme

Ködös, hideg téli nap van. December 24-e. Közeledik a szenteste, így hát elindulok ajándékokat vásárolni. Már javában áll a tél, de hópihének még nyomát sem láttuk.

Sapkámat fejembe nyomom, kabátomat összehúzó magamon. Hideg fut végig a hátamon. Nekem a vásárlás is nagy örömet jelent, mert már ott is jelen van a karácsonyi hangulat. Az üzletekben nagy a nyüzsgés, mindenki lázasan készül az ünnepre. Mikor belépek a játékboltba, rögtön tudom, húgom, Virág egy pónilónak örülne a legjobban. Igaz, van neki már vagy húsz, de azért remélem, nem ezt mondja majd:

„Jaj, már megint egy ló!”

Még csak öt óra, de már sötétedik. Kis városkánk fényekkel telik meg, a feldíszített fenyő a városháza előtt csak úgy tündököl.

„Vajon anya milyen ajándéknak örülne?” – kérdezem magamtól. Csakúgy találokra bemegyek a legközelebbi üzletbe. Kíváncsian nézek szét a ruháspolcok között. Szébbnél szebb blúzok, pulóverek, farmernadrágok látványa tárul eléem. Hirtelen nem tudok dönteni, de az egyik polcon megpillantom az anyukámhoz illő, tökéletes jutalmat. Egy kis, fehér, kötött sapkát, oldalán egy virággal. Már csak apu marad hátra. Vele nincs nagy gondom. Tudom, ő mindennek örül. Bevágok a kosaramba egy dezodort, meg egy tusfürdőt, és megkönnyebbülök, mert az ajándékokkal már nem kell foglalkoznom. Mikor kilépek az ajtón, felnézek az égre, és egy hópihe esik az orromra. Beszippantom. Tüsszentenem kell, és csak most veszem észre, hogy mindent fehér hótakaró borít. Vidáman indulok haza. Lábam alatt ropog a hó, kabátomra hópelyhecskék tapadnak. Csodálatos élmény belépnem a házba. Gyönyörű, karácsonyi dal szól, előttem a feldíszített fa áll, és érzem a vacsora illatát. A fenyő alatt ajándékok sorakoznak.

– Boldog karácsonyt! – kiáltok fel, és átadom meglepetéseim.

Ahogy elnézem szeretteimet, amint ajándékaikat bontogatják, szívemet előnti a szeretet, lellem csordultig telik örömmel és boldogsággal. Persze a saját ajándékaimnak is örülök, de eddig nem gondoltam arra, hogy ilyen jó érzés adni.

Kovács Írisz, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Anyu

Édesanyám drága,
miért vagy kinn a gyárban?
Együtt lehetnénk éjjel-nappal,
de sajnos, ez nem egyezik a műszakkal.

Drága anyu kávé szűrőcsől,
közben az elméjében gürcöl.
Bárcsak könnyebb lenne az élet,
mind együtt élveznénk a léte.

Salamon Andreasz, 6. osztály
Szent Száva iskola, Nagykikinda

Akire felnézek

Azok az emberek, akik az én példaképeim, nem a valóságshow-k vagy a szappanoperák szereplői, hanem hús-vér emberek, akik között élek.

Egy zöld szemű, barna hajú, körülbelül százhatvan centiméter magas, harminchat éves asszony, kereskedelmi középiskolát végzett – pedig akár tanárnő is lehetett volna –, és tíz évet dolgozott is a szakmájában. Tizenkilenc évesen ment férjhez, szült két gyereket, és most is boldogan él a férjével. Ő az édesanyám. Nagyra becsülöm a türelmét, megértését. Mindenben segít, amiben csak tud. Szerencsére nem iszik, és nem is dohányzik. Szerintem még rengeteg dolgot tanulhatok tőle.

A másik személy, akire felnézek: kék szemű, haja sötétbarna, alig magasabb, mint százhatvan centiméter, negyvenéves ember. Asztalosként dolgozik, és nagyon szép bútorokat, fogasokat, virágtartókat, ajtókat készít. Munkáját pontosan végzi. Becsületes ember, és soha nem csap be senkit. Ő sem iszik, nem is cigarettázik. Általában sokat dolgozik. Ő az édesapám.

Nagyon szeretem őket. Remélem, hogy még sok mindenre megtanítanak engem az évek folyamán. Én is ilyen becsületes ember szeretnék lenni.

Góbor Emese, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

A beteg mamámnak segíték

Napok óta beteg a mamám,
jól jön neki a segítségem talán.
Bevásárolok a boltban,
elviszem a kosaramban.
Veszek neki tejet, kenyeret,
hadd gyógyuljon a beteg.
Ha majd jobban érzi magát,
süt nekem egy tortát,
annak majd örül az egész család.

Tóth Johanna, 3. osztály
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Édesanyám

Édesanyám a legszebb nő a világon,
Nincsen párja hetedhét határon.

Dolgozik ő reggeltől estélig,
Mindent elvégez hétfőtől péntekig.
A hétvégén mindent együtt csinálunk,
Takarítunk, tanulunk és sütünk kalácsot.
Aranyműves az ő szakmája,
Ezt mindenkinél jobban csinálja.
Én őt mindenkinél jobban szeretem,
Ha valami bajom van, neki elmesélhetem.
Segít mindenben, felvidít, ha rossz a kedvem.
Ezért mindenkinél jobban szeretem.
Szőke haját mindig divatosan hordja,
Ha nem áll jól, ő gyorsan megigazítja.
Szereti a szép ruhákat és cipőket,
Mindig vesz hozzá divatos kiegészítőket.
Ha van ideje, szeret a konyhában lenni,
Itt mindig finom ételeket tud készíteni.
Kedvencem a rakott palacsintája,
Ezt mindenkinél jobban csinálja.

Ő a legjobb anyuka a világon,
Nincsen párja hetedhét határon.

Kovács Káka Viktória, 6. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Vers apámról

Az én édesapám
nagyon kedves hozzám.
Én vagyok a kedves lánya,
mint szemének a világa.

A haja fekete,
mint a korom.
Kicsit magas, és nem
szakállas, csak ha én akarom.

Szakál Anna-Krisztina
Szent Száva iskola, Nagykikinda

Hógyócsata. Bodó Sarolta szabadkai tanuló rajza

Egy nevelőanya

Sokáig arról álmodoztam, hogy milyen lenne egy anya, aki gondomat viselne és szeretne, mint a saját gyermekét. Nyolcéves koromban meg is találtam. Őt Fejős Magdolnának hívják, magas termetű, a haja szőke. Nagyon kedves, szorgalmas, dolgoz és barátságos, bárkin segít. Nagyon szeretem, annak ellenére, hogy csak a nevelőanyukám, de én édesanyámnak tartom.

Édesanyámat nem ismertem. Az mondják, hogy anya csak egy van. Ez igaz, de nekem a nevelőanyukámon kívül nincs senkim. Ő az az anya, aki már nyolcéves korom óta nevel, és olyan, mintha ő hordott volna ki. Sokan nem értik, hogyan lehet egy nevelőanya olyan, mint az édes. Nagyon sok mindenben segítünk egymásnak. Immár hat éve, hogy ő az én anyukám. Október 7-én lesz egy éve, hogy ketten vagyunk, mert a nevelőapukám és az anyukám elváltak. Azóta még többet vigasztalom. Mióta apu nincs velünk, nagyon szomorúak vagyunk, és vigasztaljuk egymást anyuval. Mindennap meleg étel vár haza. Mikor belépek az ajtón, nagy izgalommal várom, hogy elmondhassam, mi történt velem az iskolában. Némelyik gyereknek nagyon rossz sorsa van a nevelőszülőknél, főleg, ha azok mostohák. Vannak mostoha és vannak jó nevelőszülők. A mostoha az, aki nem a szeretetet adja, nem érti meg a gyerekeket és bántja őket. A nevelőszülők pedig a gyermekeiket megértik, beszélgetnek velük, de ritka az a nevelőszülő, aki jól bánik a gyermekével. Az én nevelőanyukámmal megbeszélünk mindent, mert ő és én anya-lánya és barátnők is vagyunk egyben.

Nagyon örülök, hogy van egy szerető anyukám, még ha nevelő is.

Stojkov Katica, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Emília

*Van egy unokahúgom: Emília.
Ő nagyon aranyos kisbaba.
Sűrűn együtt alszunk, játszunk,
de néha együtt kocsikázunk.*

*Sokat sír éjjel-nappal,
tele van mindig haraggal,
de evés után mindig nevet,
s öt perc múlva szendereg.*

*Ha sír, ha eszik vagy iszik,
mindig nevet, amikor megnyugszik.
Ő kocsikázni nagyon szeret,
ha gurul a kocsí: nevet.*

Szabó Árpád, 7. osztály
Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Mikulás. Varga Szilárdka
magyarkanizsai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Önéletrajzom

1995. március 7-én születtem, mint születési ajándék apámnak, aki ötödikei, és mint nőnap ajándék az anyámnak.

A nagyapám sokáig úgy is hívott, hogy a kis bűdös ajándék, mivel gyakran „illatozott” az alsó fertályom. Igyekeztek korán bilire szoktatni, és ebből a célból a család minden tagja, de még a szomszédok is megmutatták nekem, hogy hogyan is kell a bilire rátelepedni, de nem sok eredménnyel. Azt hiszem, a kis, kékre festett edényen végül csak én nem ültem a családból. Már akkor is öntörvényű gyerek voltam. Semmit sem voltam hajlandó éppen akkor megtenni, amikor kérték, csak ha már az én fejemben is megért a gondolat. Legkedvesebb játékom egy pedál nélküli motorbicikli volt, amivel gyakran az árokban landoltam. Ha nem bömbölök, még máig sem találunk rám.

Az ovit eléggé unalmasnak találtam. Jött reggelente a sok síró gyerek, akiket én vigasztaltam. Azután az egyik óvodástársammal a vigasztaláson keresztül nagyon jóba lettünk. Vele még ma is szoros barátságban vagyunk. Hiába, a balsors összehozza az embereket.

Gyerekkorom középső szakasza, értsd ezalatt a kisiskolás éveimet, főleg az alapismeretek belémpalántásával telt. Írás az olvasásnál, bögs az írásnál. Anyám hálát adott az Istennek, hogy legalább a matekot megértettem magamtól is. Hogy önálló férfi legyen majd egyszer belőlem, nyaranta táborba küldött. Felnőtt ugyan nem lettem, de megtanultam faragni, békát és csigát boncolni, és kürtös kalácsot sütni. Igaz, a felsoroltak közül az utóbbi sajnos a tűzbe esett, ezért pék már nem leszek, az biztos.

Most, hogy felsős lettem, már a jövőmre kell gondolnom. Legalább is ezt mondják otthon. Nem értik, hogy milyen nehéz egy kamasz élete. Az esze már vágja, hogy ez nem játék, de belülről valami lázadásra biztatja. A francnak van kedve tanulni, inkább tévézek vagy meresztem a szememet a számítógép előtt. Vagy nem lehetne rögtön nyugdíjba menni? Aztán, ha megöregszik az ember fia, majd akkor ráérne dolgozni.

Még csak tizenhárom éves vagyok, de már most látom, hogy rosszul van ez a világ kitalálva. No de, amint felnőtté válok, ígérem minden társamnak, hogy mindent megteszek azért, hogy változtassak ezen!

Fekets Ádám, 6. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Karácsonyi történet

Hetek óta talán a csillagok is fényesebben ragyogtak, de lehet ez csak nekem tűnt úgy, mert állandóan lestem, meglátom-e a Jézuskát.

Kiskoromban számomra mindig a Kiszjzus hozta az ajándékot és a gyönyörűen feldíszített karácsonyfát. Ő állította a szoba sarkába, két angyal kíséretében.

A szüleim ebben az évben is elmentek karácsony böjtjén dolgozni, én pedig otthon segítettem a nagymamámnak a mézes sütemények elkészítésében. Az ujjam hegyével itt-ott bele-belenyúltam a krémes lábasokba, de a mamám rám szólt:

- Majd csak holnap eszünk belőle, ma még böjtölünk!
- Legyen, aki azt kívárja! – duzzogtam magamban.

Délután, mikor együtt volt a család, gyertyát gyújtottunk, és ebéd előtt elmondtunk egy imát.

Nemsokára eljött a lefekvés ideje, de én annyira izgatott voltam, hogy mikor jön már a Jézuska, hogy nem nagyon bírtam elaludni. Már két órája is forgolódtam az ágyamban, mikor az előszoba felől jövest-menést hallottam. Odarohantam, és résnyire kinyitottam az ajtót, de akkor anyukám elkiáltotta magát:

- Gyorsan kapcsolj le a villanyt!

Ekkor a szüleim visszakísérték az ágyamhoz, és kértek, hogy aludjak szépen. Ezután azon kezdtem gondolkodni, hogy valójában ki is teszi az ajándékot a fa alá.

Reggel kibontottam a csomagokat, és megkérdeztem a felnőtteket, ki hozza a karácsonyfát és az ajándékot.

Erre különös választ kaptam. Megtudtam, hogy a Kiszjzus nem személyesen hozza el az ajándékot és a fát, hanem fent a mennyben úgy intézi, hogy aki hisz benne, aki ajtót nyit és helyet ad neki a szívében, annak soha ne vesszen el a karácsonya.

Krnjac Marija, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

RÜGYFAKADÁS

Mit jelent számomra a boldogság?

Boldogság. E szó hallatára mindenkinek más jut az eszébe. Egyeseknek a pénz, hatalom, másoknak a szerelem...

Számomra a boldogság nem egy dologban rejtőzik.

Nekem ez az érzés a családi együttlétet jelenti. Elmondjuk egymásnak örömmünket, bánatunkat. Megbeszéljük, jókat nevetünk. Sokan azt mondják, a pénz nem boldogít. Én ezzel nem értek egyet. Engem a pénz is boldogítana. Sokszor arra gondolok, milyen jó lenne, ha megnyerném a lottót. Mindent meg tudnék venni, amit csak akarok. Ha azonban tovább töprengek, rájövök, hogy az egészség mindennél fontosabb. Habár manapság már pénzért nagyon sok gyógyír kapható. Vagy talán a szerelem? Igen, az is kell a boldogsághoz.

A szabad idő kellemes eltöltése? Az biztos fontos. Nem tudnék elégedett lenni az életemmel, ha nem sportolhatnék, focizhatnék.

Barátság? Nekem az is szükséges, hogy boldog legyek. A haverokkal egy jó meccs a pályán vagy egy buli. Ez mind fontos a boldogsághoz. A Magyar értelmző kézisztárban olvastam, hogy ez egy kellemes érzelmi állapot. Ehhez az állapothoz belátom több tényezőre van szükség.

Most úgy érzem, hogy boldog vagyok. Ha felnövök, arra fogok törekedni, hogy a körülöttem élők a családomban kellemes hangulatban, boldogságban éljenek.

Csernai Botond, 8. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Szombat este

A hét napjai közül a szombatot szeretem a legjobban. Ezt a napot azért szeretem, mert ilyenkor a család együtt van, és nem kell iskolába menni.

A szüleim is szeretik a szombatot, mert nem kell korán kelni, és ezen a napon mindig történik valami jó dolog. Ilyenkor együtt készítjük el a vacsorát, általában rostélyost vagy bográcsost, amit mindnyájan nagyon szeretünk. A vacsora után közösen elrakodunk, elmosogatunk. A gyerekek bemennek a szobába, a szülők pedig a konyhában beszélgetnek. Apa és anya jól megértik egymást, mindent megbeszélnek. Mi, gyerekek ezalatt a szobában tévézünk vagy zenélünk. Mikor ők is bejönnek a szobába, elmeséljük, hogy mi történt velünk aznap. Ezután az esti fürdés következik.

Szombat esténként néha elmegyünk vendégségbe, vagy hozzánk jönnek látogatók. Ha előadás van a kultúrotthonban, akkor oda megyünk együtt. Ha pedig nincs semmiféle más program, akkor pizsamába öltözve társasjátékozunk vagy kártyázunk. Ez a mi kedvenc szórakozásunk. Lefekvés előtt puszival búcsúzunk a szüleinktől és testvéreinktől. Fogmosás után ágyba bújunk. Ilyenkor anya följön betakarni bennünket, majd elmondjuk az esti imát. Az öcsém-mel még szoktunk beszélgetni a másnapi teendőkről. Ha ő alszik el előbb, hallgatom a mély szuszogását.

Néha még hallok a szüleim hangját és a kutyák ugatását, de hamarosan én is mély álomba merülök.

Csernicsek Ervin, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Egy kedves személy felidézése

A nyári szünetben sok új barátot szereztem és rengeteg élménnyel gazdagodtam, de a legjobb napom mégis az volt, amikor egy fiút megismertem.

A barátnőimmel az iskola környékén sétáltunk, amikor két motor száguldott el mellettünk. A második motoros mögött ült egy szép fiú, akinek nem volt valami hosszú a haja, de a gyorsaságtól még az is égnek állt. Annaira megtetszett, hogy utána fordultam, és meg is lepődtem, hogy ő is visszanézett rám. Gyönyörű kék szeme van, amikor belenéztem, majd elolvadtam. Sportos testalkatú. Fekete ujjatlan pólóban és nadrágban volt, nem tudom, hogy miért, de ettől még jobban tetszett.

Pár nappal később láttam őt a városban. Nagyon aranyosan játszott egy kislíval. Amikor észrevett engem, rám nézett és mosolygott. Imádom a kislígyereket, és képes vagyok egy fiúba azért beleszeretni, mert játszik velük. A nyáron majdnem mindennap a kempingben voltunk fürdeni a barátnőimmel, de ahogy hazaértünk, és egy kicsit pihentünk, már mentünk is az iskolához sétálni. Abban reménykedtem, hogy összefutok majd vele, és ez így is történt, mivel ő is általában kint volt a barátaival. Egyik délelőtt a pékségbe mentem, amikor ő éppen jött ki onnan. Elég messziről észrevettem, és egészen addig szemeztünk, amíg oda nem ért hozzám. Nagy meglepetésemre köszönt nekem, hirtelen szóhoz sem jutottam, de azért összeszedtem magam és visszaköszöntem.

Amióta elkezdődött a tanév, nem igazán találkoztunk, de remélem, hogy ez a kis flörtölésünk még folytatódni fog.

Mihálovity Szintia, 7. osztály
Oktober 10. iskola, Szabadka

Én, a kis búzaszem

Egyik évben, kora nyárra beértek az aransárga búzabálák. Az egyik táblában volt egy szép kalász, amelyik kimagaslott a többi közül. A hegyében ott csücsült egy nagy búzaszem. Ő volt a környék legnagyobb szeme. Ez voltam én. Körülöttem mindenki sírdogált, mert tudták, mi vár rájuk. Jönnek az aratógépek, és mindenkit learatnak. A foglyok, az egerek, a tücskök és a bogarak már elmenekültek vagy elbújtak. Megkérdeztem, hogy miért sírnak. Ők azt válaszolták, hogy már semmi nem lesz olyan, mint régen, és megkérdezték, hogy félek-e? Azt válaszoltam, hogy nem, mert engem nem aratnak le, így nem lesz belőlem liszt. Ezután nagy zúgást hallottam, jött a nagy gép, és bizony engem is learatott. Kicsépett, és egy nagy kocsira kerültem. Kicsit megijedtem, de aztán addig ficáncoltam, hogy kiestem a kocsiból, le a földre. Minden kopár volt, csak a tarló meredezett az ég felé. Nagyon megijedtem, hogy mi lesz most velem. Ekkor eleredt az eső, és engem belevert a puha, meleg földbe. Itt ücsörögtem egy kis ideig, és arra gondoltam, mi is fog még történni velem. Ekkor megszólalt egy göröngy, és próbált vigasztalni:

– Te most már jól helyen vagy. Alszol majd egy kis ideig, azután a testedből előbújik egy kis rügy, amiből egy új búzaszál fog kinőni, és te újra találkozol az összes régi barátoddal.

Ettől megnyugodtam, és szép csendesen elaludtam.

Calbert Szabina, 3. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka

Hogya a párnák mesélni tudnának

*Ha a párnák beszélhének,
sok mindent elmesélhének.
Láttak ők már eget, földet,
pirosat, sárgát, kéket, zöldet.*

*Ha a párnák mesélhének,
börtönbe is mehetnének.
Rosszat többé nem tennének,
tévét többé nem néznének.*

*De a párnák nem beszélnek,
így nem bánthatnak téged.
Nem mondanák el, mikor sírtam,
s bánatomban Istent hívtam.*

*A párnáink csendes társak,
hallgatnak, nem kiabálnak.
Nem csúfolnak ki engem,
ezért a párnákat nagyon szeretem!*

*Ha a párnák mesélhének,
nagyon sokat beszélhének,
sok titkot elregélnének,
és álmunkban velünk repülnének.*

Varga Szimóna, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilággy

Itt van a Téliapó. Nagy Regina magyarkanizsai tanuló rajza

LEXIKON

NEVEM: **Bacci Szintia.**
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada,
Grobljanska 30., 064/986-05-84.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly
Általános Iskola, 6. b.
KEDVENC TANTÁRGYAM: Rajz.
AMI NEHEZEN MEGY: Matek.
KEDVENC TANÁROM: Máriás Valéria.
KEDVENC FILMEM: Dr. House.
KEDVENC TÉVÉCSATORNÁIM: TV2, RTL,
Viasat 3, Film+.
KEDVENC KÖNYVEM: A Pál utcai fiúk.
KEDVENC SZÍNEM: Piros.
KEDVENC ÉTELEM ÉS ITALOM: Pizza,
Coca-Cola.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
NO ÉS A SZERELEM: Nem árurom el.

NEVEM: **Világos Emese.**
BECENEVEIM: Eme, Emi.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada,
Kossuth Lajos u. 10., 063/8-231-766.
SULIM NEVE, OSZTÁLYOM: Cseh Károly
Általános Iskola, 5. b.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Német,
angol, biológia, magyar, zene.
AMI NEHEZEN MEGY: Töri.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN:
Vicckupac.
KEDVENC FILMJEIM: High School
Musical, Harry Potter.
KEDVENC ÉNEKESNŐIM: Ashley Tisdale,
Miley Cyrus, Rihanna, Avril Lavigne,
Vanessa Hudgenc, Rózsa Magdi.
KEDVENC SPORTJAIM: Tánc, röplabda.
KEDVENC EGYÜTTESEIM: Zanzibár,
Tankcsapda.
KEDVENC DALOM: Sok van.
KEDVENC SZÍNEIM: Olajzöld, lila, kék,
fekete, narancssárga.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALOM: Pizza,
spagetti, banánturmix.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
NO ÉS A SZERELEM: Van, de nem
árurom el.

NEVEM: **Urbán Egon.**
CÍMEM: 24430 Ada, Május 1. utca 8/a.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola,
6. b.
KEDVENC TANTÁRGYAM: Fizika.
AMI NEHEZEN MEGY: Matek.
KEDVENC TANÁRAIM: Szügyi Éva, Szabó Török Emma.
KEDVENC FILMEM: Vasember.
KEDVENC TÉVÉMŰSOROM: Jó barátok.
KEDVENC KÖNYVEM: A Pál utcai fiúk.
KEDVENC EGYÜTTESEM: US 5.
KEDVENC DALOM: Rhythm Of Life.
KEDVENC SZÍNEM: Piros.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.

NEVEM: **Rusák Lajos.**
BECENEVEM: Luidzsi.
CÍMEM: 24430 Ada, M. Miljanova
60.
TELEFONSZÁMOM: 024/852-435.
ISKOLÁM: Cseh Károly Általános
Iskola.

OSZTÁLYOM: 5. b.
KEDVENC TANTÁRGYAM: Torna.
AMI NEHEZEN MEGY: Biológia.
KEDVENC FILMEM: Szellemlovas.
KEDVENC KÖNYVEM: A Pál utcai
fiúk.
KEDVENC ÉNEKESEM: Hory Miki.
KEDVENC SPORTOM: Futball.
KEDVENC EGYÜTTESEM:
Tankcsapda.
KEDVENC DALOM: Mennysország
turist.
KEDVENC SZÍNEM: Kék.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM:
Spagetti, 7UP.
KEDVENC ÁLLATOM: Nyúl.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.

Melyiket a kilenc közül?

Elt egyszer egy szegény csizmadia itt ebben a nagy Pestvárosban, aki semmiképpen sem tudott a mesteriségéből meggazdagodni. (...)

Azért nem tudott, tudniillik semmi gazdagságra jutni János mester, mert másfelől az Isten olyan különösen megáldotta, hogy minden esztendőben rendszerint született neki egy gyermeke, hol egy fiú, hol egy leány, és az olyan egészséges volt, mint a makk.

– Ó, én uram Istenem! – sóhajtozék gyakran János mester minden újabb számnál, amint lőn hat, lőn hét, lőn nyolc; mikor lesz már e hosszú sor után punktum? Egyszer azután eljőve a kilencedik; az asszony meghalt, és azután ott volt a punktum.

János mester egyedül maradt a kilenc gyermekkel a világon.

Hej, sok van azzal mondvá.

Kettő, három már iskolába járt, egyet, kettőt járni kellett tanítani, másikat ölben hordozni, kit etetni, kinek pépet főzni; emezt öltöztetni, amazt megmosdatni és valamennyire keresni! Bizony édes atyámfiai, ez nem csekély hivatal: próbálja csak meg valaki.

Mikor cipőt kellett szabni, egyszerre kilenc cipő! Mikor kenyeret kellett szelni, egyszerre kilenc karéj! Mikor ágyat kellett vetni, egyszerre az ajtótól az ablakig az egész szoba ágy, tömve, dugva apróbb, nagyobb, szöske, barna, emberforma fejekkel! (...)

Nem is volt János mester gyermekeinek semmiféle szándékuk a meghalásra; az már el volt végeztetve, hogy ők mind a kilencen keresztüldolgozzák magukat az életen, s nem engedik át helyüket senkinek; nem ártott azoknak sem az eső, sem a hó, sem a száraz kenyér.

Egy karácsonyestén János mester későn tért haza nagy szaladgálásból, mindenféle kész munkákat vitt haza, kevés pénzecskét szedett be; ami ismét a mesterségéhez, meg a napi szükségek fedezésére kellett. Hazafelé futtában minden utcaszegleten látott aranyos, ezüstös báránnyakkal, cukorbabákkal rakott asztalokat, amiket jámbor kofák árulgatnak olyan gyermekek számára, akik magukat jól viselik; meg is kérdik elébb, hogy a rossz gyermekeknek ne adjanak el belőle; János mester egy-egy helyen meg is állt: talán venni kellene belőle? Micsoda? Mind a kilencnek? Az sok volna. Egynek vegyen? Hogy a többi azután irigykedjék rá. Nem; majd ad ő nekik más karácsonyi ajándékot, szepet is, jót is, ami el sem törik, el sem kopik, s aminek

valamennyi örülhet, mégsem veheti el a másiktól.

– No gyerekek: egy, kettő, három, négy; mind itt vagytok – szólt hazaérkezve kilencfejű családja körébe. – Tudjátok-e azt, hogy ma van karácsonyestéje? Ünnepe ez. Nagyon örvendetes ünnep. Ma este nem dolgozunk semmit, hanem örülünk valamennyien.

A gyerekek úgy örültek annak, hogy ma örülni kell, majd felvették a házat.

– Megálljatok csak, hát még, ha megtanítalak benneteket arra a nagyon szép énekre, amit én tudok. Nagyon szép ének tudok ám; erre a napra tartogattam, karácsonyi ajándéknak!

Az apróságok nagy zsvajjal kapaszkodtak apjuk ölébe, nyakába; majd elhúzták azért a szép énekért.

– No! mit mondtam! Ha jól viselitek magatokat. Aztán szépen sorba kell állni. Így ni, amelyik nagyobb, előbbre, amelyik kisebb, hátrább.

Úgy szépen sorba állította őket, mint az orgonásipokat. A két legkisebb az apa térdére és karjára jutott.

– Már most csendesség! Majd én előbb elénekelem: ti pedig majd aztán utánam.

Azzal komoly áhítatos képpel, levéve zöld sipkáját a fejéről, elkezdé János mester

azt a szép hangzatos éneket, ami így kezdődik:

„Krisztus urunknak áldott születésén...”

A nagyobb fiúk és leánykák az első hálásra megtanulták a dallamot, több baj volt a kisebbekkel, azok mindig félrevittek a dalt, s ki-kimentek a taktusból, végre mindnyájan tudták azt, s az volt aztán a nagy öröm, mikor mind a kilenc egyszerre vékonyan és vékonyabban zengedezé azt a szép dalt, amit maguk az angyalok énekeltek azon az emlékezetes éjszakán, s talán még most is énekelnek, amidőn ilyen szép kilenc ártatlan lélek őszinte örömeinek harmóniás hangja kéri onnan felülről a visszhangot tőlük.

Bizonyára a gyermekek énekének örülnek ott fenn a mennyben.

Hanem annál kevésbé örülnek odafenn az első emeleten. Ott egy gazdag nőtlen úr lakik, egymaga kilenc szobában: egyikben ül, a másodikban alszik, a harmadikban pipázik, a negyedikben ebédel; ki tudná, mire használja a többit?

Ennek sem felesége, sem gyermeke, hanem van annyi pénze, hogy maga sem tudja, mennyi.

Ez a gazdag úr éppen nyolcadik szobájában ült ez este, és azon gondolkozott, hogy miért nincs az ételnek íze? miért

nincs a hírlapokban semmi érdekes? miért nincs e nagy szobákban elég levegő? miért nincs a ruganyos ágyban csendes álom? amidőn János mester földszinti szobájából elkezdett előbb lassan, aztán mindig erősebben hangzani föl hozzá ama vidámságra ösztönző ének.

Eleinte nem akart rá ügyelni, hogy majd vége szakad, hanem amikor már tizedszer is újra kezdték, nem állhatta tovább a dolgot.

Összemorzsolta kialudt szivarát, s lement maga hálókabátban a csizmadia szállására.

Éppen végezték azok a verset, amint benyitott hozzájuk, s János mester egész tisztelettel kelt fel a nagy úr előtt háromlábú székéről.

– Kend János mester, a csizmadia, ugye? – kérdé tőle a gazdag úr.

– Igenis szolgálatjára, nagyságos uram, parancsol egy pár fénymázás topánkát?

– Nem azért jöttem. De sok gyermeke van kendnek.

– Van biz, nagyságos uram, kicsiny is, nagy is. Sok száj, mikor evésre kerül a dolog.

– Még több száj, mikor énekelnek. Hallja kend, János mester, én kendet szerencsés emberré akarom tenni. Adjon nekem egyet ide a gyermekei közül, én azt fiammá fogadom, felneveltetem, eljár velem utazni külföldre, lesz belőle úr, a többieket is segítheti.

János mester szörnyű szemeket meresztett erre a mondásra; nagy szó volt az! egy gyermeket úrrá tenni. Kinek ne ütne ez szeget a fejébe?

Hogyne adná? Persze, hogy odaadja! hiszen az nagy szerencse.

– No válasszon kend közölők hamar egyet; aztán menjünk. – János mester hozzáfogott a választáshoz:

– Ez a Sándorka. No ezt nem adom. Ez jól tanul; ebből papnak kell lenni; a második: ez leány, leány nem kell a nagyságos úrnak; a Ferencke: ez már segít nekem a mesterségben, enélkül nem lehetek el; a Jánoska: lám, lám, ez meg a nevemre van keresztelve, nem adhatom oda; a kis Józsi: ez meg egészen az anyja formája, mintha csak ötlet látnám, ez ne lenne többet a háznál? No most megint leány következik, ez semmi; azután itt van a Palika. Ez volt az anyjának legkedvesebbje; ő, szegény asszony, megfordulna a koporsójában, ha ezt idegennek adnám; no ez a kettő meg még nagyon kicsiny, mit csinálna velők a nagyságos úr?

Úgy járt, hogy már a végére ért, még sem tudott választani. Azután alulról kezdte felfelé; de csak az lett akkor is a vége, hogy ő bizony nem tudja, melyiket adja oda, mert ő valamennyit szereti.

– No porontyok! Válasszatok magatok: melyiktek akar elmenni, nagy úr lenni, kocsiban járni? Szóljatok no, álljon elő, aki akar.

A szegény csizmadia majd elfakadt már sírva, ahogy ezt mondta; a gyerekek azonban e biztatás alatt apródonként mind a háta mögé húzódtak; ki kezét, ki lábát, ki bőrkötényét fogta meg apjának, úgy kapaszkodott bele, s bujt a nagy úr elől.

Utoljára János mester nem állhatta tovább, odaborult közéjük, átnyalábolta valamennyit, s elkezdett a fejükre sírni, azok pedig vele együtt.

– Nem lehet nagyságos uram, nem lehet. Kérjen tőlem akármit a világon, de gyerekeimet egyiket sem adhatom senkinek, ha már az úr Isten nekem adta őket.

A gazdag úr azt mondta rá, hogy ő lássa, hanem hát legalább annyit tegyen meg a kedvéért, hogy ne énekeljen többet gyermekeivel ide alant, s fogadjon el tőle ezer pengőt ezért az áldozatért.

János mester soha még csak kimondva sem hallotta ezt a szót „ezer pengő”, és most a markába nyomva érzé.

A nagyságos úr megint felment a szobájába unatkozni, János mester pedig nagyot bámult azon az ismeretlen alakú ezer forin-

tos banknótán, s azután elcsukta azt félelmesen ládájába, a kulcsot zsebébe tette és elhallgatott.

Hallgatott az apróság is. Nem volt szabad énekelni.

A nagyobb gyerekek mogorván kuporodtak le a székre, a kisebbeket csitítgatva, hogy nem szabad énekelni; a nagy úr odafenn meghallja.

Maga János mester hallgatva járt fel s alá a szobában, s gorombán kergette el magától azt a kis porontyot, aki feleségének kedvence volt, mikor odament hozzá, s arra kérte, hogy tanítsa meg őt újra a szép énekre, mert már elfelejtette.

– Nem szabad énekelni.

Azután leült duzzogva a tőkéhez, elkezdett buzgón szabdalni; addig faragott, addig szabdalt, míg egyszer azon vette észre magát, hogy maga is elkezd dudolni: „Krisztus urunknak áldott születésén”.

Először a szájára ütött, hanem azután megragudott, nagyot ütött a mustával a tőkére, kirugta maga alól a széket; kinyitotta a ládát, kivette az ezer forintost, s futott fel az emeletre a nagyságos úrhoz.

– Nagyságos jó uram! instálom alássan, vegye vissza a pénzt, hadd ne legyen enyim, hadd énekeljek én, mikor nekem tetszik; mert az több ezer forintnál.

Azzal letette az asztalra a bankót s nyargalt vissza az övéihez, sorba csókolta valamennyit, sorba állítá orgonasíp gyanánt, közéjük ült alacsony székére, s rákezdték tiszta szívből újra:

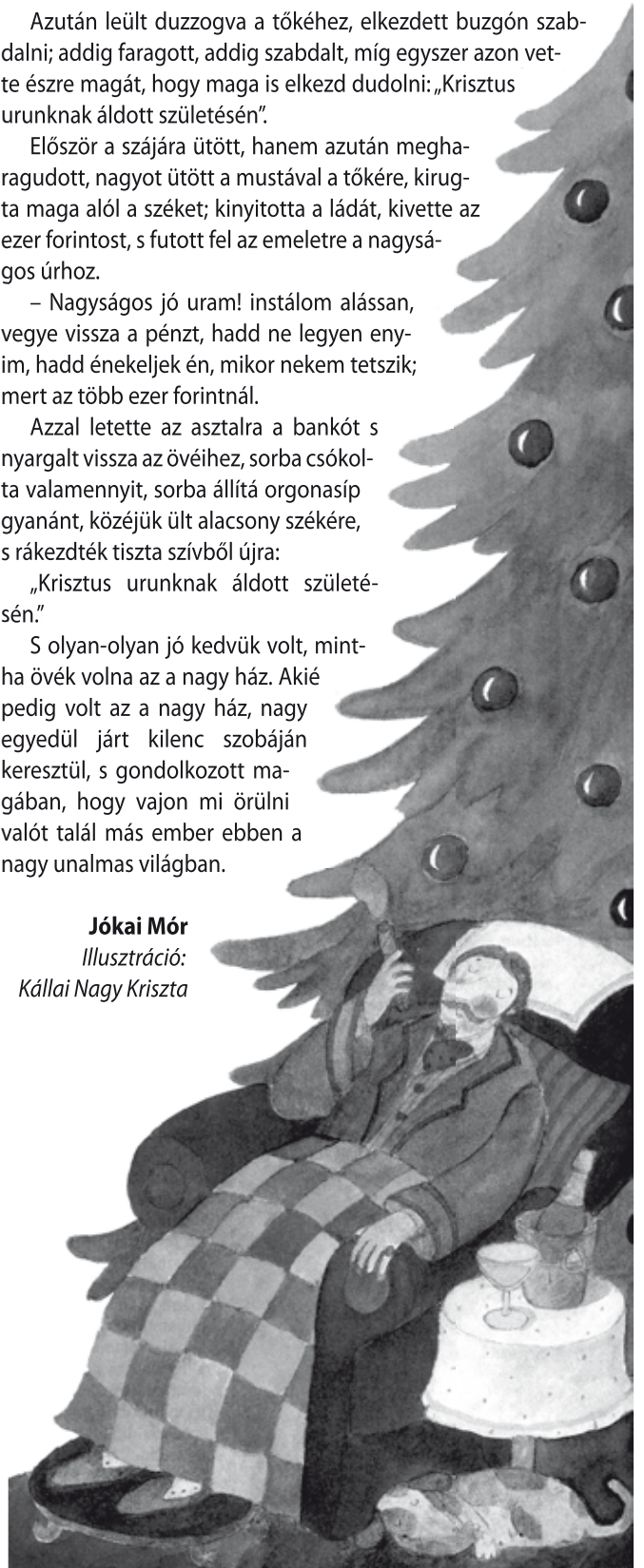
„Krisztus urunknak áldott születésén.”

S olyan-olyan jó kedvük volt, mint ha övük volna az a nagy ház. Akié pedig volt az a nagy ház, nagy egyedül járt kilenc szobáján keresztül, s gondolkozott magában, hogy vajon mi örülni valót talál más ember ebben a nagy unalmas világban.

Jókai Mór

Illusztráció:

Kállai Nagy Kriszta

Gion Nándor

Aranyt talált

II.

Ezekben az években nálunk Szenttamás is lenyugodott az élet, majd ismét nagyon megmozdult, de azért volt egy rövid, csöndes időszak. Beállt a szocialista rendszer, nem jártam vele rosszul, földet kaptam, mezőörként vasbottal jártam a határt, a tanyasi asszonyok mosolyogva köszöntek rám, Rézi továbbra is jó feleség volt, pedálozott a varrógépen, ingeket, szoknyákat varrt az ismerősöknek, bábaasszonyoskodott is Újfaluban, Beglukban és Tukban, Gion Mátyás, a vejem jó munkát kapott a hirtelen megalakított termelőszövetkezetben, disznóólakat és fészereket épített, a Kis Kőműves értett a szakmájához, brigádvezetőnek nevezték ki, és roppant büszke volt rá, hogy az enyhébb, melegebb, tehát építkezésre alkalmas hónapokban több pénzt keres, mint az igazgató, elérkezett hát a kétkezi dolgozók boldogulásának a kora, jó pénzeket vitt haza, Terus lányom gondosan nevelte első unokámat, a fiam pedig a téglagyárba állt be kétkezi szénhordónak, neki sem voltak megélhetési gondjai, egész családom jól megállt a földön.

A szerb partizánok levetették egyenruhájukat, hősködni hősködtek még, de már nem lehetett büntetlenül gyilkolni a németeket és a magyarokat, megszűntek a mézsárlások, a maradék németeket kitelepítették, ők a későbbiekben igen jól jártak, a magyarokat nem ritkították tovább, nagyjából helyrerázódott a nyugalom a Délvidéken, tehát Szenttamáson is. A kiűrt német házakba lomha, sokgyerekes hegyi lakókat költöztettek be. A jövővények tanácstalanul tévelyegtek a síkságon, nehezen illeszkedtek be a környezetbe. Mi nem szerettük őket, mert túl hangosan beszéltek és túl sokat hangoztatták háborús érdemeiket. Szenttamásra szerencsére kevesen jöttek, körülöttünk azonban Óverbászt, Újverbászt, Torzsát, Ókért és Szekicset teljesen megszállták. Mi, szenttamási magyarok, így lármával körülvéve is megnyugodhattunk, éjszakánként már nem voltak kivégzések, bejött a rend és a törvényszerűség, a szerbek visszahúzódtak házaikba, bizonyos suttogások szerint egy csúrogi fiatal magyar férfi még folytatni szeretne volna a szenttamási magyarok ritkítását, de a nemzetközi hatások nyomán már a szerbek is megelégtettek az illető túlbuzgóságát, mert előbb-utóbb mindenki utálni kezdi saját fajtájának árulóját, leállították a csúrogi magyart, akit állítólag valamiféle Ádámnak hívtak.

Ehhez tudni kell, hogy Csúrogon az Alsó-Tisza mentén szinte az utolsó szálig kiirtották a magyarokat. Feltételezésem szerint ebben a

mi Ádámunk is tevékenyen részt vett, így maradt életben, azután elkerült Szenttamásra, ahol buzgón folytatta az öldöklést. Soknemzetiségű környezetben előfordulnak ilyesfajta emberek is.

Én sokáig nem láttam, nem találkoztam vele, csak hallottam róla. Azután egy nyári napon felbukkant a devcei határban. Szeplős, vörös hajú cingár emberke volt, zsenge kukoricát tördelt a Szécsiék földjén. Megálltam mögötte, csöndesen azt mondtam:

– Ez Szécsi Feri bácsi földje. Ő szántotta fel, ő vetette be magokkal, úgy illene, hogy a termést is ő takarítsa be.

Az ifjú vörös ember futó pillantást vetett rám, bal karján nagy tarisznyát tartott, jobb kezével újabb kukoricacsövet tört le, beledobta a tarisznyába.

– Szeretem a fiatal, puha főtt kukoricát – mondta hanyagul.

– A másét?

– Én kommunista vagyok – folytatta zavaratosan. – Jogom van elvenni azt, ami politikai munkámért megillet. Sztálin elvtárs is megmondta, hogy azok a pártkatonák...

– Sztálin elvtárs elég messze van innen – vágtam közbe. – Én viszont egész közel vagyok.

Letört még egy kukoricacsövet és nyomatékosan azt mondta:

– Én vagyok a csúrogi Ádám. Biztosan hallottál már rólam.

– Én vagyok a Rojtos Gallai István – mondtam még mindig csöndesen. – Az a dolgom, hogy megvigyázom a termést ebben a határban. Egyébként hallottam rólad és nem örülök, hogy találkoztunk. Első látásra is sokkal undo-

Kedves Olvasó Tanulók!

Az ünnepre való várakozás napjait éljük. Egyes kultúrákban a hálaadás napját tartják nagy becsben. **Tóth Krisztina**, akitől az elmúlt héten nagyon szép verset olvashattatok, ma közölt költeményében a magyar irodalom klasszikusainak „mond hálát”. Olvassátok, értelmezzétek, fedezzétek fel, kik azok a költőelődök, akiknek opusára Tóth Krisztina verse ráíródik, hagyományozódik.

Prózaszövegeink pedig családregényekből kiemelt részletek. **Gion Nándortól** már sokat olvashattatok e rovat keretein belül. **Aranyat talált** (2002) című regénye Latroknak is játszott című négyrészes regénysorozatának (azaz: tetralógiájának) utolsó darabja. Korábban megismerkedhettek a Virágos Katona és az Ez a nap a miénk egy-egy szöveghelyével, két számmal előbbi rovatunkban pedig a Rózsaméz című második regényről esett szó.

A második világháború utáni évek eseményeit jeleníti meg történeti regényfolyamának utolsó darabjában Gion. Szereplői, Rojtos Gallai István és a többiek, tényleg aranyat találnak – a zsidóüldözések idején elhurcolt Lusztig Márton szentháromság-szobor alá rejtett aranyát. De tetteiknek nem ez az igazi értelme. A szellemi megnemeseedés. Kiutat találnak az emberpróbáló idők viszontagságai, meghunynyászkodásai és megalázkodásai világából az emberség felé. Az aranyat ugyanis humánus célokra fordítják.

Oravecz Imre (1943) **Ondrok gödre** (2007) című műve „aparegény” is egyben: nemzedékek életéről, apa-fiú viszonyról, ellentétetekről, konfliktusokról szól.

Kellemes olvasást az ünnepek alatt!

Mellékesen jegyzem meg: nem nagyon kényeztetettek el leveleikkel ebben az első félévben. Akik mégis írtak Doroszról, Bácskertesről és Szenttamásról, külön dicséretet és köszönetet érdemelnek.

Bence Erika

ritóbb vagy, mint ahogyan mesélték. Pedig mélységes utálattal meséltek rólad.

Fenyegetően szembefordult velem, az arca kissé eltorzult.

– Hogy mersz így beszélni velem, büdös magyar paraszt?!

Vasbottal rácsaptam a bal karjára. Felordított, elejtette a kukoricával megtelt tarisznyát.

– Így is beszélgethetünk – mondtam.

Sziszegve tapogatta a karját, dühödten elindult felém.

– Megöllek, te büdös...

Teljes erőből a bokájára vágtam a vasbottal. Eldőlt, mint az elkaszált katángkóró, lefeküdt a tarisznyája mellé, és most már tartósabban üvöltött. Megvártam, amíg elhalkul, és amikor már csak nyüsztített, rövid beszédet mondtam felette.

– Tudod, fiacskám, nagyon nem szeretem, ha nyegle ifjancok letegeznek. Rossz emlékeim vannak ezzel kapcsolatban. Az ilyen rossz viselkedésű és alapjában véve gyáva ifjú emberek nem régen majdnem meggyilkoltak. Főleg azért, mert Rojtos Gallai István a nevem. Ez elég magyarosan hangzik, és én nem is szándékozom átkeresztelkedni. Védtelen embereket sem akarok gyilkolni. Úgy hallottam, hogy ezt te lelkesen megcselekedted. Ideje tisztességet tanulnod. Kezdheted azzal, hogy tisztelettel beszélsz a náladnál idősebbekkel. Ahogyan elnézlek, huszonegy-két éves lehetsz, én meg már elmúltam negyvenhat éves, és további pofátlanságért őszinte örömmel befakasztanám a koponyádat.

Csúrogi Ádám felült, felállni nem mert, vagy még nem bírt. Fájtak a csontjai, látszott rajta, hogy fél.

– Az anyám magyar asszony – nyögte, miközben karját és bokáját tapogatta.

– Őt nem ölted meg?

– Becsére menekíttem.

– Apáddal mi van?

– Nem tudom, hogy ki az apám. Az anyám balkézről szedett össze engem.

– Rosszul tette.

A szálnalmasan kuporgó csúrogi jövevény ekkor meglepő dolgot mondott.

– Tulajdonképpen nem kukoricáért jöttem ide. Magával akartam találkozni.

– Hogyan mondd?

– Magával akartam találkozni.

– Ez már tisztas beszéd – mondtam. – Néha még a hitvány emberek is értenek a szóból. Miért akartál velem találkozni?

– Úgy hallottam, hogy maga volt Török Ádám legjobb barátja.

– Török Ádámot megöltétek.

– Én akkor még nem voltam Szenttamáson. Mások lötték le a községházán. Sohasem láttam Török Ádámot. De lehet, hogy ő az apám.

Egy pillanatra meghökkenem, aztán meg majdnem elnevettem magam.

– Török Ádám fekete hajú, kétméteres ember volt. Még félálmban sem nemzett volna satnya, alávaló, vörös utódot.

– Azt mondják, hogy a Csoszogó Török családban a vörös hajúak vannak többségben.

– Már akik megmaradtak.

– Csoszogó Török Ádám ugyanazokat az elveket vallotta, mint én. Elvette azt, ami járt neki. A szerbek is tisztelték.

– Érthető. Többször szétcsapott közöttük.

A vörös hajú széplős és soványan görnyedő fiatalember néhányszor mély lélegzetet vett, majd pedig azt mondta:

– Kötődnom kell valahová. Felvenném Török Ádám nevét. Talán nem az apám, de lehetne nagybátyám.

– Szerb barátainak nagyon elégük van már belőled? – kérdeztem gonoszkodva.

– Megtűrnék. Néha Török Ádámnak neveznek.

– Tehát bajban vagy.

– Fölvenném a nevét. Ezért akartam beszélni magával. Milyen ember volt?

– Török Ádám egyből kitekerné a nyakadat, ha még élne. Sajnos kevés Török Ádám maradt közöttünk. Nem mintha igazi hős lett volna...

– Milyen ember volt?

– Erős és akaratos.

– Felveszem a nevét.

Elszomorodtam és majdnem elérzékenyültem.

– Török Ádám most nagyon dühöng oda lent a pokolban – mondtam. – Várni fog rád. Ő lesz az, aki nyársra húz és tűz fölé tart, amiért meggyaláztad a nevét.

– Olyan akarok lenni, mint ő.

– Sohasem leszel olyan – mondtam. – Hitvány senkiházi maradsz egész földi életedben. A föld alatt pedig megvár Török Ádám, és majd megmagyarázza, hogy mi az ördög mestersége, és hogy hol lakik a Jóisten.

– Felállhatok? – kérdezte még mindig igen fájdalmas arccal.

– A tarisznya marad – mondtam.

A satnya csúrogi Török Ádám felállt, bicegve elindult a falu irányába, vagy húsz lépés után fenyegetően még visszakialtott.

– Találkozunk még!

– Akkor is vasbot lesz nálam – mondtam.

Ezután évekilátam nem láttam. Hallottam, hogy népgyűléseken ágál a faluban, dicsőítette a sztálini szocializmust, szorgalmazta a szövetkeztetését, de azután lassanként félretolták, talán azért, mert beszédeinek nem volt hitele, vagy inkább azért, mert a szenttamási magyarok mélységesen utálták, a szerbeknek pedig a megnyugvás időszakában tulajdonképpen nem volt rá szükségük, meg egyébként sem tartották sokra. Alábbvaló munkákat bíztak rá a községházán.

Fenyegető kiabálásának rám nézve tehát nem lett semmi következménye, jártam és őriztem a devecseri határt, rendszeresen meg-

kaptam a járandóságomat, nem nélkülöztünk, téli estéken összeültünk a szomszédokkal, beszélgettünk, én gyakran játszottam a citerán, énekeltünk együtt, időnként módjával még pálinka és bor is került az asztalra, visszaigazodtunk régebből megszokott életünkbe, decemberi alkonyatokon a gyerekek az anyagi vigasságot hordozták, énekeltek az ablakok alatt és mi szívesen adtunk nekik ajándékot karácsony éjszakáján. A karácsony utáni István-napot, a névnapomat pedig minden esztendőben hangosabban és több zenéssel ünnepeltem. Reggeltől éjfélig váltogatták egymást a zenészek a házunkban, szép nagy névnapokat rendeztem a karácsonyi ájtatosságok után. Ezt is megengedhettem magamnak.

És megszületett a második unokám is. Fiú lett, én ezt már évekkal előbb megjósoltam. Őt is Rézi segítette a világra, nagyanyai gyöngédséggel megfürdette, egyből látta, hogy éppen olyan egészségesen barna bőrű, mint apai nagyapja, a Gion Márton, tehát a Márton nevet kell adni neki. Így is lett, mindannyian örültünk a hangosan bömbölő erős csecsemőnek, csakhogy nagyon rossz időben született.

Ekkor bomlott meg először a szocialista világ. Megalakult a Tájékoztató Iroda, fejünk fölött a politika valahol összezapott egymással, Moszkvából és más keleti fővárosokból csúnya dolgokat kiabáltak Jugoszláviára, Titót egyre gyakrabban nevezték imperialista ügynöknek és láncos kutyanak, ami engem nem zavart volna különösebben, sokak fejében azonban zavarodottságot hozott, véget ért a rövid békeesség, megint kiabálások hallatszottak. Esti szomszédosági tanyázásainkon már mi is halkabban beszélgettünk. Kivárára rendezkedtünk be, valamennyien túlélünk már két háborút, én egy kivégzést is megúsztam, majdnem mosolyogva figyeltem a – ezt Katona András, a szemközti szomszédom mondta egy esti beszélgetéskor – martalócok marakodását. Ki akartam maradni belőle. Persze nem sikerült.

Egyik kora reggelen látszólag véletlenül szembejött velem Mudrinszki Ozren, a fiatal begluki szerb pékmester, a téglagyári utca és a becsei út sarkán találkoztunk. Biztos vagyok benne, hogy nem véletlenül. Mudrinszki Ozren nagyon jól tudta, hogy mikor és merre indulok ki a határba.

Nem voltunk közeli barátok, de segítettünk egymásnak, amikor még pisztolyt hordtunk. Én elnéztem neki bizonyos garázdaságokat a magyar években, amikor nálam volt pisztoly, ő meg segített nekem a háború végén, amikor csak a szerbek hordták a fegyvert. Később mindketten félretettük pisztolyainkat, előbb én az enyémet, a göré gerendája mögé rejtettem, azután ő talán a ruhásszekrénybe pakolta be a magáét, mert gyorsan felhagyott a politizálással, visszatért a kenyérsütéshez. Most azonban megint pisztoly volt a derekán.

Oravecz Imre

Ondrok gödre

2

Szajlán a családokat hadaknak hívták, és a falu minden fertályát egy-egy had ulti meg. Az Árvai-had a déli oldalon Ondrok gödrében tanyázott. Ez a völgy egyetlen oldalága, mellékvölgye. De akár önálló völgynek is tekinthető, annyival magasabban van, beágyazva a hosszabb hegyvonulatba. Keskenyen, ék alakban kezdődik az aljban, egy darabig enyhén emelkedik, aztán hirtelen megugrik, majd középtájt legyezőszerűen kinyílik, és mielőtt fent a Misku-tető meredek oldala lezárná, emelkedésének íve megtörik, a fenék pedig átmenetien veszít magasságából, és tekénősen kimélyül. A földfelszíni képződményen kis patak folyik végig, és lent, a falu közepe táján a nagy patakba ömlik. Medre a felső szakaszán, ahol a partja szakadékos, több méter mély, de lent, ahol már alig van esése, s olyan kicsi, hogy inkább afféle árok benyomását kelti. Vízét forrásból nyeri, amely a fenti nagy mélyülésben fakad. Nyáron szelíden csordogáló, fecsegő erecske, de zivatarok után vagy tavaszi hóolvadás idején zúgó áradattá duzzad, és magával ragad mindent, ami az útjába kerül, kimosott fatuskót, kidöntött kerítésoszlopot, leszakadt gyeptömböt éppúgy, mint ócska, beledobott fazekat vagy állattetemet.

Annak a falurésznek, amelyet egy-egy had elfoglalt, szög volt a neve. Az Árvai-had szöge, az Árvai-szög Ondrok gödre alsó végében, a kis patak bal partján terült el, és három portát foglalt magába. Leért egészen addig a hosszúság térfelégéig, amelyen át le lehetett belőle jutni az útra, és amelynek a közepe táján egy közkút foglalt helyet. Az egyik oldalon a patak határolta, a másikon felfutott a hegyoldalra, hátul pedig ott ért véget, ahol a völgy fenékszöge már jelentősen megnőtt. Hosszában benyúlt ugyan a falu testébe, és a hegyoldalban más portákkal is érintkezett, de tulajdonképpen a falu szélén volt, mert felül rajta már nem álltak házak. Ott kezdődött a határ, ott már csak szántóföldek húzódtak, fel egészen Misku-tetőig, az erdő széléig.

A három portát kerítés választotta el egymástól, és egymásba nyíltak. A felső a középsőbe, a középső az alsóba, és a középsőbe csak úgy lehetett bejutni, hogy az ember áthaladt az alsón, a felsőbe pedig úgy esett a bejárás, hogy az alsó után keresztelte a középső udvarát. A kapukat közös térség, úgynevezett utcaudvar kötötte össze. Mindegyik rendelkezett a szükséges épületekkel, lakóházzal, istállóval, csűrrel, ólakkal. Az alsón a lakóház mindjárt a kaputól balra helyezkedett el, a völgy tengelyére merőlegesen. Az eleje északra nézett, az udvar felőli oldala, az ámbitusos azonban

délnyugatra, úgyhogy nem volt egészen elhibázott a tájolása, mert ott bőségesen kapott napot. Hátul, a végére keresztben magasodott a csűrrel egybeépített istálló. Mögé, a lementszett hegyoldalba vájták a pincét. Azon túl, a fölött és a ház háta mögött volt a kert a gyümölcsfákkal, a méhessel. A következő, a középső portán ugyanígy állt a ház, és így csatlakozott hozzá a melléképület is. A felső, a legbelső portán a lakóházat a völgy tengelyéhez képest befelé fordítva, a patak partjára tették. A két belső portán a lakóház még talpas ház volt, faváz, vert falú, zsúpfedeles és kürtös. Az alsó, a külső portán álló ellenben már kőalapra épült, vályogból rakták a falait, cserép fedte a tetejét, és rendes kéménnyel rendelkezett. Ez Árvai Jánosé volt. A másik kettőt Árvai Lőrinc és Árvai Gyula lakta. Gyula János apjának testvére, a nagybátyja volt, Lőrinc meg egy másik, már nem élő nagybátyjának a fia, tehát az unokatestvére.

János a feleségével, született Közsüs Terézzel és özvegy apjával, Árvai Jánossal élt egy fedél alatt. A négy Árvai közül ő számolt legkevesebb évet. De egyébként is fiatalember volt még. Meg fiatal házasság is, mert fél éve vezetett oltár elé élte párját, és csak nemrég töltötte be a húszat. Voltak testvérei is, de meghaltak kolerában, a 30-as években. A hétből csak kettő, egy bátyja és egy nővér élte túl a járványt. A nővére, Regina Trso-szögbe ment férjhez, Trso Elekhez. A bátyja, Márton pedig Vas lányt vett feleségül, és nem itt, hanem a Felvégben építkezett, mert már felbomlófélben volt a szögrendszer.

Jánosnak ez volt a második házassága. Egyszer már megnősült, de még össze sem szoktak, amikor a felesége meghalt tüdőgyulladásban. Azután vágott bele még egyszer a nősülésbe. Nem bírt-e magával mint férfi, vagy pánikba esett, hogy utódnemzés tekintetében késésbe kerül, nem tudni, de tény, hogy másodszor annyira sietett, hogy a gyászév leteltét sem várva meg máris oltár elé vezette Terézt, aki szintén hajadon volt. Kétszeresen eltért tehát a bevett gyakorlattól, amelynek értelmében özvegyember csak özvegyasszonyt vehetett feleségül.

Az ifjú özvegyember nem számított rossz partinak, bár majdnem kizárható, hogy Teréz ismerte és használta ezt a szót. Nem tartották se gazdagnak, se szegénynek. Talán a közepesen tehető megjelölés illetet volna rá leginkább. Volt annyi földje, hogy elartsa magát és leendő családját, és gyarapításra is fussa. Az egybekeléssel csak tovább emelkedett, mert Terézt sem üres kézzel adták, neki is volt némi hozománya.

A közepes tehetőséget a másodszor is házasodó az apjának, idősebb Jánosnak köszönhetette, aki még életében rá testálta vagyonát.

Az öreg húsz éve még telkes jobbágy volt, a Károlyiak tulajdona, előtte meg az Orczyaké, akik annak idején idetelepítették az Árvaiak őseit is. De aztán, éppen János születésének évében, felszabadítottattott, és birtokosává vált a földnek, annak a nagyjából harminc kataszteri hold szántónak és rétnak, amelyet addig művelt. Legalábbis eleinte csak papíron, mert nem ment az a felszabadítás könnyen. Az állam, amely átvállalta a hoppon maradt földesurak kárpótlását, nem nagyon sietett a megváltással. És maguk a földesurak is megpróbálták elszabotálni. Sok huzavona és mindenféle huncutság volt körülötte. Arról nem is beszélve, hogy egy darabig akaratlanul ő maga is hátráltatta azzal, hogy bujkált. És csak sokára jött elő az erdőből, ahol azért rejtőzött, mert félt, hogy lefogják és elviszik. Tudniillik honvédek állt a szabadságharcban. Nem mintha az osztrákok őt személy szerint keresték volna, azt sem tudták, hogy a világon van, létezik. A honfitársaitól, a magyaroktól kellett elsősorban tartania, akik a vereség után irigységből, rosszindulatból, bosszúból, alattvalói buzgóságból nyakra-főre jelentgették, adták fel egymást, mert nagy volt a köpönyegfordítás, a megalkuvás, és megint a magyar lett a magyarnak legnagyobb ellensége. Amikor aztán, ha keservesen is, de végül valóban meglett, amit ígértek, és a tulajdon ura lett, jó gazdának bizonyult. Nemcsak meg tudta tartani a földet, de még ragasztott is hozzá, és ezzel tekintélyt, tiszteletet szerzett magának és hadának.

János háza a másik kettőhöz hasonlóan nyeregvető hosszúház volt, elől két ablakkal és oldalt végigfutó, faoszlopos, deszkakönyöklös ámbituszal. Az apja, idősebb János építette, amikor még jól bírta magát. A ház hátában a kőlabazat csak középtájt látszott, mert azon az oldalon meghagyták a lejtőt, és a kváderkövek beleszaladtak a földbe. A végén már a falból is eltakarta valamennyit, és kézzel el lehetett érni az ereszt. Az épület négy helyiségből állt, konyhából, kamrából és két lakószobából, vagy ahogy ők mondták,

első és hátrulós házból. Az első ház értelem-szerűen elől volt, és az udvarra nézett az oldalablaka. Középen helyezkedett el a konyha, amelynek ajtaja egyúttal bejáratul is szolgált. Az első házba a konyhából lehetett bejutni, és onnan nyílt a hátrulós ház ajtaja is. A kamra a hátrulós házhoz csatlakozott, de nem onnan történt bele a bejárás, hanem kintről, az ámbitus végéről. A kamrából lehetett felmenni a padlásra.

Teréz az első házban halt, az apósa a hátrulósban. János az istállóban, illetve nyáron, amikor nagyon meleg volt, az ámbitus elülső végében, amelyet lepokrócoztak, hogy ne fújjon be a szél. Ez így volt szokásban, nem mondott ellent a családi hierarchiának, amelynek csúcsán természetesen már ő állt. A közfelfogás azt tartotta, hogy asszonynak, gyerekeknek, öregnek a házban a fekhelye, a férfinak azonban az istállóban, mert ő erős, ellenálló, és hogy vigyázza az állatokat, hogy figyeljen, őrködjön éjjel, és azonnal cselekedjen, ha baj van. Vagy ha nincs is semmi baj, észrevétlenül, anélkül hogy felverné a többieket, fel tudjon kelni, és megkezdhesse a napot, amelynek első aktusára, az első etetésre pontban éjjel háromkor került sor. És ott is töltötte az éjszakák többségét, egy kezdetleges faalkotmányon, egy dikón, le sem vetkőzve, ruhástul, egy ócska subával vagy pokróccal takarózva. Ez alól csak akkor tétetett kivételt, ha beteg volt, vagy élemedett öreg, mint idősebb János, aki már nem nagyon dolgozott, és kíméletre szorult. Vagy ha megkivánták egymást az asszonnyal, és még nem voltak gyerekek, és egy kis szerelmeskedésre bent összebújtak. A pásztoróra múltával, de legkésőbb pirkadat előtt azonban ilyenkor is távoznia kellett.

Más volt a helyzet nappal, napközben. Akkor, ha nem volt kint dolguk, vagy ha egyáltalán otthon tartózkodtak, mindenki a házban lehetett. Jobban mondva a ház nappalijában, amely nem más volt, mint a konyha. A konyhában ugyanis nemcsak főztek. Ott étkeztek, ejtőztek, pihentek, beszélgettek is. És bizonyos évszakokban bizonyos munkálatoknak is helyszínül szolgált, így a fonásnak, kukorica-morzsolásnak, zsákvarrásnak. A konyha valódi sokfunkciós helyiség, előszoba, ebédlő, mosdó, munkaterem, társalgó, szalon, gyülekező- és várakozóhely, közép-pont volt. Ott vették magukhoz az ételt, tisztálkodtak, öltöztek, vetkeztek, ott olvastak, beszéltek meg a másnapi teendőket, fogadtak vendéget, ott ünnepeltek, vigadtak vagy búslakodtak, ott végeztek számításokat, cseréltek eszmét, szóttek terveket, ott születtek a nagy elhatározások, onnan indultak ki a meghatározó áramlatok, az volt az állandó, a biztos, a fix pont, ahonnan, ha nem is vetették ki sarkából a világot, de felvették vele a harcot, és védekeztek ellene, ha gonosznak bizonyult, és el akarta őket tiporni. A konyhán való időzésnek is voltak azonban határai. Este, ha nem volt benne munka vagy vendég, a családtagok nem lehettek ott a végtelenségig. Vacsora után hamar elfújták a petróleumlámpát, és volt ház,

ahol meg sem gyújtották. Takarékoskodtak a világítóó-lajjal, és sötétben ültek még egy darabig, aztán kitakarodtak a konyhából, és eltették magukat másnapra.

A konyhát Árvaiék is sokféleképpen hasznosították. A házban levés náluk is elsősorban a konyhán való tartózkodást jelentette. Eleinte, amíg hárman voltak, csak három személynek, de aztán a gyerekek születése után többnek, soknak, mert bőnek bizonyult a gyermekáldás. A konyhán álltak, guggoltak, fél térdre ereszkedve térdepeltek, attól függően, hogy éppen mit csináltak, de leginkább ültek, üldögéltek, ücsörögtek, székeken, lócákon, sámlikon, az asztal körül és az asztaltól távolabb, vagy a sártűzhely padkáján, mert náluk a konyhán már zárt tűzhely járt. Bár még éléken emlékeztek a szabad tűzhelyre, a kürtőre, a koromra és az állandó füstre. Télen-nyáron ezen a tűzhelyen főztek – a kinti, a nyári konyha intézménye csak később terjedt el –, és ezzel is fűtöttek. Az első házban kemence szolgáltatatta a hőt, és a konyhából lehetett fűteni, a falon keresztül. Annak rendes nagy padkája volt. Arra rá lehetett feküdni is, és télen a meleg oldalának nyomni a hátat, ha fázott az ember. A hátrulós házban is volt kemence, bár annak levegőjét sokszor a konyháról melegítették. Este, lefekvés előtt egy időre kitárták az ajtaját, és átáramlott a meleg. Teréz kenyeret jobbra kint sütött, az udvari kemencében, a félhajas tető alatt.

Az udvar fönről nézve egy fordított L-re emlékeztetett. Az L talpa a ház eleje és a patak partja közé esett, a szára a ház előtt felnyúlt egészen az istállóig. A talp alsó felét a disznó- és baromfió-lak, kazlak töltötték ki, és oda gyűjtötték a trágyát is. A talp felső ré-

szét a kaputól a közvetlen szög-szomszéd, Lőrinc kapujáig üresen hagyták. Ide nem tettek semmit, még átmeneti jelleggel sem. Ez közlekedési folyosó gyanánt szolgált, és része volt az utcaudvarnak, amelyen át a két belső portára a bejárás történt. A szárbán helyezkedett el a gémeskút, kissé följebb a galambdúc, középtájt, szinte a szomszéd ház hátánál az udvari kemence, amelynek katlanos részén a disznóknak főztek, legfelül pedig, mindjárt az istálló előtt a hombár állt, amelyben a gabonát tárolták. Volt ebben az udvarrészben még egy köcsögszárító és két fa is. A köcsögszárító a hombár mellett, az egyik fa, a körtefa a hombár előtt, a másik, az eperfa lejjebb, a kemence magasságában. Mindkét fát úgy ültették, hogy köztük és a ház között bőven maradjon hely a kocsinak a feljására. Az udvar a csűrös istállón túl folytatódott ugyan, de a természetes határt képező melléképület a folytatást mintegy leválasztotta, és azt akár hátsó udvarnak is lehetett tekinteni.

A hátsó udvar kicsi volt. Ezen tűzifát, hasznosításra váró szerfaanyagokat és kiszuperált vaseszközöket, vasalkatrészeket tároltak. Ebből nyílt a földfalba vágott, körülkövezett pince-ajtó, és egy földbe vájt lépcsőn innen lehetett felhágni a kert felső részébe is. Bal oldalt kis, félhajtetős műhely simult a csűr falához. Ahhoz meg, vele egy vonalban, egy még kisebb félszer, nyitott szárazalja csatlakozott. Ebben, egy ásott tőkén hasogattak tűzifát. A csűr hátsó nyílásától jobbra, tehát Árvai Lőrinc háza irányában egy hatalmas diófa magasodott, amelynek koronája részint a kert, részint az istálló teteje fölé nyúlt. És azon kívül, hogy diót termelt, arra volt még jó, hogy mindenféle rudakat, póznákat támaszthattak vastag törzséhez.

Tóth Krisztina

Hála-változat

Arany színekben játszó szén szavak,
Babits a fény, Ady a nagy zsarátnok,
boldog-szomorú lidérc leng: ha játsztok,
zümmögi halkan, csak tűzzel szabad,

Nemes, Nagy dolgot! Hány láng sisteregne,
Füst csapna fel, Weöres sziporkatánc,
Kormos Vas bongna, izzana a rács,
mennyi kanyargó seb, mi nem heged be,

s bár igaz lenne majd, hogy Lesz Vigasz-
J. A. szájából érdes volt az élet,
Petri szájából szép volt a pimasz:

bárhogy mozduljak, lángnyelven beszélek,
torkomban hangjukkal, de semmi az,
ha tőlük éghet éneke az ének.

Netbook körkép:

netbookjának, és majdnem mindegyik gépből kapható 512 megabájt memóriával rendelkező, Linux operációs rendszert használó kiadás is. Utóbbi változatokat csak hozzáértőknek és kalandoroknak javasoljuk: a notebookokkal érkező Linux disztribúciók szolgáltatáskínálata és funkcionalitása korlátozott, használatuk pedig mindenképpen megszokást igényel. Most pedig lássuk a netbook-választékot:

Acer Aspire One

Csak 8,9 hüvelykes kijelzővel kapható az Acer mini gépe, azonban a készülékház nem sokkal kisebb, mint az egytel nagyobb méretű társaké. Ennek oka a viszonylag széles keret a kijelző körül, amely robusztusabb megjelenést kölcsönöz az Aspire One-nak. A netbook formavilágában a visszafogottabb vonalat képviseli, elvileg fehér, kék, barna és rózsaszín árnyalatokban kapható, bár a hazai üzletekben eddig csak az első két színben láttuk a készüléket.

Előny: kiváló kijelző, HDSPA-modem lehetőség, hardveres WiFi-kapcsoló, masszív kiépítés. Hátrány: fényes, ujjlenyomatgyűjtő felületek, nincs Bluetooth.

Az Aspire One különlegessége a két SD-kártyaolvasó nyílás. A jobb oldali támogat több kártyaformátumot, míg a bal oldaliba csak SD-kártya helyezhető. Utóbbinak a linuxos változatnál van jelentősége, az ide kerülő kártyákat az Acer Linux operációs rendszere egy meghajtónak látja a gép SSD-háttértárával. Windows alatt mindkét kártyaolvasó egyformán működik, önálló meghajtóként látszik.

Asus Eee PC 1000H

Többször írtunk már a netbookokról, de nem is lehet igazán megkerülni ezeket az apró, olcsó gépeket, hiszen a karácsonyi szezon slágertermékei lettek. Összegyűjtöttük a december elején kapható modelleket, egyben megpróbálunk tiszta vizet önteni a pohárba és megmondani azt, melyik a legjobb!

Tisztázzuk először a legfontosabb alapfogalmat: a netbook nem notebook! Nem tudjuk elég nagy betűkkel írni: aki a korábbi noteszgépe helyett vesz netbookot, mert kicsi, olcsó, jópofa, az csalódní fog. Ha pedig valaki majd a karácsonyfa alatt laptopot keres, de helyette netbookot talál majd, valószínűleg nagy lesz a kiábrándulás. Ezek a kis gépek alkalmasak internetezésre (böngészésre, levelezésre, csetelésre), jók lehetnek egyszerűbb irodai programok futtatására (vagyis nem gond a szövegszerkesztés, az egyszerűbb táblázatok és bemutatók szerkesztése), illetve le tudják játszani a zenei és videoformátumok többségét is. Ennyi!

Ha ezeket a lehetőségeket (és egyben korlátokat) fejben tartjuk, akkor sok örömeink lesz majd az új kedvencben. Amennyiben azonban ennél többet várunk egy netbooktól, akkor törvénytörően csalódní fogunk: ezeknek a gépeknek nincs megfelelő teljesítménye képszerkesztésre, nagy felbontású videók lejátszására, videovágásra, vagy éppen multimédiás prezentációk készítésére.

Nehéz helyzetben vagyunk, amikor netbookokat hasonlítunk össze, hiszen ezeknek a gépeknek a hardveres kiépítése szinte az utolsó csavarig megegyezik. Jelentős különbségek csak a kijelző minőségében, a ház, és ezzel együtt a kijelző méretében, a billentyűzet kialakításában, az akkumulátorkapacitásában és a hozzáadott tartozékokban vannak. Az összes tesztelt modell az Intel új, kifejezetten kis teljesítményű, alacsony fogyasztású gépekbe szánt Atom processzora köré épült, jelesül mind az öt versenyzőnkben az N270-es, 1,6 gigahertzes órajelű központi egységet találtuk.

Különbséget a rendszermemória mennyisége sem nagyon mutatott: az MSI Wind kivételével mindegyik gépben 1 gigabájt memóriát kezelt a Windows XP operációs rendszer. Merevlemezkapacitás tekintetében már szélesebb a skála, az értékek 60-160 gigabájt között mozogtak. Ha komolyabb zenei gyűjtemény tárolása a cél, akkor fontos lehet a háttértár mérete, egyébként szerintünk egy netbook esetében 60 gigabájt is bőségesen elég.

Több gyártónál létezik mozgó alkatrész nélküli SSD-meghajtóval szerelt változat a cég

Kicsi, közepes, nagy – az Eee mindenféle konfigurációban, színben elérhető. Az első Eee PC még Celeron processzossal mutatkozott be és 7 hüvelykes kijelzője volt (ezt a Jó Pajtásban is bemutatuk, sőt: nyereményjátékunkon egy ilyen volt az egyik főnyeremény!), a mai csúcsmoell pedig fémes burkolattal, illetve a kategória háttérát feszegető hardveres kiépítéssel jelenik meg. Az optimális választás talán a mostani tesztalanyunk lehet: az Eee PC 1000H ezúttal fekete színben, fényes, ujjlenyomatgyűjtő borítással érkezett, nevéből is látszik, hogy a kijelzője 10 hüvelykes. A panel felbontása a szokásos, 1024×600 pixel, ami ekkora méretben már jól látható.

Előny: matt kijelző, kiváló billentyűzet, hosszú akkumulátor-üzemidő

Hátrány: fényes, ujjlenyomat-gyűjtő felületek

Az összes netbook monitora modern, LED-es háttérvilágítással bír. Ez egyrészt kisebb helyet foglal, mint a hagyományos, lámpás kialakítás, így vékonyabb lehet a kijelzőpanel, másrészt pedig jóval kevesebbet is fogyaszt elődjénél, ami az üzemidőt befolyásolja pozitívan. A billentyűzet kialakítására is jó hatással volt a nagyobb méretű ház, az Eee PC tasztatúrája egyből kézre esik. A billentyűzet felett jutott hely még gyorsgombnak is, amelyekből szabadon programozható. Az 1000H is, az Intel Atom processzora köré épül, 1 gigabájt memóriával és 160 gigabájt merevlemez.

Fujitsu Siemens Amilo Mini

A Fujitsu Siemens az úttörőkhöz – az Asushoz, az MSI-hoz és az Acerhez – képest későn dobta piacra saját netbookját. Amíg a versenytársak gépei már hónapok óta a polcokon vannak, addig az Amilo Mini még csak most érkezik a gyárból, és november végére várható csupán, hogy megjelenjen a szakáruházak kínálatában.

Előny: egyedi dizájn, cserélhető fedlap, Express Card bővítőhely

Hátrány: ergonomiai problémák, kis merevlemez

A Fujitsu Siemens a moell tervezésekor a dizájnra helyezte a hangsúlyt, és ebben nem volt nehéz dolga, hiszen nyár elején mutatkoztak be a frissített megjelenésű Amilo 3000-es soroza-

Olcsó apróságok

tú gépek. Az Amilo Mini tulajdonképpen pont ugyanúgy néz ki, mint nagyobb társai, egyszerűen csak minden dimenziója harmadával kisebb.

Az Amilo Mini másik különlegessége Express Card bővítőhely, ami nagymértékben növeli a gép funkcionalitását, hiszen egy HSDPA-modem beszerzése ebben a formában ma már nem probléma. A Fujitsu Siemens gépébe csupán 60 gigabájtos merevlemez került, de a mindennapi használathoz is bőven elég. A kijelző 8,9 hüvelykes, billentyűzet ennek megfelelően kisebb, sőt: tervezési hiba, hogy a klaviatúra lehetne még szélesebb, hely ugyanis van neki.

Toshiba NB100

Jól látható a koncepcióbeli különbség a Toshiba és a többi gyártó elképzelése között erről a termékcsoportról. A versenytársak – eltérő mértékben ugyan, de – divatcikként értelmezik a zsebnoteszket, megjelentetik a gépeiket fehér, rózsaszín, piros és egyéb színekben is a hagyományos fekete és fehér mellett, sőt a formatervezés is azt sugallja, hogy egy trendi termékről van szó. A Toshiba ehelyett tulajdonképpen elővett egy két-három évvel korábbi noteszgépdizájn, lekicsinyítette a méreteket, és faragott rajta egy kicsit. Az eredmény egy notebookkinézetű, netbookméretű gép lett, 8,9 hüvelykes kijelzővel, 120 gigabájtos merevlemezrel, fekete, szürke vagy pezsgőszínűben.

A gondos tervezés meglátszik a gépen: először furcsának tűnhet a 4 cellás akkumulátor túlnyúlása (nincs is nagyobb kapacitású), de ha megnézzük, a hátlapra került a hálózati kábel és a VGA-csatlakozó mellett a töltő dugója is, így oldalra tulajdonképpen semmilyen kábel nem lóg ki. A 3 USB-kapuból jutott jobb és baloldalra, és a szokásos kártyaolvasót sem kell hiányolnunk.

Előny: visszafogott, elegánsabb megjelenés, 3 év garancia, ergonomikus tervezés.

Hátrány: az akku kilóg a gép hátuljából.

A kis hellyel is remekül játszottak a tervezők, jó, hogy a billentyűzet mindkét oldalon a gép széléig ér így a lehetőségekhez képest maximális méretű. A megjelenés mellett a Toshiba gép különlegessége a gyártó más modelljein már megismert Sleep 'n Charge funkció. Újítás lehetővé teszi a készülék USB-portjain egyéb eszközök (például mobiltelefon vagy MP3-lejátszó) töltését a netbook kikapcsolt vagy hibernált állapot-

tában is. Csak arra kell figyelni, hogy a töltés ne tegye működésképtelenné az egyébként kiváló NB100-at. Ez a gép is megjelent linuxos változatban, de ahogy már a bevezetőben is említettük, mindenképpen javasoljuk a nem sokkal drágább, de erősebb windowsos kiadást.

MSI Wind U100

Kronológiailag a második versenyző az Asus Eee PC-je után a kategóriában, de amíg a versenytárs sokáig kereste az ideális konfigurációt és méretet, addig az MSI elsőre merevlemez, 10 hüvelykes, windowsos géppel mutatkozott be ebben a szegmensben. Újév táján várható a Wind U120 piacra kerülése (az USA-ban már kapható), ez még egy árnyalattal szebbre sikeredett és mobilinternet-modem is helyet kapott benne...

Előny: ideális méret, nagy merevlemez, túlajtási opció, 1+1 GB memória.

Hátrány: kisméretű touchpad.

Nehéz kifogást találni az MSI Winden, hiszen valamennyi olyan paraméterben optimális, amelyeket a versenytársaknál még kritizáltunk. Fényes felületű ugyan a burkolat, de matt a kijelző, így a gép nem gyűjti annyira az ujjlenyomatainkat, és munka közben sem kell a tükörképünkben gyönyörködnünk. A billentyűzet „faltól falig” ér, vagyis kihasználja a 10 hüvelykes kijelzőhöz igazodó készülékház teljes szélességét, ami elfogadható méretű gombokat eredményez. Píllanatnyilag a Wind kínálja a legnagyobb merevlemez (160GB). Ha ennek a felére azt mondtuk, hogy bőven elég, akkor ezt a verziót egy netbookon szinte lehetetlen telepakolni.

Ahogy már a bevezetőben is említettük, a kínálat nagyon egységes, a gépek között alig lehet különbségeket találni. Mivel minden gyártó netbookja ugyanarra az Intel platformra, azonos processzor köré épül, teljesítményméréseket nem végeztünk, mert az eredmények közötti eltérés hibahatáron belül lett volna. Ugyanaz az Atom processzor, azonos lapkakészlet mellett, nem fog más teljesítményt mutatni egy Asus vagy egy MSI gépben.

A noteszek sokadik kézbevétele, vizsgálata, használata után megállapíthatjuk, hogy csak árnyalatnyi különbségek vannak az egyes gyártók modelljei között. Általános benyomás alapján ajánlható az MSI Wind, amely árban ugyan a középkategóriát képviseli, de két olyan extrát is kínál, amit a többiek nem: ilyen a memória megduplázásának a lehetősége, és a túlajtás opció. Ezek közül tényleges, gyakorlati előnye csak az elsőnek van, de a Wind ettől függetlenül is nagyon „egyben van”. Szintén ajánlott az Asus Eee PC 1000H is, elsősorban a hatcellás akkumulátora, és az ezzel járó kiemelkedően hosszú üzemideje okán. Látható, hogy egyedül a Fujitsu Siemens gépe lóg ki a mezőnyből, ezúttal nem pozitívan. Az Amilo Mini általános minőségérzetét, kialakítását tekintve pont annyival marad el a többi géptől, hogy a díjazása elmaradjon.

És egy fontos kérdés a végére: mennyibe kerülnek ezek a szimpatikus kis masinák? Itthon 35–45 000 dinár az árak (legtöbbnek szerb billentyűzete van, tehát részben lokalizáltak), Magyarországon hasonlóak az árak, de ott joggal számíthatunk magyar billentyűzetre (nekünk nem mindegy), valamint magyar Windows XP-re...

HD-LG

Néhány érdekes gondolat a számítógépről

„A jövő számítógépei talán már másfél tonnánál is könnyebbek lesznek.”

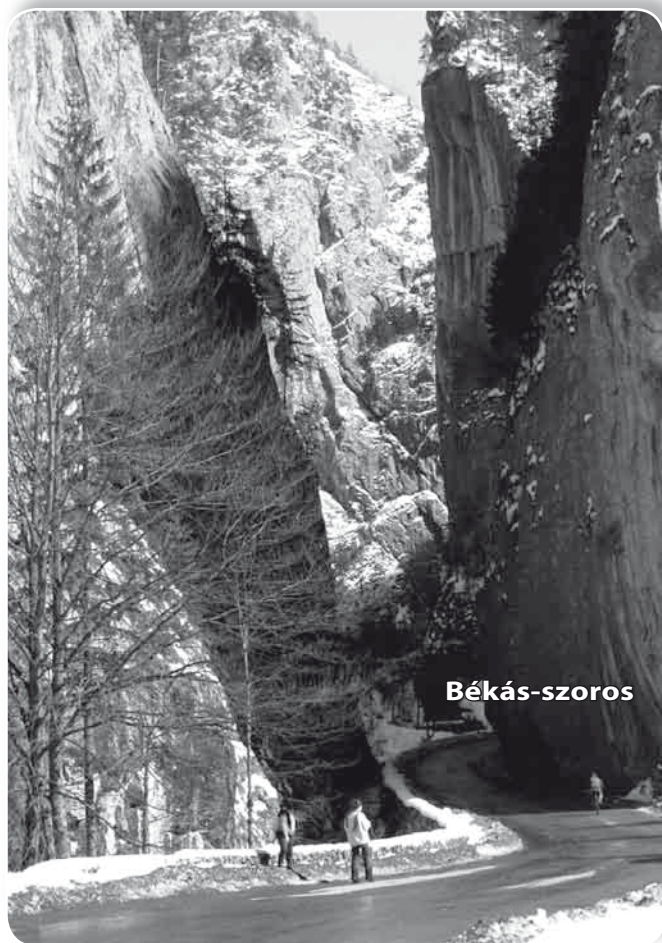
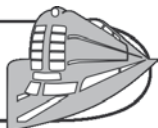
(Popular Mechanics című folyóirat, 1949)

„Úgy gondoljuk, hogy a világpiacon talán öt darab számítógépet tudnánk eladni.”

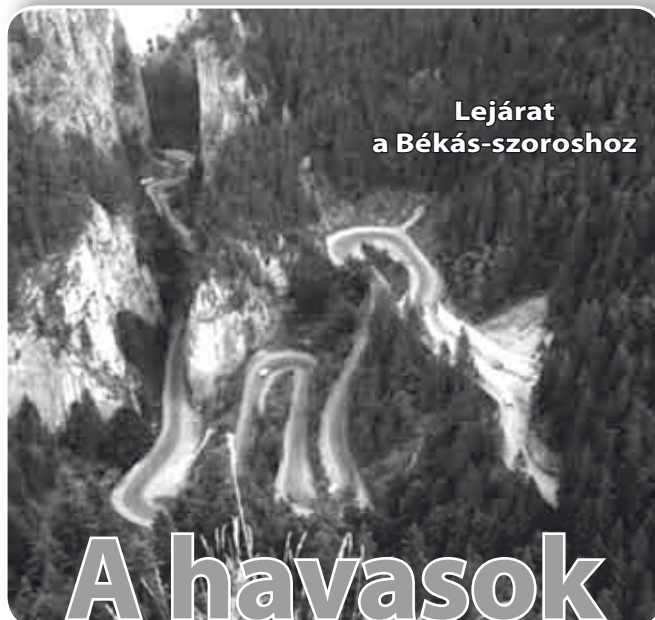
(Thomas Watson, az IBM elnöke, 1943)

„Nincs semmi ok, amiért bárki is számítógépet akarna vásárolni az otthonába.”

(Ken Olson, a Digital Equipment Corp. alapítója és igazgatója, 1977)

Békás-szoros

Lejárat
a Békás-szoroshoz

A Gyilkos-tó

Majd' egy egész napot kell utaznunk, míg Gyergyóba érkezzünk. Ebből következik, hogy nem érdemes rövid időre menni. A havasok ölelte medence amúgy is csodákat rejt, és kiindulópontja lehet csíki, gyimesi, kászoni kalandozásoknak is. Erdély leghidegebb vidékén melengető szeretet fogadja a vendéget.

Boldog rajzás ideje lehetne közöttünk a nyár – írta Hunyady Sándor, amikor arra biztatta „a mi lapossá tett országunk” népét, hogy kerekedjen fel, és menjen Erdélyországba nyaralni, így kötve össze az erőszakal széttépett szálakat. Jó ideje már, hogy egyre többen és többen választják a nyári hónapokban úti célként Erdélyt, a Székelyföldet. Csakhogy télen is látni kell! Télen? Október vége volt, amikor a behavazott fenyők között kisbuszunk felkapaszkodott a Bucsin-tetőre, hogy aztán leereszkedjünk a Hargita, a Görgényi- és a Gyergyói-havasok ölelte Gyergyói-medencébe. A busz lámpáinak fényében varázslatosan szép volt az erdei út. Hogy lehet valami, ami hideg, fehér, kristályos és hatalmas, ennyire szívet melengető?

„Gyergyó története az erdővel vívott küzdelem története is” – szögezte le a nép-

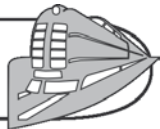
rajzkutató, Tarisznay Márton. Fájdalmasan igaz ez ma is. Az erdők azelőtt nyersanyagot, ipart, tisztas megélhetést adtak az embereknek, a sebes folyású vizeken tutajok szaladtak lefelé, fűrészmalomok dolgoztak, most meg a mértéktelen, a szabályozatlan erdőirtás – erdőlopás ez inkább – a megmaradásért, az őrzésért folytatott harccá alakítja a gyergyóiak életét.

– A lopott fából van terepjáró, hatalmas ház, fiatal feleség – ingatja a fejét egyik vendéglátónk, de a lopott fa miatt pusztít az áradás, hiszen nincs, ami megfogja a hegyekből alázúduló esőt, az olvadó havat.

Jó példa a természetet fenyegető veszélyre a Gyilkos-tó, amely nem is olyan régi, hiszen 1837-ben omlott le a Gyilkoskő egy darabja, és hozta létre a világhírűvé lett torlasztavat a Békás-patak vizének elrekesztésével. Szinte azonnal kialakult egy erős vízzáró réteg, és a vasoxidos, meszes víz konzerválja a tóból kiálló fenyőcsontokat. Csakhogy a tó (iszapos) feltöltődése folyamatos és aggasztóan gyors, félő, hogy a gyógyító klímájú üdülőhely már nem sokáig ad enyhülést a különösen idegrendszeri problémák, kimerültség miatt idelátogató vendégeknek. Nyáron csónakot lehet bé-

relni, hétvégenként sok család kirándul a tópartra, sütögetnek, pihennek, vannak szállások, éttermek; túraútvonalak vezetnek a környék szépséges kilátóhelyei felé. Aki kiránduló, túrázó, az Gyergyóban tökéletes kikapcsolódást talál. Ahogyan Orbán Balázs, Székelyföld leírója megjegyezte (ő nevezte először Gyilkos-tónak a tavat): „Aki havasi vidéken csak a lapályos völgyeket utazza: az csak félig utazik, mert a legszebb, leginkább meglepő helyek a hegyek között szűk völgyületekben, a nehezen megmászható magas bércek kebelébe vannak elrejtve, mintha a természet az ily helyeket féltékenyen dugdosná az emberi kíváncsiság elől, mintha azért akarná azokhoz az embert bajjal és fáradsággal juttatni, hogy így jobban méltányolja.”

Alig pár perc autóval a tótól a Békás-szoros, a sziklamászók, alpinisták és a szépséget kedvelők Paradicsoma, tájvédelmi körzet. A szoros egyik legmegrendítőbb látványa az 1156 méter magas Oltárkő, melynek csúcsán jó néhány éve újra hatalmas kereszt emelkedik. (Volt idő, amikor vörös csillagot tettek a helyére...) A leglátványosabb pont pedig a pokol tornáca nevű sziklaalakzat, mondhatni, szűkület. A természetért ag-

**A gyergyószentmiklósi örmény
katolikus templom**

Oltárkő

gódók itt sem lehetnek nyugodtak, hiszen főút az, amely átvezet a szoroson Moldvába, hatalmas teherautók járnak itt, és mi történik, ha a nagy igénybevételtől, rázkódástól egyszer megrepednek a hatalmas kövek? Nyáron a sok turista is zömmel autóval jön, a benzingőz megreked a sziklák között, ahol kereskedők sátrai állnak, pedig olyan kevés kellene, hogy a csenddel, a patak csobogásával, a sziklacsodák látványával telítődjék itt mindenki...

Gyergyószentmiklós háromszög alakú terén Szent Miklós szobra emelkedik, nem messze tőle kopjafa áll, rajta rövid, amolyan székelyes felirat: Maradunk! Áll itt katolikus és református templom, a leghíresebb mégis az örmények körbekerített temploma, melyben díszes faragású padok, gazdagon díszített szószék, súlyos csillárok hirdetik az Apafi idején Erdélyben második hazára lelő népcsoport gazdagságát – és ízlését. A központi barokk házakat is többnyire örmény családok építették. A városi könyvtár közelében egy Kós Károly tervezte ház áll, egyszerű, mégis megnézni való. A könyvtár-

ban amúgy ottjártunkkor éppen rajzkiállítás volt, a gyerekek a Gyilkos-tó keletkezésének 170. évfordulójára küldték el műveiket a környék legendáit rajzolva meg. Abból meg van bőven! Ilyen Hiripné története, akinek gonosz fiai sorra rabolták el a szép lányokat, míg el nem nyerték méltó büntetésüket. Hiripné vára a városból kivezető út mentén, egy hegycsúcsra állt. Both-várnak nevezték később, Both András után, aki a Rákóczi-szabadságharchoz csatlakozva sokáig tartotta fel váránál a császáriakat. Mikor mégis betört az ellenség, őt és fiait a várkapuhoz szegezték, úgy nyilazták őket halálra.

Gyergyószentmiklóson érdemes elidőzni, van múzeuma, színháza, sok vendégszerető polgára, nekünk a nőegylet, a hímször és a kórus tagjaihoz és munkájához is szerencsénk volt. És! Olyan finomakat ettünk, olyan jókat ittunk: A pálinkát itt vétek kihagyni, de az áfonyalikórt is csak ajánlani tudom. Egyenek savanykás leveseket, töltött káposztát, vegyének és vigyének havasi mézet az emlékek mellé!

Ditró, Maroshévíz, Kilyénfalva, Remete, Gyergyóújfalu mind érdemes a bemutatásra. Hevederen túl találják a szintén védetté nyilvánított és látogatható Sűgő-barlangot szép cseppköveivel, ezt most kezdik felfedezni a turisták. Alfalu meg az első csíksomlyói búcsúra menők sorában, templománál ezt olvasni: „Ember vésd szívedbe, hogy ez a föld mindig székel volt és az is marad.”

Borszék meg egyenesen világhírű! A monarchia egyik legelegánsabb, legszebb fekvésű fürdőhelye volt, villák, sétaterek, zenepavilon várta a különféle bajaikra a borvízben gyógyulást remélő vendégeket. Több mit harminc forrás ontja az értékes vizeket, még Báthory Zsigmond is borszéki vizet vitetett magának Gyulafehérvárra, amikor egész teste sajgott.

Még valami, amit kihagyni vétek volna! Gyergyószárhegy és annak nevezetessége, a Lázár-kastély, amely az erdélyi reneszánsz ékessége. Sarokbástyák, kapubástya, kaszatómlóc, lovagterem és a tudat, hogy történelmünk egyik legnagyobbja, Bethlen Gábor itt nevelkedett tíztől tizennégy éves koráig. Ide hozta őt az édesanyja, Lázár Fruzsina, amikor az ura, iktári Bethlen Farkas özvegyen hagyta őt a két kisfiúval. Itt húzták le a későbbi fejedelemről a cifra selyembugyogócskát, és került „a székelység szigorú fegyelmébe” nagybátyja, Lázár András nevelése alá. A Szármány-hegy fenyveseinek lábához épített gyönyörű kastély sorsa kis híján a teljes enyészeté lett, de szerencsére a gyergyóiak önerőből, összefogva mentették és mentik ma is.

Arról, hogy a „gyergyó” név honnan ered, senki sem tud biztosat mondani. Egyesek Szent György nevéből eredeztetik, mások a „jer” szóból. Szent György iránti minden tisztelettem mellett én lándzsát ezúttal a „jer”, a „gyere” szavak mellett török. Annyira illik erre a vidékre...

H. E.

A csíksomlyói búcsú

Örmény házak Gyergyószentmiklóson

Időntúl: a Nox új lemeze

Egy év telt el a Nox legutóbbi lemezének megjelenése óta, az együttes saját világában azonban ennél jóval előrébb szaladt az idő. Az Időntúl című új album az eddig megszokottnál több elektronikát tartalmaz, amihez futurisztikus ruhákat és egy sci-fi hangulatát idéző klipet is társított a duó.

A Nox együttes, ami szigorúan véve Péter Szabó Szilvia és Nagy Tamás duóját takarja, az ezredforduló után, 2002-ben kövacsolódott formációvá. Ezután nem sokat kellett várni a bemutatkozó nagylemezre, és egyben az országos sikerre sem. 2002 júliusában került a boltokba az Örökség című debütáló album, amelynek platina státusza még csak a kezdete volt a Nox sikertörténetének.

Az első lemez után egy évvel érkezett a Bűvölet, ami dupla platinaminősítése és az eladások alapján az együttes eddigi legnagyobb sikere volt. Nem is csoda, hogy 2004-ben a Noxnak már a Viva Comet díjat ítéltek oda, és 2005-ben Szilviére esett a választás, hogy Magyarországot képviselje az eurovíziós dalfesztiválon. A nemzetközi megmérettetésen előttük 1998 óta nem volt magyar résztvevő, a Nox tradicionális magyar népzenei hagyományokra támaszkodó hangzása viszont méltóan képviselhette hazánkat. A formáció a Forogj, világ! című dalával és persze a hozzá tartozó táncelőadással lenyűgözte a határon túli közönséget is, így ötödikként jutottak a rangos döntőbe.

Ezt követően nem meglepő, hogy nagy figyelem szegeződött a Noxra, mikor 2005 áprilisában kiadta Ragyogás című albumát, ami a Bűvölet sikerét döntögette, és innentől kezdve hasonló érdeklődésre számot tartva jöttek a nagylemezek évről évre. Először Örömvölgy, majd Csendes címmel jelentek meg a sorlemez, és a tavaly novemberi kiadvány után egy évvel most itt van a legfrissebb album, az Időntúl.

A zenekar ez alkalommal nem csupán egy szokványos újabb korongot dobott piacra, hanem teljes átalakuláson is átesett. A Nox neve már teljes egészében összefonódott a magyaros hangszerezés modern köntösbe öltöztetésével, amihez klipjeikben és élő fellépéseiken is hasonló képi világot teremtettek meg. Éppen ezért merész lépést tett a duó, mikor mindezt hátrahagyva egészen új arcát mutatta meg, a múlt helyett a jövőbe utazott, ami a zenén és a vizualitáson egyaránt nyomot hagyott.

A fent taglaltak és az elmúlt időszak Nox megújulásáról szóló hírek után furcsa lehet a hallgatónak, mikor a lemezejátszóba tett Időntúl első száma, a Javítsd a hibát! egy tiszta hegedűszóval kezdődik. Azonban csak néhány másodperc telik el, basszus és dob kapcsolódik be, és Szilvi énekhangja mellett több elektronikus hangminta is fel-feltűnik, a jellemző azonban az, hogy ezek váltják egymást, és az így megteremtett egyensúly az egyik fő ismérve a lemeznek. Ez leginkább azoknak lehet kedvező hír, akik már megijedtek az együttes nagyon futurisztikusra sikerült újjászületése miatt, mert bár valóban több a modern hatás ezen az albumon, azért itt is megjelenik ugyanaz a hagyományos hangszerezés, ami korábban is operált. Legtöbbször hegedűt és furulyát hallhatunk felcsendülni, mint a Remény című számban, a Sose volt, sose lesz-ben pedig például duda kíséri végig a dalt.

Ami a jövőt idéző hangulatot illeti, e tekintetben a legerősebb jegyekkel a címadó Időntúl és a Hiszed-e még? rendelkezik, nem is csoda, hogy utóbbihoz készült egy olyan klip, ami már önmagában egy sci-fi rövidfilmnek is beillene. Az egyenesen 2130-ban játszódó videó egy anti-utópisztikus világot vetít elénk, ahol egy katonai diktatúra uralja a megmaradt utolsó várost. Szilvi egy akcióhős nőként verekszi át magát a katonákon, hogy teljesítse küldetését a jobb jövő reményében. Zeneileg egyébként ehhez hasonló még a Jövő zenéje című dal is, ahol torzított gitár és egészen csupasz elektronikus dob vezeti fel a szokásosnál nyersebb hangzást.

A Nox hagyományosabb hangjának is megvannak a maga képviselői a lemezen. Ilyen például a Szerelmes dal című, amelyben az autentikus népi énekhangot hegedű és elektronika festi alá, a lassabb dalokat kedvelők pedig valószínűleg a Legyen és a Szegénylegény balladája című számokban találják meg leginkább számításukat. Ezek közül utóbbi szintén a régebbi Noxot idézi, itt ugyanis az eddig felcsendülő hangszerek mellé még citera is társul, bár a szám végén egy csavarral ismét hangsúlyosabb szerepet kap az elektronikus dob és basszus.

Az Időntúlon hallható 11 új dal a már bevált alkotógárdával került ez alkalommal is megírásra. Így a lemez zeneszerzője Harmath Szabolcs volt, szövegíróként pedig Valla Attila és Duba Gábor működtek közre. Természetesen mindez nem jöhetett volna létre, ha nincs a Nox két mozgatórugója, Péter Szabó Szilvia és Nagy Tamás.

Miley Cyrus

Bár jó néhány alkalmat kapott színészi tehetsége bizonyítására, valami sokkal élethűbbre vágyik Miley Cyrus. A Disney-sztár elmondta: „Egyáltalán nem zavarna, ha mindenhová kamerák követnék, mi több, úgy érzi, így bizonyíthatná be, mennyire egyszerű, hétköznapi lány. Egész nap csak ülnék, olvasgatnék, és közben chipset ennék!” Hát... Nem lenne túl izgi a műsor, az tuti!

Jake Gyllenhaal

Egyelőre senki ne várja, hogy Jake Gyllenhaal oltár elé vezeti Reese Witherspoont – ez elsősorban a színésznő döntésén múlik. Reese ugyanis egy interjújában elmondta: „Még nem telt el annyi idő a válása óta, hogy újra hinni tudjak a házasság szentségében. Jake nagyszerű fickó, Ava és Deacon is imádja, és mindenki tudja, hogy számomra mennyire fontos a család, de egyelőre nem hiszem, hogy azon kellene gondolkodnunk, mikor tartjuk az esküvőnket.”

Valami Amerika

Nagyon jó, fogós főcímmel született a Valami Amerika második epizódjához. Érezhetően visszanyúlt a szám szerzője a gyökekkhez, az eredeti Bon-Bon számhoz, de mégis van saját karaktere a nótának.

A keverésnél talán túlzottan előtérbe került a megasztáros Tóth Gabi hangja. Kár, mert egy duettnek az adja meg az erejét, ha két egyenrangú partner, esetünkben egy férfi és egy nő vívnak hangpárbajt egymással. Másrészt Csipa (Hooligans) Magyarország egyik legjobb férfi éneke, talán érdemes lett volna valamivel nagyobb feladatot bízni rá.

A Valami Amerika még igazán fülbemászó, de mindenképpen gyengése, hogy nincs jól elkülöníthető, erős refrénje, ami nem ártott volna, főcímmalról lévén szó.

Az én toplistám

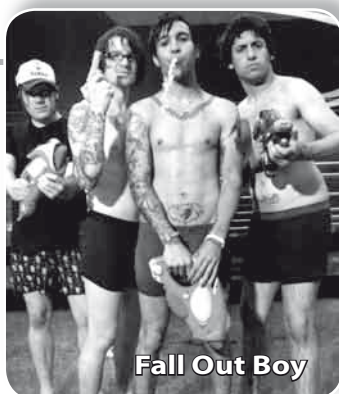
1. Basshunter – Boten Anna
2. Rihanna – Take a Bow
3. Pink – So what
4. The Pussycat Dolls – Buttons
5. SP – Kérlek hogy II
6. Anti Fitness Club – Miért hazudom
7. A Stáb – Élünk ahogy bárki
8. Fall Out BOy – I Don't Care
9. Rihanna – Disturbia
10. Josh és Jutta – Zakatol a szívem

Koós Ágnes, Ada

Bravo top 20

11. Könnyen jön – Idiot Side
12. Check On It – Beyoncé
13. When I Grow Up – The Pussycat Dolls
14. Live Your Life – T.I. ft. Rihanna
15. Trading Places – Usher

Fall Out Boy

1. I Don't Care – Fall Out Boy
2. So What – Pink
3. Womanizer – Britney Spears
4. Love Lockdown – Kanye West
5. Hot N Cold – Katy Perry
6. Ne szólj! – Lola
7. Miért hazudom... – Anti Fitness Club
8. Miss Independent – Ne-Yo
9. Girls – Sugababes
10. Disturbia – Rihanna

Lola

16. Kérlek hogy II – SP
17. Keeps Gettin' Better – Christina Aguilera
18. Lovebug – Jonas Brothers
19. Sober – Pink
20. Olyan amilyen – Mark

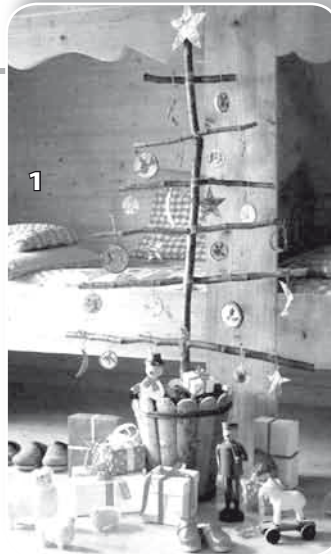

Karácsonyfa másképp

Sokan sajnálják a meleg szobában a tűleveleit potyogató fenyőfát. Ezért lehet az alábbi ötletek valamelyikét megvalósítani. Persze hagyományos karácsonyfát is díszíthettek, hogy az ünnep illata meglegyen.

1. Néhány faágból lehet összekötni ezt a karácsonyfát. Lányok, fiúk egyaránt összeállíthatják.

2. Ez a fa fehér törzsű nyírfa ágaiból készült. Ennél már szükség van apu vagy a nagypapa segítségére, hiszen ezeket az ágakat már össze kell szögezni.

Az ünnepi terítékhez

A szalvéta fontos kelléke az asztalnak, a terítéknek, és még szebb, ha érdekes alakzatokat hajtogattok belőle. A legyezőhöz háromszögletűre hajtsátok a szalvétát, majd harmonikaszerűen hajtogassátok, végül nyissátok ki, és tegyétek egy pohárkába.

A gyertyaszalvétához legjobb a vászonszalvéta, ezt szintén háromszögletűre hajtsátok, széles oldalát kétujjnyira felhajtvá simítsátok le, majd az egészet göngyöljétek össze oly módon, hogy kívülre essék a felhajtott rész. Ebbe tudjuk belerejteni a kimaradó csücsköt, és így rögzíthetjük. Megáll magában is, de állíthatunk bele gyertyát, fenyőágot, fagyöngyöt vagy száraz virágot is.

(T.)

Mindenféle babonák

Az újévhez fűződő babonákon kívül még nagyon sok hiedelmet fel lehet sorolni. Kínálunk nektek egy csokorra való. Persze hinni nem kötelező bennük...

Az utcán megbotlani – rossz hírt kapsz.

Fekete kutyával találkozni – régi haragosoddal találkozol.

Cipőt fordítva kézbe venni nem jó, mert utad nem jár sikerrel.

Kenyeredet ne tedd az asztal szélére, mert egy évig nem kapsz jó hírt.

Ha a bal füled cseng, kellemes üzenetet kapsz, ha a jobb, akkor bosszúság ér.

Ha az ajtó magától kinyílik, vendéged lesz.

Ha ollód a földre esik, s beleáll, váratlan, szívesen látott vendég jön.

Sótartót földönteni – veszekedés lesz.

Púpos emberrel találkozni – váratlan fordulat.

Séta közben hófehér lovat látni – nagy öröm.

Lakodalmas menettel találkozni – nagy szerencse ér.

Ha csuklasz, rád gondolnak.

Ha füled tüzes, rólad beszélnek.

Ha orrod viszket – veszekedés lesz.

Ha csillagot hullani látsz, kívánságod teljesül.

Az asztalon pók mászik – öröm ér.

Ha szobádban véletlenül elcsúszol, bálba mész.

Szalmacsillagok

Mielőtt elkezdenétek a munkát, a szalmát áztassátok vízbe. Miután kivettétek a vízből vágjátok a szálakat akkora hosszúságú darabokra, amekkora csillagokat szeretnétek. Először két szálát fektessetek keresztbe egymással, majd újabb kettőt, és ezeket vékony szalmaszállal kötözzétek össze úgy, hogy az egyik szál alá, majd fölé bújtatjátok, és így folytatjátok addig, amíg a szalmaszálak tartanak. Ha több szalmaszálat kötöttök egymásra, szép, tömött csillagok lesznek.

T-z

A 14. századig bármilyen hihetetlen is, csak a templomokban ünnepelték a karácsonyt. Az emberek misére mentek, megcsodálták a feldíszített templomot és a karácsonyi jászolt az oltár előtt.

Luther Márton tette a karácsonyt a gyermekek nagy ünnepévé. Hogy minél emlékezetesebb legyen az ünnep, szokásba hozta az ajándékozást. Eleinte csak apró ajándékokról volt szó: pár almát, diót, egy-egy pénzérmét kaptak a kicsik. Játékot csak igen ritkán, hiszen abban az időben azt legtöbbször maguk készítették, vagy a szülők, nagyszülők, ügyes hozzátartozók. Csak jó 150–200 évvel ezelőtt kezdtek a szülők foglalkozni a gyerekek kívánságaival, és az ajándékozást karácsonyra időztették. A kislányok legkedveltebb játékaik máig a babák, a fiúké egykor az ólomkatonák voltak, majd az autók, villanymozdonyok lettek.

Az ünnep ma már elképzelhetetlen karácsonyfa nélkül, pedig a faállítás nem régi

keletű szokás. Az első híradások erről 1606-ból származnak. Akkor írta le egy német ember, hogy szülővárosában feldíszített fenyőt állítottak. Akkor ezt azzal magyarázták, hogy a téli napforduló idején a gonosz szellemek kiszabadulnak, és szabadon csatangolnak a világban. A kísértetektől az emberek csak úgy menekülhetnek meg, ha az élet örökzöldje, a fa alá húzódnak. Télen pedig csak a fenyőfa zöldell, ezért fenyőfát állítottak. Így lett a fenyőfa később a karácsony elmaradhatatlan kelléke.

A fa díszítése az idők folyamán sokat változott. A csúcscsillag elöljáró a betlehemi csillagot jelképezte, majd ezt váltotta fel a hegyes végű, üvegből készült, apró gyönggyel kicifrázott templomtorony vagy harangforma. Ma már évente változik a díszek színe is, volt év, amikor az arany, majd a piros, a kék, az ezüst volt a divatos.

A szaloncukor jellegzetes tartozéka a fának, és eredeti magyar találmány. Amíg általánosan el nem terjedt, addig más országokban aszalt gyümölcsöt, mézessüteményt, cukorkát aggattak a fára. A szaloncukor készítésének módja Hegyesi József, magyar-francia szakács és vállalkozó nevéhez fűződik, a leírását egy 1891-ben megjelent szakácskönyvben tette közzé.

A fára akasztott angyalhaj, a fémgyöngy és a papírlánc a bibliai kígyót idézi a bűnbeesés idejéből, a narancs és az alma pedig a tudás fájának gyümölcsét és egyben a megígért megváltás kegyelmét.

T-z

Maradékból szépet

Ha különleges, főleg egyedi üdvözlőlapokat szeretnél küldeni, szedd elő a textilmaradékokat. A lapnak kiválasztott kartonra papírminta segítségével vágd ki a kívánt motívum részeit. Aztán válaszd ki az alapnak szánt anyagot, ragaszd rá a lapra. Ezt követően helyezd rá a hóember, télapó stb. részeit, és a legalsótól kezdve ragaszd fel őket az alapra. A hóember sálját előbb csomózd meg, a télapó sapkájának a bojtjához vattát használj.

Régi karácsonyi képeslapok

Karácsonykor az angyaloknak van a legtöbb feladatuk. És hogy mindenhová mihamarabb eljussanak, felhasználják a modern kor vívmányait is: utaznak repülőgépen, vonaton. Az angyalokon kívül a képeslapok leggyakoribb szereplői a gyerekek: lelkedők, mosolygósak, bájosak, ártatlan tekintetűek. Az aprónép mellett a törpék is feltűnnek. A feldíszített erdei fenyőt pedig az erdő „kedves, szelíd” állatai: őzek, mókusok, nyulak, madárkák állják körül.

A karácsonyi lapok elmaradhatatlan képei a Kisded születését ábrázolják. Kis Jézus a jászolban, az angyalkákkal, a három királyokkal.

Tobozangyalka

A nyagszükséglet: fagolyó, fenyőtoboz, sárga fonal, filctoll, ragasztó, cérna, aranypapír. A toboz felső részéhez rögzítsük hozzá a fagolyót ragasztással. Fonalból elkészítjük a haját és felragasztjuk. Filctollal szemet, száját rajzolunk a fagolyóra. Az angyalka szárnya aranypapírból készül, amit kinyírás után a tobozra ragasztunk. Színes fonalból akasztót kötünk a nyakába, így tesszük a fára.

(lr.)

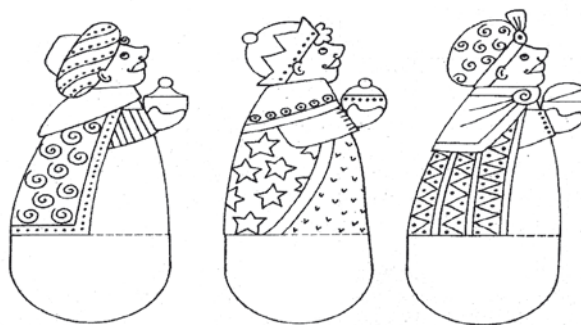

Angyalka

A z angyalkához csak papírcsík, jól megsodort vattagolyó, ragasztó, olló és cérna kell. A papírcsíkot sodorjátok egy tölcser köré, majd ragasszátok össze. Vágjátok ki egy szív alakot és ezt ragasszátok rá szárnyként, a fej vattából készül, rajzoljátok rá szemet, száját, készítsétek neki haját papírból vagy cérnából. A fejbe öltsetek bele cért, így az angyalkát ráakaszthatjátok a fára.

Háromkirályok

Másoljátok át kemény kartonpapírra a rajzunkon látható három figurát, azaz a háromkirályokat, és vágjátok ki. A talpukat hajtsátok be, mert így könnyen megállnak. A festésnél, színezésnél használjátok a karácsonyra jellemző színeket, az aranyat, pirosat, zöldet. Ha van otthon betlehemetek, annak a díszé lehet a három figura, ha nincs, állítsátok őket a karácsonyfa alá.

Talán, vagy biztosan, egyik ünnepünkhöz sem fűződik annyi szokás és hiedelem, mint a karácsonyhoz. A családokban évszázadok óta öröklődnek a hagyományos ételek, szokások, rituálék. Öröndetes, hogy ma is sokan ugyanazt az ételt készítik, tálalják a szentestén, mint évszázadokkal ezelőtt, ugyanúgy telnek a napok, mint nagyanyáink, dédanyáink korában.

A magyar néprajz híven őrzi mindazokat a szokásokat, amelyeket elődeink ránk hagytak. Egy-két eltérés ugyan adódik tájegységenként, de nagyon sok a közös vonás. A szokások minden népet gazdagítanak, ezért nem szabad elfeledni őket, ezért érdemes odafigyelni rájuk, és ha lehet, továbbörökíteni mindent, hogy megmaradjanak az idők vezéretéig.

Hagyományok, hiedelmek

Ilyen például, hogy a karácsonyi asztalterítő vásznát sütőabroszként használták, mert úgy vélték, hogy általa bő termés várható. Az asztal alá helyezett magvak pedig nagy termést eredményeznek, legalábbis így gondolták elődeink. Ezért keverték a vetőmagvakba a karácsony által megszentelt terményeket, hogy a tyúkok, kacsák, libák sok tojást tojjanak. Karácsonyestén a lakóházban szétszórt széna és szalma az állatokat megvédte a betegségektől.

Az alma központi jelképe volt karácsony böjtjének, amely az egészséget is szimbolizálta. Ezért tettek az emberek piros almát az ivóvízbe. A karácsonyi almát

annyi cikkre vágta a gazdaasszony, ahány tagja volt a családjának, ezzel az egészséges kapcsolatokat, a szeretetet, az összetartozást segítette.

A betlehemezéssel a gyerekek emlékeztették a felnőtteket a kis Jézus születésére, a szeretet, a békesség misztériumára.

A sokféle étel asztalra kerülése azt jelentette, hogy a következő esztendőben bőven lesz eledele a családnak.

Vigyétek tovább ti is a hagyományokat, a karácsonyi szokásokat, amelyek összefüggnek az ünneppel, és teljesebbé teszik az életünket!

T.

Az azték kultúra gyönyörű emléke a Napkő. A 25 tonnás kőnaptár középen az áldozatra váró napistent ábrázolták, körülötte a nagyobb négyzetekben az évszakokat, a kör alakban elhelyezkedő kisebbekben hónapjaik húsz napját. Az évszakok között megbúvó öt kis korong a pótnapokat jelképezi, amelyekkel a 18 hónapjukat kiegészítették, hogy az esztendő 365 napos legyen.

ZSIBONGÓ

Régi idők kalendáriumai

A középkor egyik legszebb kézzel írt és festett naptára de Berry herceg imádságos könyve, amelyet 1409-ben készítettek a flamand Limbourg testvérek. A képeken az egyes hónapokra jellemző életképek fölött a hozzájuk tartozó csillagképek láthatók. (Naptárunkban szeptember a betakarítás hónapja.)

A könyvnyomtatás feltalálása után a naptárak egyre változatosabb alakban és egyre nagyobb példányszámban készültek. Mivel a 15–16. században írni-olvasni kevesen tudtak, a nyomtatott naptárakon gyakran kis háromszögek jelölték a napokat és meghatározott jelek az ünnepeket,

vagy a szőlőmetszésre, a fonás megkezdésére, a hajvágásra, érvágásra alkalmas napokat.

C.

Miért december („tizedik”) a tizenkettedik hónapunk?

Az időmértékek égi eredetére emlékeztetve Istenek nevét viseli a január, március, május és június hónapunk, a júliust a naptárreformot bevezető Julius Caesarról nevezték el. Az utolsó négy hónapot latin számnevek jelölik: septem (hét), octo (nyolc), novem (kilenc) és decem (tíz). A nyolcadik hónapot önmagáról nevezte el Augustus, az első római császár, és egy nappal meg is toldotta, hogy az ő hónapja se legyen rövidebb a Ceaserénál. A tizenkettedik hónap azért „tizedik”, mert a régi rómaiak március elsején ünnepelték az újesztendőt, és bár a Julián-naptárban az újév napja január elsejére vándorolt, a hónapnevek megmaradtak. Kevesen tudják, hogy a nyelvújítás kezdeményezője, Barczafalvi Szabó Dávid, a hónapnevek magyarítását is javasolta. Az általa alkotott nevek: Zuzoros, Enveges, Olvános, Nyílómos, Zöldönös, Termenes, Kalászonos, Hevenes, Gyümölcsönös, Mustornos, Gémberes és Fagylós azóta feledésbe merültek, de a naptár (és a mondat) szavunkat neki köszönhetjük.

C.

Mi volt a betlehemi csillag?

A betlehemi csillagot nagyon régen, több mint kétezer évvel ezelőtt, Jézus születése idején látták az emberek. Ma már tudjuk, hogy nem csillag volt az, hanem két bolygó: a Jupiter és a Szaturnusz. Abban az évben háromszor is előfordult, hogy e két fényes bolygó az égen egészen közel látszott egymáshoz. A fényük összeolvadt, és így egyetlen pompásan ragyogó csillagnak látszottak. Az emberek azt hitték, hogy ez a csillag jelzi a zsidók új királyának, Jézusnak a születését Betlehemben.

S. T. L.

Cseréptélapók

Üres virágcserépekből készültek az képen látható Télapók. A fejnek és a törzsnek felhasznált cserépeket ragaszd össze. Azután hozzákezdhetsz az öltöztetéshez. Az itt látható figurák karja szintén virágcserépekből van összerakva, de te hajlított drótból is megcsinálhatod a karokat. A zsákokat bármilyen textilmaradékból megvarrhatod.

Didergő december

A fák nem fáznak. Úgy legalábbis nem, ahogy az állatok, emberek. Nem vacognak, nem dideregnek, nem gémberednek meg. Nem fáj nekik a hideg, ha belepusztulnak se.

A mi erdei fáink ritkán is pusztulnak bele a télbe. A kényesebb gyümölcsfák – mint amilyen a diófa, a mandulafa – könnyen kifagynak kemény teleken, kivált fiatalokukban. De a bükkfák, a tölgyfák, a nyírfák, a fenyőfák? Ők bírják. Kevésbé bírnák, ha annyi víz volna a törzsükben, ágaikban, mint tavasztól őszig: akkor rakásra repeznének. Lombhullás előtt azonban a gyökerek már alig vesznek fel vizet, a levelek viszont búcsúzóra még elpárologtatják a fölösleget.

A fenyőfák télire sem vetkeznek ki tűleveleikből – kivéve a vörösfenyőt –, de azért ők is megalusszák téli álmukat. Gyökereik nem küldenek vizet a magasba, leveleikben nem készül keményítő, hajtásaik nem nőnek, törzsük nem vastagszik: őszi önmagukat őrzik tavaszig.

Ők állva alusznak. A többi fa is. A föld alatti üregekbe bújó borzok: fekvé. Az avar közt kushadó sündisznók: össze-

gömbölyödve. A fák ágain pihenő pelék: összehúzódkodva, farkukat a fejük fölé csapva.

A mókusok is el-elszundítanak gondosan befedett fészükben, de csak napokra. Aztán mennek megint enni, járnak rá a készre, amit ősszel szedtek össze.

Egy mókus megáll az egyik ágon, fülét hegyezi. Mi ez a gyanús, távoli nesz?

A hegy déli oldalán muflonkosok mérkőznek egymással, hevesen rohannak neki ellenfelük fejének, csattogtatják csigás szarvaikat.

Ha beáll az igazi harapós hideg, az aztán a muflonokat is lecsihasztja. Akkor már egy vadnak sincs ugráló, rohanó kedve. Ha pedig a hó is leesik, a csülkig érő, mély hó: beköszöntenek az igazi szűk napok. Ha aztán még a szél is feltámad, ha fagyos fergetegek zúgatják a fákat, űzik a vacogó vadakat, akkor igazán itt az ítélet ideje.

Suhog az ostor, suhog a szél,
falkányi szarvast terel a tél.

Suhog az ostor, sziszeg a fagy,
reménytelenül rohan a had.

Hegyes hófúvás nyilaival
versenyt vágtatva tovainál.

Tova, de hova? Nagy a világ,
mégis meg újra elibe vág

a hajsolt hadnak vadul a tél:
suhog az ostor, suhog a szél.

Lesz-e még tavasz? Jönnek-e még jobb idők?

A fák nem tudják, jönnek-e? Ésszel a vadak sem tudják. A madarak sem. Az ősi őszön diktálja csak nekik: kitartani, kitartani!

Azt sem tudják, hogy vége az óévnek. Azt sem, hogy kezdődik az új. Csak annyit érznek, de azt a bőrükön: nem szűnik a hideg.

Kerek egy ég alatt kerek egy istenfá, kerek istenfának szép tizenkét ága...

A tizenkettedig ág éppoly havas, deres, éppoly zúzmarától csipkés, mint az első. Rügyei meg sem rezzennek. Csak egy árva cinke gubbaszt rajta, felborzolt tollakkal, mint ha itt akarná megvárni, egy ültő helyében, a kikeleti enyhébb időket.

Horrifikusz, a rabló

Estefelé József tovább akart menni övéivel. Fogta a szamarát és előlépett egy domb mögül, hogy tudakozódjék az út felől. „Már nem lehet nagyon messze Egyiptom” – gondolta.

Ezalatt az Istenanya a gyermekkel az ölében a cserje alatt ült. Ekkor történt, hogy egy bizonyos Horrifikusz nevű rabló erre vette útját. Úgy ismerték őt mindenütt, mint a sivatag legfélelmetesebb rablóját. A fű földig hajolt előtte, a pálmák remegtek, datolyákat épp kalapjába ejtették. Még a legerősebb oroszlán is behúzta a farkát, ha a rabló vörös nadragját messziről meglátta. Hét tör volt az övébe dugva: mindegyik olyan éles, hogy szét tudta velük szabdalni a levegőt. Balján kard lógott, melyet „görbe halálnak” nevezett. Vállán pedig olyan bunkót vitt, amely skorpiófarkokkal volt megtűzdelve.

– Hah! – kiáltotta a rabló, és kirántotta a kardját hüvelyéből.

– Jó estét! – szólta Mária. – Ne légy olyan hangos, még alszik.

A Félelmetesnek még a lélegzete is elállt ettől a megszólítástól: sújtani készült, és lefejezett a „görbe halállal” – egy bogáncsot.

– Én vagyok Horrifikusz, a rabló – suttozta –, ezer embert eltettem már láb alól.

– Isten bocsásson meg neked! – mondta Mária.

– Hagyd, hogy végigmondjam! – sziszegte foga között a rabló. – És olyan kisgyermeket nyársaltam föl, mint a tiéd.

– Gonosz! – mondta Mária. – De még gonoszabb vagy, mert hazudsz.

Ekkor valami vihogni kezdett a cserjében. A rabló meglepetésében hirtelen a levegőbe ugrott: még senki sem merészelt közelében nevetni. De csak a kis angyalok

viháncoltak. Első ijedtségükben szétrebentek mind, most azonban újra az ágakon ültek.

– Hát nem féltek tőlem? – kérdezte a rabló bátortalanul.

– Ó, Horrifikusz testvér! – szólta Mária. – Milyen vidám és tréfás kedvű ember vagy.

Ez szíven találta a rablót és arra készítette, hogy elmondja az igazságot. Olyan lány volt ugyanis a szíve, mint a viasz. Amikor pólyában feküdt, már akkor megborzadtak tőle az emberek. „Jaj nekünk! – mondták. – Nem olyan, mint egy rabló?” Később már senki sem jött hozzá: aki pedig véletlenül meglátta, az is mindent hátrahagyva elfutott. Így tehát egészen jól élt Horrifikusz, pedig egy csepp vért sem látott, s még egy tyúkot sem tudott volna fölnyársalni.

Ezért örült a félelmetesnek a lelke, hogy végre talált valakit, aki nem félt tőle.

Michelangelo:
Szent család

– Szeretnék ajándékozni valamit a fiadnak – mondta a rabló –, sajnos azonban csak lopott holmi van a zsákomban. De ha tetszik neked, akkor táncolok előtte.

És Horrifikusz, a rabló táncolt a gyermek előtt. Egy teremtet lélek sem látott még ehhez hasonlót. A „görbe halált” maga fölé emelte a hold ezüst sarlójához hasonlóan, és ezalatt egy antilop kecsességével emelgette lábait, olyan sebesen, hogy már megszámlálni sem lehetett. Mind a hét tört a levegőbe röpítette és úgy ugrált keresztül a szétszabdalt levegőn, mint ahogy a lángnyelvek táncolnak. Olyan mesterien ropta a táncot a rabló, olyan pompás látványt nyújtott fülkarikaival, hímzett övével és a kalapjába tűzött tollal, hogy Szűz Máriának könny szökött a szemébe. Még a puszta állatai is odalopakodtak; körbeálltak és farkukkal verték az ütemet a homokban.

Végül a rabló kimerülten Mária lábához ereszkedett és ott rögtön el is aludt. Józsefék már messze jártak, amikor végre felébredt és újra útnak indult.

Ekkor észrevette, hogy már nem félnek tőle. „Hiszen puha szíve van” – mesélte az ugrógérg mindenütt. „Táncolt a gyermek előtt” – sziszegte a kígyó.

Horrifikusz a pusztában maradt, lemondott a „Félelmetes” névről. Öreg korára derék szent vált belőle, de annak titoknak kell maradnia, hogy miként nevezik a kalendáriumban.

Ha egyikőtök talán eltitkol vagy rejteget magában valamit, de a szíve puha maradt, akkor nyugodt lehet, mert Isten ugyanúgy megbocsát neki a gyermek kedvéért, mint Horrifikusznak, a rablónak.

RÜGYFAKADÁS

A padlás titkai

– Hahó, testvérekim, ébresztő! De csöndben! A mamánk pontosan 9-kor kel fel. Tehát egy egész óránk van keresgélni anyukánknak valami csodaszép karácsonyi ajándékot – suttogta a legidősebb egérke, míg testvérei hamar kiugrottak ágyi-kójkából.

Halkan kilopakodtak a régi befőttesüvegéből: a békés otthonukból. Maguk mögött hagyva a házat, a padlás bejárata előtt találták magukat. Mindent pókháló szőtt be. Poros kartondobozok hevertek a padlón. A négy kisegér tanácstalanul álldogált, még sohasem jártak a padlás e részén.

– Figyeljetek csak! Sietnünk kell, ezért van egy ötletem! Benő, te jobbra mégy keresgélni! Ernő, te pedig balra. Feri és én azon a sötét folyosón indulunk el – mondta Irénke. Testvérei édesanyjának. Ferkó és Irénke szakadt tolltartókban keresgéltek. Benő volt a legfálatlabb, de ő járt először szerencsével. Egy lyukas dobozban használhatatlan cserepeket talált. A régi tárgyak között egy egészen picikére bukkant. Minden erejét összeszedte, és kiemelte a cserepecskét. Örömmel nézegette az ajándékát, majd testvérei keresésére indult.

Ernő régi képeslapok közé keveredett. Csodálattal nézegette azokat. Hirtelen egy zöld kartonból készült papírfenyőre lett figyelmes, melynek tetején aranycsillag fénylett. Az egészet egy papálcikára ragasztották. Ernő boldog volt, hogy ilyen gyönyörű meglepetést szerezhet édesanyjának. Ferkó és Irénke szakadt tolltartókban keresgéltek. Semmi megfelelőt nem találtak. Ferkó ekkor egy poros könyvre lett figyelmes. Kíváncsian lapozgatta, s hópehely módjára színes szalonszekerpapírok hullottak ki belőle. Kiválasztotta közülük a legszebbet, és már szaladt is a testvérehez. Irénkét is megtalálta a szerencse. Ő az egyik tolltartóban ezüstösen csillogó ceruzára bukkant.

– Testvéreim! Merre vagytok? – kérdezte Benő kezében a cseréppel. Nyomában ott volt Ernő a papírfenyővel.

– Itt lenn, a doboz alján! – kiáltott Irénke és Ferkó. Büszkén mutogatták egymásnak a talált holmikat. Arra gondoltak, hogy a négy apró ajándékból egy nagy meglepetést készítenének.

Benő cserepét beborították Ferkó cukorpapírával, s beletették Ernő fenyőjét. Irénke pedig ezüstbetűkkel ráírta: anyunak.

„Milyen szép ajándékot csináltunk! Nézzétek csak! A hintáló mögé elrejtjük, és majd karácsony éjszakáján meglepjük vele a mamánkat” – gondolták magukban.

Majlát Edit, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Ősz az állatkertben

Egy verőfényes reggel ellátogattunk az állatkertbe. 11 °C volt. A bejáratnál hervadt kannavirágok üdvözöltek minket. A leveleiken harmat csillogott. A mogyoróborok levelei fonnyadtak voltak. A terméséből is csak egy párat láttunk. A szomorúfűz levelei aranyárgán virítottak, így függönyre hasonlítottak. A gesztenyefa alatt a gesztenyék tuskés burok borította. A levelei sárgán és barnán pompáztak. Dús avar volt a fák alatt. Ezután az állatokat figyeltük meg. A hiúzok egymáshoz bújva melegítették egymást. A tarajos sülők támadásra készen fogadtak minket. A barnamedve éppen a reggelijét fogyasztotta, mikor megnéztük. A bundája dús volt. Utána a játszótérre mentünk. Ott a fiúk fociztak, a lányok hintáztak. A mérkőzés érdekes volt annak ellenére, hogy az ellenfél győzött.

Sajnos, haza kellett jönni, mert az autóbusz már várt minket. Remélem, hogy a jövő hónapban is ilyen érdekes lesz a palicsi kirándulás.

Fehér Krisztián, 4. osztály
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Segítettem az őszi terménybetakarításnál

Péntek délután összeült a család egy megbeszélésre. A téma a mama földjén levő kukorica leszedése. Reggel hét órakor indulunk majd kerékpárral, mert nincs messze. Az ételről anya gondoskodik, jómagam a vízről, apa pedig átnézi, hogy minden rendben van-e a járművekkel. Addig a testvérem megmutatja nekem, hogy mi a cövek, és miként használják azt. Ez a tárgy segít a kukoricát szedni és letörni. Azt hittem, hogy nagyon egyszerű, és jó móka lesz vele dolgozni. Később nagyot csalódtam, mert kiderült, hogy ez sokkal bonyolultabb, mint a számítógép egere.

Másnap reggel el is indultunk a megbeszélés időpontban. Kerékpározás közben igen kimelegedtem, és valami hosszú pókhálószerűség is belém akadt, volt vagy öt méter. Kiderült, hogy ez az ökörmály. Az idén sok van belőle, ezért hosszú ősünk lesz. Mikor a szántóföldre értünk, hozzáfogtunk a munkához. Mivel nem sok tudtam segíteni, inkább csak hátulról figyeltem a többieket. Én voltam a sereghajtó. Délben megérkezett a traktor, amit már nagyon vártam. Ekkor kezdtük feldobálni a termést a pótkocsira. Végre én is részt vehettem a munkában. Véletlenül fejen találtam a bátyámat egy aranyárga kukoricacsővel. Persze úgy tettem, mintha nem én lennék a tettes. Hazafelé már mindenki fáradtan tekerte a bicajt. A nagymamám finom, meleg kelt kaláccsal várt minket. Még soha nem esett ilyen jól az ebéd, mint e nehéz nap után.

Molnár Zsanett, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Karácsony

*Avval kezdtem mondókám,
hogy mikor az anyukám ajándékot ad,
boldog leszek, „simán”.*

*Nem szeretem a böjti ételeket,
kivéve a másos gubát,
mert ugye, vannak kivételek!*

*Na, persze én is készítek,
vagy valamit veszek.
S ha azt szüleimnek adom,
nagyon vidám leszek.*

*Ha karácsonyfát díszítünk, az olyan jó,
mert a sok dísz fénye csillogó, ragyogó!
Eljön december 24-e,
ajándékot ad embereknek mindegyike.*

Schwarz-Marc Cornel, 6. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér

Felfedező úton Makkhetesen

Szabadka környékén van egy homokpuszta. A nővéremék laknak ezen a helyen. Elhatároztam, hogy nekiindulok, és körülnézek, felfedezem a látnivalókat. Mivel nem nagyon ismerem a tájat, meghívtam a legjobb barátommet, hogy társuljon hozzám. Szép napos reggel volt, bepakoltunk a táskánkba, ennivalót és vizet vittünk magunkkal. Elindultunk. Abban egyeztünk meg, hogy elsétálunk a közeli bozótoshoz, az tele van fenyőfával, és élvezzük a jó fenyőillatot. Szemben vele egy állatkiképzőre akadtunk. Hallottuk a kis és nagy kutyák ugatását. Igazi zenekart alkotnak a madarak csiripelésével, akik a fenyőfák ágain tanyáznak. Ahogy mentünk tovább, álomszép házakat láttunk, mindegyik emeletes. Világos színekben pompáznak narancs, kék, lila... Körülöttük fák vannak, a kiskertekben nem sok a virág, nem mindegyik tud alkalmazkodni a homokhoz. Szőlőskertek is vannak itt, mert a szőlő szereti a homokos talajt. Ahogy még tovább mentünk, puhább volt a homok. Nem járnak erre gyakran, és nem tapossák le. Bokáig sülyedtünk benne, így hát kénytelenek voltunk levetni a papucsunkat, nehogy közben elveszítsük. Annyira elmerültünk a táj szépségeiben, hogy nem éreztük volna, hogy nincs a lábunkon. Haladtunk tovább. Ekkor egy kóbor kutya megzavart bennünket. Próbáltunk megmenekülni. Futás közben eltévedtünk, de szerencsére a kutya már nem jött utánunk. Megúsztuk, de nem tudtuk, hogy jutunk haza. Nem akartunk tovább menni, mert akkor még jobban eltévedtünk volna. Visszafordultunk, és amikor két útkereszteszövedéshez értünk, tanakodtunk, merre menjünk. Timi azt mondta, hogy menjünk azon az úton, ahol szilárdabb a talaj. Jó ötlet volt, mert megláttuk az egyik barátunk házat, így már tudtuk, hogyan jutunk haza. Lassan haladtunk, hogy minél tovább élvezhessük a táj szépségeit. A finom homok, a fenyőfák, az álomszép házak mind csodák.

A homokpuszta is lehet szép és kellemes. Csak ez a sok tévút fásasztó. Máskor hogyha felfedező útra megyek, viszek magammal térképet.

Rontó Antónia, 8. osztály
Glorige Popov iskola, Kisorosz

Városba menet...

Elindultam a városba. A rémisztő és sáros utakon keresztül haladva egy kutyafalka a nyomomba eredt. Erre én megijedtem, és futásnak eredtem. Közben a viczorgó és mérgező falka elől kerestem menedéket, nem figyeltem fel arra a csörgő és csattogó járműre, amely felém közeledett. Nem értem, hogy nem vettem észre, amikor olyan hangos volt?! No, mindegy! Az a lényeg, hogy majdnem elgázolt. De félreugrottam, és úgy láttam, hogy a kutyák is megijedhettek a zajtól, és felhúzták a nyulcipőt. Tovább mentem. Nemsokára elértem a vasútsort, és épp akkor jött egy zakatoló és pőfőgő gőzmozdony. Innen már nem volt messze a város. Ekkor vettem észre, hogy az égbolt csúnyán beborult, és amikor felnéztem, az eső is elkezdett cseperegni. Erre én hazaszaladtam.

Kincses Endre, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Szánkázás. Viman Sanela szabadkai tanuló linómetszete

„Fákat altat a szél, álmos lombú fákat” (Utassy József)

Szeptemberben ismét eljött hozzánk az ősz.

A nyár búcsúztatására a fák egy új köntöst vettek magukra, valami ünnepesebb és szokatlanabb ruhát öltöttek fel. Mivel az ősz elég sietős évszak, és ha megérkezik, bizony hozza magával a hideg időjárást is, ezért az én szekrényemből is hamar előkerültek a meleg ruhák.

Ősszel minden sárga az elhalt, megöregedett és lehullott levelek miatt. Ezeket bizony el kell takarítani, és ilyenkor minden ember, kicsi és nagy, fiatal és idős, lapátot és gereblyét fog, hogy megtisztítsa az utakat.

Mint gyerek, egészen 10 éves koromig nem szerettem az őszt, mert nagyon hosszú, és én nagyon vártam a telet. Ezek az őszi, elmúlást jelző hónapok számomra, akkor még egy örökkévalóságig tartottak. Ez mára már megváltozott. Csak most fedeztem fel igazán, hogy az ősz varázslatos és érdekes dolgokat is rejt. Ott van például a levelek hullása, ahogy az az aranyárga takaró befedi az egész földet.

Azonban az a gondolat, hogy majd én is egyszer megöregszem, mindig elszomorít egy picit.

Számomra az ősz múltó fájdalmat és keserűséget is jelent, na meg a fránya iskola kezdetét.

Dér Alekszandra, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi hangulatkép

Csípős a reggel, fázom. A nap vakítóan ragyog, mégis dér hinti be a tájat.

Az ősz, mint egy öreg festő, tarka színekkel festett be mindent. A szél huncutul felkapja néha a leveleket, a magasba repíti, fel, fel. Aztán a levelek lassan szállingóznak le a földre, s tarka szőnyeget terítenek a lábam elé az erdei ösvényen. A fákról, bokrokról ökörnál ragad az arcomra. Sétám során csak egyre gondolok, arra, hogyan tudnám leírni ezt a csodás évszakot? Petőfi sorai jutnak eszembe: „Oh természet, oh dicső természet! / Mely nyelv merne versenyezni véled?” Nem tudom szavakba önteni az ősz sokféle színét, illatát. Mi jut eszembe, ha az ősze gondolok? Talán a vándormadarak? Talán a szüret, hogy megérik az alma, a dió, a szőlő? Vagy a falusi emberek, akik mint szorgos méhek úgy gyűjtik be a földekről munkájuk gyümölcsét? Vagy talán az, hogy az ősz gyorsan tovasuhan, és már itt is a fagyos, hideg tél. Ám most még ősz van, ragyogó nap-sütés. Ilyenkor azonban már szokták mondani, hogy foga van a napnak.

Egy kép lebeg a szemeim előtt: az őszi lemenő nap beragyog a szobámba, s oly gyönyörű, oly kimondhatatlanul szép! A szobám a napsugarak csodálatos színeiben pompázik. Fogalmazásom egy Juhász Gyula versrészlettel fejezem be:

„Opálos színei bágyadt ködében,
Leszáll reám a kora alkonyat,
Kései tűzrózsák nyílnak a réten,
S az égén a mély csöndesség fogad...”

Szitás Anita, 6. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Hóember.
Tari Antal
szabadkai
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Nyulacska

Egyszer volt, hol nem volt,
a bögre vízzel tele volt.
Odament a nyulacska,
hogy a szomját eloltsa.
Kortyolgatott belőle,
megdagadt a hasa töle.

Mert hiába áll vízben a nád,
megfonnyad a szára,
elhervad a levele,
ha az eső nem locsolja kalapját.

Kristóf Flórián, 6. osztály
Fejős Klára iskola, Nagykikinda

Szénával jól belakott,
de rögtön vizet nem ivott.
Megbánta a kis buta,
rendszeresen iszik azóta.

Bolond-vers

Leesett az első hó,
Már száll is az első hógolyó.
Fehér a táj, fehér a sirály,
Elmúlt a nyár, vele együtt a napsugár.

Szalad a nyúl a szántáson,
Kevés már a fény a padláson.
A fecskék se csicseregnek már,
Leesett az első hó, ugrál a számár!

Röhögve néz a hóember előre,
Nem is sejtí, hogy tócsa lesz belőle.
Az álom leterítette a nagy medvét,
Leesett az első hó, senki sem leli kedvét!

Gyurita Árpád, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Mátyás király udvarában

Történt egyszer, hogy nagy multságot rendeztek Mátyás király udvarában. Apám engem is felküdött segítségnek.

– Hát én még ennyi cifraságot sosem láttam!

Volt ám ott nagy készülődés. A szolgák, cselédek le-föl rohangáltak. A szakácsok egész nap sütöttek-főztek. Nekünk, segédeknek csillogó tisztává kellett takarítanunk a nagy vendégfogadó termet. Estére minden elkészült. Érkeztek a vendégek. Kíváncsiságom nem hagyott nyugodni, ezért az ajtó mögé álltam, s onnan kémleltem az eseményeket. Sorban érkeztek a nagyurak, hölgyek. Pompás ruhákban pöffeszkedtek. Mátyás király az asztalfőnél ülve csendben figyelte az érkezőket. Megvárta, amíg mindenki helyet foglal, majd szóra emelkedett. Köszöntötte a vendégeket... Egyszer csak szinte észrevétlenül megvonta a szája szélét, mintha enyhe mosoly hagyta volna el orcáját. Ebben a pillanatban bejött egy juhász, köszönt illendően, s leült a nagyurak közé. A bárók, grófok összenéztek. Szinte olvasni lehetett szemükben a gondolataikat: „Mit keres itt közöttünk ez a rongyos?” Szólni persze nem mertek, mert az asztalnál mindenki a király vendége volt.

Amikor megkezdődött a lakoma, az egyik uraság azonnal beleesett egy táliba. Kotorta az eledelet, míg végül egy nagy darab húst vett a késére. De valószínűleg nem tetszhetett neki. Ezért visszatette. Ekkor, mint égből a villámcsapás, a juhász késének nyelével hatalmasat csapott a gróf kezére. Annak fennakadt a szeme. A többiek tüstént kardot rántottak. Úgy megijedtem, hogy az ajtó mögött még levegőt is elfeledtem venni. A király azonban higgadt maradt. Felemelkedett trónusáról s szólásra nyitotta fenséges ajkát:

– Nyugalom, nagyurak! Engem is így tanított meg enni eme derék férfiú.

A kardok leereszkedtek.

– Hát ezek mőresre lettek tanítva! – kacagtam magamban.

De arcomra fagyott a mosoly, mert olyan hatalmas nyaklevest kaptam a szakácstól, amilyet eddig még soha.

Siettem a dolgomra, de a pofont nem bántam. Sikerült látnom, miként utasította rendre az urakat az igazságos Mátyás király.

Kiss Tamás, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Egzotikus országban jártam

Sok jó hírt kaptam már az életem folyamán de ez túlszárnyalt mindent.

A szüleim bejelentették, hogy január 16-án utazunk Thaiföldre. Én úgy megörültem, hogy majd kiugrottam a bőrből. Alig vártam már, hogy január legyen. Megemlítették, hogy Budapestről fog indulni a repülőgép, méghozzá délután 3 órakor.

Gyönyörű napra ébredtem január 16-ára. Anya már egy hete elkezdett pakolni, én persze szokás szerint mindig az utolsó pillanatban fogtam hozzá.

– Betti, kész vagy? Siessél már!!!

– Jól van... megyek.

Három óraker leindult a gép a Ferihegyi repülőtérrel. Estefelé már a szállodában pihentem a lábaimat, de sajnos, megzavartak. A csoportvezetőnk kopogtatott... Mivel több magyar család üdült Thaiföldön, magyar vezetőt kaptunk, aki bemutatja az ország szépségét.

Másnap reggel a hosszú lustálkodás után lement a család reggelizni. Mint tudjuk, a rizs a thai konyha állandó alkotóeleme. Aznap reggel valami „ragadós rizst” szolgáltak fel. Hiába tették oda, én nem szeretem az újdonságokat, főleg nem a rizst. Délelőtt nem volt meghatározva, hogy hol, mikor és mit nézzünk meg, tehát szabad program volt. Ezért én úgy döntöttem, mivel ilyen gyönyörűen sütött a nap, kimegyek a szálloda medencéjéhez fürdeni. Anyáék addig körülnéznek a szállodában, és annak környékén.

– Betti, biztos nem jössz velünk???

– Biztos... Addig én nézegetem a szexi pasikat – vicceltem...

– C-c-c-!!! – rázogatta apa a fejét.

Hát szexi pasik nem nagyon voltak, de barátságos emberekből sok volt. Ebédidő táján anyáék is megérkeztek a hotelba. A vezető bemutatta nekünk thaiföldi gasztronómiáját.

– A thai konyha pikáns és fűszeres: fokhagymával, borssal és citromlé, citromfű meg friss koriander jellegzetes keverékével ízesítik az ételeket, de sok bazsalikomot, magyort, gyömbért és kókusztejet is használnak. A leggyakoribb ételek a halászlé és a rákkrem, természetesen rizzsel körítve. A főétel még a csipős vagy savanyú halragu, különböző levek és tészták. A mai előétel ráksaláta, a leves cápauszonyból készül, a főétel pedig banánlevélben sült hal. Italválaszték a helyi cukornádle és erősebb rizzwhisky. Köszönöm, hogy meghallgattak, jó étvágyat!

– Köszönjük!

– Négy óraker találkozunk a hotel előtt. A fővárost fogom önöknek bemutatni, a viszontlátásra...!

– Viszlát... uhh... azt hiszi, hogy én ezt megeszem...! – fintorogtam az ételre... (Persze, biztos jó lehet.)

Az óra négyet ütött, mindenki itt várakozott a vezetőre, be is futott.

– Elnézést... Kérem, jöjjenek erre! Mint tudják, Thaiföld fővárosa Bangkok. Ahhoz képest, hogy milyen óriási város, elég sok nyugodt, csendes helyet is lehet találni. A legfontosabb templomok-kolostorok pl.: a Wat Phra Kaew, Wat Pho, a Wat Traimit. De látni kell a királyi palotát is, az Arany Buddha templomot, ahol az 5 és fél tonnás (arany) Buddha-szobor is megtekinthető.

– És milyen a növény- és állatvilág? – kérdezte egy idős hölgy érdeklődve.

– A növényvilág Thaiföldön... Ma már csak a Maláj-félszigeten találhatók őserdők. Az országban lombhullató monszunerdők vannak. Az állatvilágot is érdemes megismerni. Thaiföldön sok madár és kígyófajta él. A vadon élő emlősállatok az elefánt, a tigris. A majmok és a vaddisznók száma jelentősen csökkent. A textilipar szempontjából jelentős a selyemhernyó-tenyésztés. Hogy egy pár szót mondjak az itteni kultúráról, először is megemlíteném az általános tudnivalókat Thaiföldről: az ország neve Thaiföldi Királyság, hivatalos nyelv a thai. Kb. 54 millió lakosa van. Területe 514 000 km².

Mi csak ámultunk-bámultunk a sok érdekességen.

– A thai emberek híresek a vendégszeretetről. Thaiföldön sok történelmi látnivaló van, így tökéletes hely azok számára, akik romok, templomok és elhagyott városok iránt érdeklődnek. Viszont akik nyaralni jöttek, Thaiföld szigetei és strandjai magát a mennyországot jelentik. Mára szerintem ennyi elég volt, nyugodtan visszamehetek a hotelba, lepakolhatnak, van még bő fél óra a vacsoráig.

– Mi lesz a vacsora? – kérdeztem kicsit szemtelenkedve, nem mintha sokat ettem volna az ebédből...

– A mai vacsora ananászos disznóhús vagy bangkoki sült csirke.

– Csirkeeee... végre olyan kaja, amit én is szeretek!

Vacsora után jelmezekbe öltözött thai táncosok bemutatója következett. Azt én nem néztem meg, mert túl fáradt voltam. Úgy döntöttem, hogy lefekszem aludni.

Egész héten kolostorokat, templomokat látogattunk. Nyaralás után igazi szentnek éreztem magam. De azért a délelőtteim mindig jók voltak, amikor csak bírtam, a tenger vagy a medence környékén lógtam.

Igaz, csak elméletben, illetve „álomban” voltam Thaiföldön, de sok élményben volt részem... és sokat megtudtam erről az országról. Ki tudja, lehet, hogy egyszer oda is eljutok.

Bakos Bettina, 8. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

*Nektek s tanítóitoknak, tanáraitoknak szeretetteljes,
szép karácsonyt kívánok, és kívánom, hogy az új
évben minden vágyatok teljesüljön.*

Tomán Mária

Életre kelt a számítógép

Egyszer bementem abba a szobába, ahol a számítógép áll. Amikor meg akartam nyomni egy gombot, hangot hallottam:

– Szeretném, ha nem bántanád a billentyűket.

A képernyőre néztem, s egy arcot láttam benne. Így szóltam hozzá:

– Te igazi vagy, vagy csak álmodom?

– Igazi. Csak egy napig lehetek veled, mert a boszorkány úgy átkozott el, hogy minden évben csak egyszer lehetek ébren.

Nagyon megörültem. Szerettem volna mindenféle programot csinálni vele, de be kellett osztanom az időm.

Először Sinset játszottunk. A számítógépem remekül ért a divathoz, a ház-építéshez és a bútorokhoz. Utána a Karib-tenger kalózái következett. Az egyik legnehezebb pályán sikerült átjutnom az ő segítségével. Majd következett a zenehallgatás. Ő volt a DJ, én pedig énekeltem és táncoltam.

Lassan esteledett. Nyolc óra felé kimentem a konyhába vacsorázni, és mikor visszaértem, már csak a régi gépet láttam, ami az íróasztalon áll és hallgat. Kár, hogy csak ennyi időt tölthettem e csodás lénnel.

Szomorú vagyok, de azóta várom, hogy elmúljon egy év.

Ujlakos Stefánia, 5. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Riportert keresünk...

Az egyik újságot olvasva, megláttam egy hirdetést...

A hirdetés címe: Riportert keresünk!!! Rögtön elővettem a telefont és jelentkeztem, fel is vettek.

– Az első interjút egy herceggel kell készítened – mondta a főnököm.

Gyorsan összehalkoltam, és máris indultam a repülőtérre. Amikor megérkeztem, egy limuzin várt. Beültem és megláttam a herceget. Egy másodpercre elpirultam. Amint megismerkedtünk, feltettem az első kérdést:

– Jó hercegnek lenni?

A válasz meglepett:

– Nem, nem jó. A barátaim nem szeretnek igazán, nincs magánéletem... Igaz, mindenem megvan, amit az emberek kívánni se mernek, de nekem igazi barátok és barátnők kellene.

Majdnem sírva fakadt, mikor ezt mondta nekem.

– Felteszek még egy kérdést, ha nem akarsz, nem kell válaszolni – mondtam reménykedve.

– Válaszolni fogok, szóval kérdezz!

– Van barátnőd? – gondoltam, milyen hülye kérdés, hogy juthat ilyen az eszembe?!

A válasz ismét meglepett:

– Nincs, de ha lenne, a hölgy nem magamért szeretne.

– Ez butaság!

– Kinek kellene egy „beképzelt” herceg?

– Hát szerintem vannak sokan, akiknek nem a pénz és a hírnév a fontos!

Hirtelen homályosodni kezdett a kép, pedig még beszélgettem volna a jó-képű herceggel. Ez csak egy álom volt? Nagyon szomorú lettem, aztán olvasni kezdtem egy újságot: Riportert keresünk. Újból jelentkeztem.

– Az első interjút egy herceggel kell készítened – mondta a főnököm.

Juhász Katinka, 7. osztály
Móra Károly iskola, Szaján

Lovas szán. Isidora Perović szabadkai tanuló linómetszete

„Kedves Bizalmas!

Az osztályban mindennap verekedés van. Az a lényeg, hogy majdnem mindig a szerelmem verekszik egy Ákos nevű kövér gyerekkel, a barátjával együtt. De ha megválna, félek, hogy már nem szeretne, és már nem is beszélne velem.

Ha otthon segítetek, mindig hibát találnak benne.

Az iskolában a múltkor beszámolót kellett írni, és angol pótórára is kellett mennem. Ő meg, szokása szerint, megint leordibált, hogy milyen k..., hülye, ribanc, liba vagyok. Hogy inkább angolozok, ahelyett hogy vele mennék a könyvtárba, hogy én milyen lusta vagyok stb.

Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves BANÁN 2!

Nem tudom, hogy vagy vele, de én néha tehetetlennek érzem magam, amikor rátelepszik az az erőszakot meg, ami naponta mindenhol felém hömpölyög a tévéből, a filmekből, az újsághírekből... Jelen van az iskolában a gyerekek között is, és még sorolhatnám. Amit én magam megtehetek, az az, hogy én nem veszek részt ezekben a viselkedési formákban.

Amikor csak tehetem, szétválasztom az iskolában az egymás karját tekergető tanulókat, és elmagyarázom nekik, hogy ez nem számít játéknak, hülyeségnek, hanem az erőszakos viselkedés egyik formája. A csúfolódással is ugyanezt teszem. De ellenem van mindenki, aki játéknak és szórakozásnak veszi mindezt!

Azt hiszem, hogy az első lépés az erőszak elleni harcban az, hogy mi magunk megtudjunk minél többet arról, hogy mi minősül erőszakos viselkedésnek. Hogy könnyebben összefogalhassam számodra az erőszakkal kapcsolatos alapvető ismereteket, segítettem a nálunk sok iskolában sikeresen alkalmazásban levő UNICEF által támogatott program anyaga, amit Iskola bez nasilja azaz Erőszak nélküli iskola néven ismerünk.

Szóval, az iskolában erőszaknak számít:

- * a felnőttek gyerekek feletti erőszakos cselekedete,
- * a gyerekek egymás közötti erőszakos viselkedése,
- * a gyerekek felnőttek felé irányuló erőszakos viselkedés.

A viselkedéskutatók, pszichológusok megpróbálták csoportosítani az erőszakos viselkedés különböző formáit és a következő felosztást kaptuk:

Az erőszak formája	Viselkedések
Verbális – szóbeli	csúfolódás, sértégetés...
Fizikai-testi	a másik megütése, lökdösés, tárgyak rongálása és megsemmisítése...
Szociális-társas	valakinek az elkerülése, izolációja, kiközösítése...
Pszichológiai-lelki	zsarolás, fenyegető pillantások, kinevetés...

Amikor a gyerekek közötti erőszakra beszélünk, akkor erőszaknak számít az agresszív viselkedés minden formája, amelyet a gyermek másik személy, önmaga vagy tulajdon ellen fejt ki. Pl. az iskolai WC-ajtók, tükrök, folyékonyszappan-tartók letörése, a padok és székek rongálása, a falakba, padokra való nevek és jelek bevésése, a másik

osztály munkájának megrongálása, a hirdetőtáblákon lévő dolgok firkálása, széttevése, a társ táskájának, sapkájának, sáljának kidobása az ablakon stb. Ez mind, mind erőszaknak számít.

Manapság a fiúk és a lányok is egyaránt hajlamosak az erőszakos viselkedésre. Lassan az erőszak formájában fennálló különbség is eltűnik. A fiúkra korábban inkább a fizikai erőszak volt jellemző, míg a lányokra más erőszakformák, mint amilyenek a megalázás, a csoportból való kiközösítés, a szóbeszéd és pletyka terjesztése.

Az erőszak ellen csak közösen, összefogással lehet fölvenni a harcot. Olyan viselkedési technikákat, folyamatokat kell elsajátítani, amelyek elősegítik a konfliktusok megoldását, és amelyek segítik a szükségleteink és érzelmeink kifejezését is. Azokról a szükségletekről és érzelmeiről van szó, amelyek az erőszakos viselkedést kiváltják és irányítják a lelkünk hátteréből.

Ehhez kiváló terep az osztályfőnöki óra, az osztályfőnök, az iskola pedagógusa és pszichológusa által szervezett műhelymunka. Azáltal megismerhetitek önmagatokat, a csoporttársaitokat, ismert és új viselkedési formákat próbálhattok ki, és visszajelzést is kaptok arról, hogy kiből milyen gondolatokat, érzelmeket váltott ez ki. Különböző szerepekbe bújhattok, és így megélhetitek azt is, milyen erőszakoskodónak és milyen áldozatnak, milyen közvetítőnek és milyen néma megfigyelőnek lenni egy-egy konfliktusos élethelyzetben.

Hogy az osztályban és az iskolában egy kicsit jobb legyen a helyzet, fontos közösen (diákok, tanárok, az iskolában dolgozók, szülők) meghozni a viselkedési szabályokat.

A meghozott szabályok alkalmazása és azok következetes betartása a következő lépés.

Pl. az ügyeletes diák munkájával kapcsolatosan a tanulóknak pontosan tudniuk kell, mi a feladatuk, melyek a jogaik és a kötelezettségeik ezen a helyen. Ha mindenki tudja, mi a dolga, és következetesen betartja az ügyeletességgel járó szabályokat, és a többiek is segítenek neki, hogy betarthassa őket (ne kérjenek kiváltságokat, kivételezést a szabályok alól stb.) akkor már egy lépéssel előbbre vagyunk.

De térjünk vissza a te konkrét problémádhoz!

Én bizony föltenném magamnak a kérdést, hogy mit is akarok ezzel a goromba fráterrel. Szeret-e engem az, aki így beszél velem? Milyen ember az, aki így viselkedik a másikkal? Mit is kapok én tulajdonképpen tőle? Milyen lesz ez a fiatal, ha felnőtt lesz, ha már most így viselkedik? Ha ezekre a kérdésekre válaszolsz magadnak, tudni fogod azt is, hogy mit kell tenned! (Remélem!)

Ami az otthoni helyzetet illeti, azt hiszem, hogy a szüleid így akarják a tudtadra adni, hogy sokkal többet látnak benned. Így akarnak téged ösztönözni arra, hogy csiszold a képességeidet, mert tudják, hogy te többre és jobbra vagy képes, mint amit abban a pillanatban produkáltál.

Igaz, azt elfelejtették, hogy a dicséret és az ösztönzés sokkal hatásosabb stimuláló eszköz. Esetleg kérd meg őket legközelebb, hogy mondják meg, adjanak útmutatást, hogyan lehet jobban, szebben megcsinálni az adott munkát, hogy legközelebb jobban meg tudj felelni az elvárásainknak.

Remélem, választ kaptál a kérdésedre. Ha még valamit tudni szeretnél ezzel a témával kapcsolatban, ÍRJ! De írd mindenféleképpen, hogy tudjam, tudjuk mi történik veled.

BANÁN 2"

Kicsi sarok

Lóugrásban

1	O	K	C	2	P	Y	É
	R		LY		J		Á
	A	S	O		L	G	A

Ha sikerül lóugrásban megfejtened a rejtvényt, akkor két téli szórakozás kellékének a nevét kapod eredményül.

Betűdominó

L	O	D	O	G	B
É	E	V	J	T	Ú

Ha érdekel, mi van a dominólapokon, rakd őket más sorrendbe! Az első és az utolsó dominót megjelöltük.

Játék a szavakkal

KOTTA
SOROL
TEGEZ
TIBOR
TORTA

A fenti szavakat írd be az ábrába olyan sorrendben, hogy az átlóba a fenyőfa termésének neve alakuljon ki.

Se eleje, se vége

	A	T	I	
	N	O	K	
	I	R	I	
	P	R	O	

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy a kiemelt oszlopokban a december 13-ához kapcsolódó kifejezés alakuljon ki.

Kitöltő

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

Meghatározások:

1. Reformer	5. Női név
2. Mai idő	6. Hitszegő
3. Haszonlesés, számítás	7. Leveles sütemény
4. Reális	8. Ásítózik
	9. Vadállat

A kiemelt oszlopban az év utolsó napjához fűződő szórakozás egyik elnevezését olvashatod. Helyesebben szilveszterezésnek nevezzük.

A 38. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Mert nem akarnak kiengedni

Betűrejtvények

1. Ankara, 2. Prága,
3. London, 4. Áden,
5. Andorra

Anagramma

Gombos

Fokról fokra

pí, pír, ropi, piros, iparos

Szóláncok

1. határ, 2. óra, 3. oldal,
4. kötő

Országnevek

1. Ausztria
2. Szlovákia
3. Hollandia
4. Norvégia

A 37. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

HÓVAL LEPETT
ÉGI ÚTON
MIKULÁS MÁR
ÚTRA KÉL.

Könyvjutalmat kap:

Wirtz Nándor,
Ada

Poénvadász

A rejtvényben a két karikatúra szövegét kell megfejtenetek.

	1	MŰT	A MÁJ TERMÉKE	VAJDASÁGI HELYSÉG	NŐI NÉV NEM NYITOTT	NÖVÉNYI RÉSZ MŰSOR-SZÓRÁS	KERESZTŰL	
			TÉNY	NÉVELŐ			Ö. S.	
	1/1							
	FÉRFINÉV		REPETA MILLI-GRAMM		EZ	HALFAJTA		
		-RE	ESZ		ÁRADAT AD-E NÉPIESEN	SÍN VÉGEI		
		VIZITELÉS	KEZESLÁBAS			ROMÁNIA		
	1/2	EGYFAJTA KÚT GONDOLT				BŐR-BETEGSÉG HÁZI-SZÁRNYAS		
VITÁZIK			5	500	DÉL	AFRIKAI ORSZÁG NÉMETH LÁSZLÓ		
MEGROVÁS			ÉN, ... Ö	A TÁRSASÁGABAN	KÁLIUM			
			SZORGOS				MENNYBOLT	
			BIZON					
FEKETE ISTVÁN REGÉNYE						PATÁS ÁLLAT NÉPIESEN	ROMÁNIA FUVOLÁZÓ (ÉK. H.)	
A KÖZELEBBIT		FÉL ÖT!	NEM MEGY (ÉK. H.)	AL	MALÁRIA MÁSSAL-HANGZÓI	2/2	50	
TE ÉS Ő		ÉSZAK	SIMA		JÓSZIVŰ	KONTRA FERENC SZERB IGEN	ILYEN ÚT IS VAN	
VER		ELEDEL			KÉT NÉVELŐ	DAL ANGOLUL		
		A FÖLD FELÉ				KÉTSZER ÖT		
		LÁTNI KEZD	LÁNGOL	ZÁRÓ				
		1050	LÉNA EGYNEMŰI	MUNKAHELY	A KÖZEPÉN ÉRIK			
						VIZET AD (ÉK. F.)		
						SOR BETŰI		
	2/1	KORTYOLJA			OXIGÉN	HIBÁS ORSZÁG NEM OLYAN	PORTUGÁLIA	
		SIKKASZTANI KEZD						
1000	SÍRNI KEZD	BÁCSKAI HELYSÉGBŐL VALÓ (ÉK. F.)	NÉMETH LÁSZLÓ	KELETI NÉV		X. Y. ... HOMALYOSAN LÁTSZIK	FOSZFOR	
MESTER-KEDIK	MUTATÓ-SZÓ	URÁN		L. T.		TESTÜNKET TARTJA		
					ÁLLDOGÁL	CS	ZAMBIA	
MIKLÓSKA		NAPSZAK			ZOMBOR	CÉL KÖZEPE	A KÖZELEBBIT	
		ÉLNI KEZD			FÜLETLEN KOSÁR	O. É. T.	O. T.	
ADA ELEJE	TÖPRENG VALAMIN	MEZŐ		LENGENI KEZD	SVÉD-ORSZÁG SZERB FOLYÓ	INSÉG	NY	
LENGYEL FŐVÁROS		KÉN				ÓVJA		
			NŐI NÉV			LEVESFAJTA	KÖTŐSZÓ	
		ZÉRÓ						
ZÁPOR KEZDETE	SEGÉLYHÍVÓ JEL		MEGHITT				FORDÍTVA ÉN	
NAGY-SZÜLŐ	ITTRIUM		RAG BETŰI				AUSZTRIA	
		HANGTALAN MOZI	FORDÍTVA KAPAR			NÖVÉNYI HAJTÁS		
		EEEE				501		
NÓGATNI KEZD		HIRTELEN MEGFOG						
A MATRACOT TARTJA	KIS ERIKA	S. Ó. E.						
	GY			JULISKA				
			LUXEMBURG	VATIKÁN	BÁR KÖZEPE	TEMPUS	DÉL KEZDETE	
						GAUSS	SORKÖZÉP	
EGYITPOM FŐVÁROSA							TT	

A fa-rajz teszt

Mi kell hozzá?

Nem kell hozzá más, csak egy A4-es papír és egy ceruza. Ebben az esetben rossz rajz nincs. Itt most nem a kézügyességedre, hanem a lelked üzeneteire vagyunk kíváncsiak.

A feladat

Tedd magad elé a papírt, és rajzolj egy fát! Több instrukcióra nincs szükség.

Elemzés

(Figyelem! Csak akkor szabad elolvasni, ha már elkészült a rajz!)

1. Milyen az a fa?

Még mielőtt bonyolult értékelésbe kezdenénk, egyszerűen nézzük meg alaposan a rajzot.

– Betölti a papírt, vagy szerényen, az egyik csücsökben kuporog? Minél kisebb és minél inkább sarokba szorul a fánk, annál nagyobb önbizalomhiányunk van. Úgy érezzük, túl kicsik vagyunk a világhoz képest, elnyomnak minket. Ha viszont olyan nagy, hogy kilóg a papírról, az lendületet jelez.

– Szokványos fát rajzoltál, vagy egészen különlegeset? Minél különcebb

vagy, annál kevésbé szokványos a fád.

– Ha a képre nézel, derűt vagy szomorúságot látsz-e? Felfelé vagy lefelé csüngenek-e a fa ágai? Minél derűsebb a fád, annál optimistább alkat vagy.

– Milyenek a vonalaid? Határozottak vagy alig láthatóak, reszketegek, szőrözöttek? A vonalak olyanok, amilyen a gazdájuk. Ha lendületesek, erőteljesek, akkor te is az vagy. Ha szöszösek, halványak, akkor bizony sokkal határozottabbnak kellene lenned. Jobban bízz magadban!

2. Hol helyezkedik el a fád a papíron?

Hajtsd négyrét a papírt úgy, hogy a hajtásnyomok alapján jól be tudd határolni, a fa alul, felül, illetve a jobb vagy a baloldalon helyezkedik-e el. Természetesen ritka, hogy egyértelműen valamelyik sarokban legyen a fa, de most azt kell figyelni, hogy a hajtásvonalakhoz képest javarészen hol helyezkedik el.

– Ha a fa inkább a lap alján, és baloldalt helyezkedik el, akkor hajlamos vagy a gyűjtögetésre. A dolgokat, gondolatokat is jól tudod integrálni. Ugyanakkor vélhetőleg sok gyerekkori sebet nem tudtál még feldolgozni. A problémákkal való szembesüléskor hajlamos

Ki gondolná, mennyi mindent lehet meglátni egy fában. Nem kell nagy művésznnek lenni hozzá, akár a legsablonosabb fát is lerajzolhatjuk, mégis rengeteg dolgot árul majd el a személyiségünkről.

vagy gyerekesen viselkedni. Zárkózott ember vagy.

– Ha alul, de a jobb oldalon van túlsúlyban a fa, akkor önféjű ember vagy, és komoly. Hajlamos vagy konfrontálódni, sok konfliktusod van az emberekkel. Kifelé nyitott ember vagy.

– Ha a fa túlsúlyban felül, és a baloldalon van, gátlásos, óvatos személyiség vagy. A dolgokat inkább csak megfigyeled, szemléled, mintsem hogy részt vegyél bennük. Befelé forduló, nehezen barátkozó ember vagy.

– Ha inkább felül, és inkább jobb oldalon található a fád, akkor lázadó és agresszióra hajlamos vagy. Aktívan részt veszel az élet eseményeiben. Inkább fordulsz a jövő felé, mint hogy a múlton rágódnál. Sok a barátod.

– Nagyon ritka, hogy valaki hajszál-pontosan vagy megközelítőleg középre helyezi a fáját. Ez szellemiséget, magas fokú spiritualitást, átszellemülésre való képességet és tudatosságot jelöl.

3. Megvan-e mindene a fádnak?

A fa az élet, a növekedés, az ember szimbóluma. Gyökérből, törzsből és koronából áll.

– A természetben a gyökér van leginkább elrejtve, de ettől a rajzon még látható lehet. A gyökér az ösztöneinket jelzi. Akinek a rajzán nincs gyökér, az nem tudja jól kiélni az ösztönkésztetéseit. Általában ennek az az oka, hogy az illető túlságosan kontrollálja magát, nagyon meg akar felelni az elvárásoknak.

Érdeemes megfigyelni, hogy rajzoltál-e a fádnak talajt. Ha nem, az azt jelenti, nem érzel talajt a lábad alatt, nem kötödsz eléggé.

A törzs képezi a középet, tehát itt jól megfigyelhető, a lap melyik oldalán van inkább a fa. A törzs feladata, hogy a korona támasza, hordozója legyen. Szimbolikusan a törzs mutatja a gyerekkort, a korona a felnőttkort. Ha arányos törzset rajzoltunk, rendben volt a gyerekkorunk. Ha csenevész a fánk törzse, ráadásul tele van hosszanti barázdákkal, vonalakkal, fasebekkel, akkor sok traumát hordozunk ebből az időszakból.

– A törzs és az ágak képezik a fa leglényegesebb részét. A fő ágak a baloldalon jeleznek nőies jegyeket, misztikumra való hajlamot, zenei és művészi adottságot, érdeklődést, irodalmi készséget. Az égbe törő ágak a hit, a remények és a várakozás jellemzői. A jobb oldali fő ágak a férfias vonalak: tervek, tudományos és konkrét dolgok iránti elkötelezettség.

4. Milyen típusú fát rajzoltál?

Nézd meg jól, hogy az alábbi típusok közül melyikre hasonlít legjobban a fád.

Leveles ágú fák: A sok-sok levél precíz, aprólékos személyiségre utal.

Ugyanakkor azt is jelzi, hogy körbástyázod, véded magad a külvilágtól. Bizalmatlanul figyeled, honnan ér sérelem, bár alapvetően nyitott vagy.

Téli fa, csupasz ágak: Társaságkedvelő ember vagy, érdeklődéssel, bizalommal fordulsz mások felé, ugyanakkor ki is vagy szolgáltatva nekik. Ha a fád szomorú, akkor sok sérelem ér emiatt a kitárulkozás miatt.

A halott fa: A téli fa nagyon sívár, nagyon szomorú változata. Ha ilyen a fád, úgy érzed, hogy a külső erők áldozata vagy, és képtelen vagy védekezni.

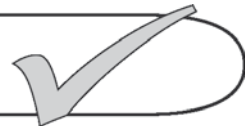
Fűzfa: hajlamos vagy a depresszióra. De az is lehet, hogy a múlt kínzó emlékeit, tapasztalatait igyekszel magadról lerázni. Az ilyen emberek általában babonások.

Jegenyefa: Hatalmas érzelmek dúlnak benned, de nem könnyen nyílsz meg másoknak. Állandóan valamilyen magas cél eléréseért küzdesz.

Pálmafa: Könnyen összekevered az érzéseidet, gyakran nem tudod, hogy a szíved vagy az eszed diktált-e neked. Az ellentmondások rabja vagy, nem tudod, közel engedd, vagy inkább távol tartsd magadtól az embereket. Viszont törekvő és optimista alkat vagy, és teszel is azért, hogy elérd a célokat.

Fenyőfa: Ambiciózus alkat vagy. Lépésről lépésre haladsz előre. Nehéz megtörni téged, kemény vagy és ellenálló. Látszólag nyílt vagy, de az igazi természetedet nem szívesen mutatod

TESZT

meg. Ha kis tűskéket is rajzoltál, akkor szűrsz!

Különleges fák: Nézd meg, hogy a különlegessége ellenére leginkább melyik fatípusra hasonlít a fád, mert általában megegyeznek a tulajdonságaitok. Különleges fát egyébként általában magas intelligenciájú tudósok, művészek rajzolnak. Gratulálok! Hogy többet tudj meg magadról, vizsgálj meg a fád elhelyezkedését, és minden eddig felsorolt szempontot.

Szerelmes csillagjegyek

Az asztrológia 12 állatövi jegyre osztja az évet. Az egyes csillagjegyek szülöttei más-más tulajdonságokkal rendelkeznek, de vajon hogyan viselkednek egyes élethelyzetekben, milyen jellemvonásaik vannak, és miből jöhetünk rá, ha Ámor nyila utolérte őket?

Kos (III. 21.–IV. 20.)

A Kos tüzelemű jegy, mely tulajdonságaiban is megmutatkozik. Egyszerűen gondolkozik, számára nem létezik arany középút. Legalább olyan szenvedélyesen tud gyűlölni, mint szeretni. Terveit általában nem viszi véghez: türelmetlensége miatt, bár sokmindenbe belekezd, mégis csupán kevés dolgot fejez be. Lobbanékony természetű, hatalmas mennyiségű energiával rendelkezik. A jegy szülöttei már gyermekként is akaratosak, s eme tulajdonságukat később is megőrzik, s bármibe kerüljön is érvényesítik akaratukat. Ha a szerelem utoléri őket, szinte pontosan a leírt tulajdonságaik ellentéte érvényesül; figyelmesek és engedékenyek lesznek, már nemcsak saját akaratukat igyekeznek figyelembe venni, hanem társuk óhajának is nagy figyelmet szentelnek.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

A Bika föld jegyűként a gyakorlatias, materiális dolgok híve. Türelmes, hatalmas önuralommal rendelkezik, olykor kissé lustának tűnhet. Mindennél többre értékeli a kényelmet, az otthon melegét. Makacs, ugyanakkor rendkívül hűséges típus. Nemegyszer konzervatív s anyagi. Nem annyira maga a pénz érdekli, mint inkább az általa elnyerhető biztonság. Nem szereti a változatosságot, legyen szó bármiről – barátokról, családról, munkáról – ragaszkodik a jól megszokotthoz. Nem mondható nyitott embernek, nehezen fogad új embereket a szívébe, de ha egyszer elfogad valakit, azt örökre a szívébe zárja. A szerelemben nyitott, s aki egy bikát választ, az számíthat annak hűségére. Fontos számára a kényelem, bár rávehető a változásokra.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Az Ikrek jegy szülöttei a levegőjegyek közé tartoznak. Ennek megfelelően kíváncsiak, nyugtalanok, s hatalmas tudásszomjjal rendelkeznek. Maga az elnevezés is mutatja; az ikrek jegy szülötte mintha két emberből állna; hangulata könnyen az ellentétére változhat. Egy társaságban nem lehet nem észrevenni, szeret a középpontban lenni, imádja a társaságot és azt, ha mindenki ráfigyel. Állandóan mozgásban van, megállás nélkül beszél. Az újat, az ismeretlent kutatja, sőt, olykor még a kapcsolataiban is a szabadságot keresi. A Bika jegynek szinte teljesen az ellentéte; képtelenség otthon tartani, mindig találnia kell valamilyen elfoglaltságot. Ha szerelmes, igyekszik alkalmazkodni partneréhez; vagy több időt tölt vele otthon, vagy egyszerűen viszi magával mindenhová. Bár nem tartozik a hűséges jegyek közé, a szerelem segíthet a „megkomolyodásban”.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

A Rák a vízjegyek közé tartozik, így életében az érzelmek játszanak központi szerepet. Olyan akár egy valódi költő, romantikus, és nem egyszer verssel lepi meg kedvesét. Visszahúzó, olykor naiv. Sok barátja van, de igazán csak a legközelebbieket előtt tud megnyitni. Ragaszkodása nemcsak kapcsolataiban, de tárgyaihoz való viszonyában is megjelenik. A szerelmes Rák akár a csillagokat is lehozná kedvesének az égről. Mivel rendkívül érzelmes, szüksége van arra, hogy meghallgassák. Érzékeny lelkű, ezért könnyű megbántani.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Tüzes jegy, rendkívül aktív. Akárcsak az oroszlán, akit az állatok királyának tartanak, e jegy szülötte is igyekszik kitűnni környezetéből. Próbál többnek látszani, mint társai; ez már külső megjelenésén, beszédén is látszik. Rendkívül figyelmes és nagylelkű. Szeretne a társaság középpontja lenni, s imádja, ha bókokkal halmazsák el. Mivel rendkívül hiú, könnyű megsérteni. Ha szerelmes, párját elhalmozza ajándékokkal, s rengeteg figyelemmel, ugyanakkor elvárja, hogy partnere felnézzen rá. Szereti, ha övé az irányító szerep, s a leendő partnernek fel kell készülnie, hogy az Oroszlán minden esetben a társaság középpontjában szeretne lenni.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

A földjegyhez tartozó Szűz rendkívül precíz és szorgalmas. Egyszerű ember, előnyben részesíti a praktikus dolgokat, s mindent kritikus szemmel néz. Rendkívüli intelligenciával rendelkezik, s olykor már zavaróan racionálisan szemléli a világ dolgait. Ennek ellenére rendkívül jó a társaságban, nincs olyan téma, melyről ne tudna beszélni. Leginkább a szimpátiától függ a szerelemhez való hozzáállása, egy tűz jegyű partner teljesen megfordíthatja a Szűz tartózkodó, hűvös magatartását.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

A levegő jegyű Mérleg rendkívül intelligens, és nem egyszer jó üzleti érzékkel rendelkezik. Állandóan az egyensúly megteremtésére törekszik; a szerelemben, az iskolában, sőt az egész világon szeretne békét, egyenlőséget teremteni. Szereti a társaságot, a szép dolgokat, s ő maga is igyekszik sokat adni külső megjelenésére. Nyugalomra törekszik, elutasít mindent, ami közönséges vagy durva. Stílusa, öltözködése választékos. Döntéseket nehezen hoz, állandóan mérlegel. Családszerető, fontos számára az otthon. Érzéki, szereti, ha bókákat kap, s vonzódik a szép emberekhez. A szerelemben rendkívül odaadó, számára elsősorban a másik fél boldogsága a fontos, és meg is tesz mindent, hogy ezt elérje. Szereti, ha szimpátiája mindennek megadja a módját, elvárja, hogy hozzá hasonlóan elegáns és romantikus legyen.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

A Skorpió szintén a vízelemhez társítható, bár itt nem a mély, szerelmes érzelmek kerülnek előtérbe. Szenvedélyes akár egy latin szerető! Egy társaságban szinte lehetetlen nem észrevenni, rendkívül vonzó egyéniség. Határozott, és hatalmas önbizalommal rendelkezik. Az élet minden területén szenvedélyes, a szerelemben legalább annyira, mint egy hatalmas vitában. Szereti, ha mindenben övé az irányító szerep, mely az isolai érvényesülését igencsak megnehezíti. A szerelmet, mint mély kapcsolatot éli meg. Odaadó és szenvedélyes.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

A tűzjegyű Nyilas rendkívül energikus, kitűnő társasági ember. Jó humorérzéssel rendelkezik. Minden élethelyzetben igyekszik megtartani függetlenségét. Öszintése olykor már zavaró, véleményét néha túl nyersen fejt ki. Becsületes, éppen ezért újra és újra megpróbál igazságot teremteni. Kiegyensúlyozott és megbízható. Nagyon szeret beszélni, ami a társaságban előnyére válhat. Fejlett igazságérzettel rendelkezik, hisz az egyenlőségben. Szeret társaságba járni, tele van energiával, szinte belebetegszik, ha otthon kell maradnia. A szerelemben lovagias, odaadó és nagyszerű társ, azonban igyekszik ebben a helyzetben is megőrizni függetlenségét, mely olykor problémát okozhat.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

A föld jegyhez tartozó Bak rendkívül sokban hasonlít a szűzre. Nem akar a társaság középpontja lenni, távol állnak tőle a magasztos eszmék, a nem látható dolgokba vetett hit. Kitartó és takarékos, ugyanakkor kissé pesszimista, a dolgokat néha sötétebben látja, mint amilyenek valójában. Rendkívül becsületes, fejlett igazságérzettel rendelkezik és rendíthetetlen. Fél megnyílni mások előtt, érzelmeit nem hangoztatja, azonban ha egyszer igazán megszeret valakit, és képes megnyílni előtte, az addig gyakorlatias, földhöz ragadt Bak a felhőkbe száll. Bár még így sem jellemző rá az érzelmi kitörés, egy-egy visszafogott bókra lehet csak számítani.

Vízöntő (I. 21.–II. 20.)

Levegőjegy, kifejezetten érdekes, különc emberek tábora. Állandóan az újtáson, a dolgok jobbá tételén fáradoznak. Akárcsak az Ikrek jegy szülöttei, a Vízöntők sem szeretik, ha rövid pórázon tartják őket. Fontos számukra a szabadság, ám fejlett igazságérzettel rendelkeznek. Társaságkedvelő és rendkívül jól színészkedő emberek, gondolataikat csak az általuk arra megfelelőnek tartott időben tárják a világ elé. A szerelemben olykor zavaró lehet nagy szabadságigényük, könnyen lemondják a családi programot, ha éppen el szeretnének menni valahová. Fontos, hogy szimpátiájuk ne korlátozza őket. Nem szeretik a túlzott elvárásokat, vagy ha figyelmen kívül hagyják őket.

Halak (II. 21.–III. 20.)

A vízjegyű Halak rendkívül nagy érzelmi élettel rendelkezik. Olykor csak álmodozón maga elé mered, elmélyedve a maga által alkotott külön világban. Könnyen megérzi mások hangulatát, gondolatait. Nehezen viseli a kudarcokat, és könnyen függővé válhat (társtól vagy rossz szokásoktól). Határtalan emberszeretet él benne. Önzetlen, képes bárkit szeretni, jószívú, s éppen ezért nem egyszer kihasználják. Könnyen belevetíti másokba saját eszményképét, szimpátiáját vagy barátait jobbnak, szebbnek látja, mint amilyenek valójában. A szerelemben ragaszkodó és romantikus.

Díjkiosztás a Népkönyvtárban

Az óbecsei Népkönyvtár már 25 éve irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdet az általános és a középiskolások részére a könyvhónap alkalmából. Az idén az általános iskolások Kedvenc könyvem borítója címmel rajoltak, a felsősök pedig Egy öreg ház meséje, Az első egyes története (5–6. osztály), Örült tiniláz, Húsz év múlva (7–8. osztály), a középiskolások viszont Gondolatok a könyvtárban, Ami boldoggá tehet és Ezt hozta az ősz címmel írtak fogalmazást. Az ünnepélyes díjkiosztás a könyvtár dísztermében november 25-én volt. A díjazottak a következők: Kovács Boglárka, Burnák Krisztián, Lukács Klaudia, Ördög Valentina (5–6. osztály); Horvát Anita, Kovács Noémi, Nagy Pál Anita, Friss Tünde (7–8. osztály); Bognár Renáta, Sági Lívia, Beretka Judit, Kocsis Katarina, Jablonszki Ágota, Acsai Edvin (középiskolások). A díjazottak könyvcsomagot, a pályázaton résztvevők pedig a következő tanévre szóló tagsági könyvecskét kaptak.

Az irodalmi pályázat győztesei

A 18. Nemes Nagy Ágnes Szavalóverseny és Képzőművészeti Pályázat eredménylistája

1. csoport (1. és 2. osztály)

1. Lóc Szabolcs (Temerin, Kókai Imre Á. I.)
2. Guzvány Martina (Bácskertes, József Attila Á. I.)
3. Lörík Izabella (Szabadka, Đuro Salaj Á. I.)

Különdíj:

Darazsac Dániel (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)
Sziveri Róbert (Temerin, Petar Kočić Á. I.)

2. csoport (3. és 4. osztály)

1. Losonc Lia (Magyarkanizsa, J. J. Zmaj Á. I.)
1. Csernyák Hunor (Óbecse, Petőfi Sándor Á. I.)
2. Balázs Csenge (Ada, Cseh Károly Á. I.)
3. Móricz Lilla (Ómoravica, Idős Kovács Gyula Á. I.)

Különdíj:

Volas Márió (Nagykikinda, Szent Száva Á. I.)
Dékány Ákos (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)

3. csoport (5. és 6. osztály)

1. Pósa Antonella (Szabadka, Majsai Úti Á. I.)
2. Gyumity Tamara (Temerin, Kókai Imre)
3. Ágoston Emília (Topolya, Csáki Lajos Á. I.)
3. Tóbiás Vivien (Ada, Cseh Károly Á. I.)

Különdíj:

Perlaki Adriána (Bácsfeketehegy, Nikola Đurković Á. I.)
Balázs Martin (Nagykikinda, Szent Száva Á. I.)
Vukov Anita (Óbecse, Petőfi Sándor Á. I.)

4. csoport (7. és 8. osztály)

1. Nemes Bence (Ómoravica, Id. Kovács Gyula Á. I.)
2. Szombati Dorottya (Bácsfeketehegy, Nikola Đurković Á. I.)
2. Kurina Viktória (Szabadka, Đuro Salaj Á. I.)
3. Turuc Roxána (Topolya, Nikola Tesla Á. I.)
3. Korsós Brigitta (Palics, Miroslav Antic Á. I.)

Különdíj:

Katona Gábor (Magyarkanizsa, J. J. Zmaj Á. I.)
Balázs Piri Dorottya (Királyhalom, Petőfi Sándor Á. I.)

5. csoport (környezetnyelv)

1. Nemanja Zvekić (Szabadka, Széchenyi István Á. I.)
2. Rodić Helena (Óbecse, Petőfi Sándor Á. I.)
3. Dulić Lea (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)

Különdíj:

Stevanović Lidija (Szabadka, Széchenyi István Á. I.)

Anyanyelvápólók

1. Resan Ivona (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)
2. Zorić Lara (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)
3. Grubanov Ramona (Szabadka, J. J. Zmaj Á. I.)

Különdíj

Studen Milijana (Magyarkanizsa, J. J. Zmaj Á. I.)

Művelődési egyesületek

Alsósok

1. Faragó Ervin (Csantavér, Anima Civil Szervezet)
2. Kádár Dávid (Szabadka, Életjel Csáth Géza Művészetbarát Kör)
3. Pap Nikolett (Bácskertes, Petőfi Sándor Művelődési Egyesület)

Különdíj:

Koliger Dóra (Péterréve, Karinthy Frigyes Színháztársaság Kör)
Szokola Leontina (Csantavér, Medicus Művelődési Központ)

5. és 6. osztály

1. Dudás György (Topolya, Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ)

2. Gandis Csongor (Csantavér, Anima Civil Szervezet)
3. Veréb Ervin (Csantavér, Anima Civil Szervezet)

Különdíj:

Szabó Viktória (Péterréve, Karinthy Frigyes Színháztársaság Kör)
Varga Áriel (Csantavér, Medicus Művelődési Központ)

7. és 8. osztály

1. Porkoláb Anikó (Szabadka, Peščara helyi közösség Irodalmi csoport)
2. Brusznai Glória (Péterréve, Karinthy Frigyes Színháztársaság Kör)
3. Tamás Krisztina (Bácsfeketehegy, Feketics Művelődési Egyesület)

Különdíj:

Buják Csilla (Bácskertes, Petőfi Sándor Művelődési Egyesület)

A rajzpályázat díjazottjai:

Az alsósok között három egyenrangú díjat osztottak ki:

Kispál Sára 2. c, Szabadka, Đuro Salaj iskola
Pivárscsik Nikol, 3. c, Szabadka, J. J. Zmaj iskola
Lendić Norbert, Hajdújárás, Petőfi Sándor iskola

A felsősök között is három egyenrangú díjat ítelt meg a zsűri:

Cakó Sarolta, Zenta, Stevan Sremac iskolaközpont
Papp Noémi, 8. c, Szabadka, J. J. Zmaj iskola
Mester Szabolcs, 7.2, Péterréve, Samu Mihály iskola.

Ég a gyertya, ég

1.

A gyertya a legősibb világítási eszközök egyike, már a régi rómaiak is használták. Valaha viaszból vagy faggyúból készítették, manapság inkább paraffinból, sztearinból, cerezinből vagy ezek keverékeiből gyártják. Jobbára már csak ünnepi vagy hangulatvilágításnál alkalmazzuk, de a pincékben, szüret után még mindig szinte nélkülözhetetlen. Milyen fontos, mondhatni életmentő szerepe van ilyenkor?

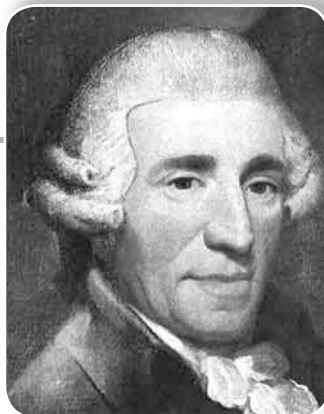

2.

A karácsonyfát díszítő gyertyák fénye Krisztust, valamint a tőle nyert világosságot és a vallásos élet jutalmát: az örök világosságot jelképezi. Kizárólag milyen anyagból készült gyertyákat szabad liturgikus célra használni?

3.

Kandelábernek hívják a nagyméretű, rendszerint többkarú gyertyatartót, amelynek elnevezése a gyertya latin nevéből, a candelából származik. Melyik SI-mértékegység alapegysége a kandela?

4.

Joseph Haydn, a nagy zeneköltő az Esterházy hercegek udvari karnagya volt. Miklós herceg szolgaként bánt a mesterrel és együttesével: sokszor hónapszámra nem engedte vissza őket családjukhoz. A komponista azonban kitalált valamit. Egy szép új szimfónia bemutatása közben a muzsikuskok sorra abbahagyták a játékot, elfújták a kottát megvilágító gyertyát, és egyenként kimentek a teremből. A herceg elérte a célzást, és hazaeresztette őket. Mi a címe a legendás műnek?

5.

Egy szójáték: hogy mondjuk más szóval: viaszból készített világítóeszközön lombos növény?

**„Ég a gyertya, ég,
el ne aludjék, aki
lángot látni akar, mind
leguggoljék.” Nem is
kell a dal felhívásának
eleget téve leguggolni.
Elég, ha némi
gondolkodás, kutatás
után megválaszolod a
gyertyával kapcsolatos
kérdéseket, és máris
megláthatod a
lángot. Válaszaidat
ellenőrizheted az oldal
alján.**

6.

Melyik költőnk írta az azóta már megzenésített sorokat 1847 októberében Koltón, a nászútján?

*„Tíz pár csókot egyvégből
A legédesebbjéből!
Ráadást is
Feleség,
Nekem ennyi
Nem elég (...)*

*Oltsuk el már a gyertyát,
Mert azt ingyen
Nem adják,
A gyertya
Derága,
Minek ég itt
Hiába?”*

Helyes válaszok: 1. Jelzi, ha a must erjedésekor szén-monoxid keletkezett, és ezzel figyelmeztet a veszélyre. 2. Kizárólag méhviaszból készültek. 3. A fényerőssége. 4. Bücsűszimfonia. 5. Gyertyánfa. 6. Petőfi Sándor.

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

44
A LEVÉL JÓSZÁNDÉKKAL
ÍRÓDOTT, TRENK FERENC-
ET MÉGIS A GUTA KERÜL-
GETI, AHÁNYSZOR CSAK
OLVASSA.

.....AM HA NÉHÁNY JÓ MA-
GYAR LÓVAL MEGAJÁN-
DEKOZNA, AZT KÖSZONET-
TEL VENNÉM." MICSODA
ARCÁTLANSÁG!

45

S MIVEL FRIGYESEN NEM
TÖLTHETI KI DÜHÉT, KÉNY-
TELEN BEÉRNI A FISKÁLIS-
SAL.

46

47

PIMASZ, FENNHÉJÁZÓ
KÖLYÖK! HEJ, CSAK KAP-
HATNÁM EGYSZER A KE-
ZEM KÖZÉ!

ARRA TALÁN ALKALMA
NYÍLIK RÖVIDESEN. HABO-
RÚBA KEVEREDTÜNK
UGYANIS A POROSZOK-
KAL. NEKEM ÉPP AZ A KÜL-
DETÉSEM CÉLJA, HOGY
FELKÉRJEM URASÁGO-
DAT, ÁLLÍTSON KI SAJÁT
KÖLTSEGEN EGY PANDŰR-
CSAPOTOT.

48

MIT PANDŰRCSAPOTOT!
ÖTEZER FŐNYI DANDAR-
LINDULHADBA AZ URA-
SICAI VÁRKASTÉLY URA-
BÜNBOCSÁNATOT HIRDE-
TETT A HARAMIÁKNAK,
AKIKET MÉG NEM VOLT
ÉRKEZÉSE KARÓBA HŰ-
ZATNI. EZEK MIND A ZÁSZ-
LAJA ALÁ CSÖDÜLTEK. A
HARÁMBASÁKAT TETTE
MEG FÓTISZTEKNEK. CSU-
PA SZEMENSZEDETT ZSI-
VÁNY, KIK KÖZÖTT VÁLO-
GATOTT GÁRDA A PAN-
DŰR. ZSOLDJUK SZABAD
RABLÁS. JAJ ANNAK AZ
ORSZÁGNAK, AHOVA EZ A
MARTALÓC-SEREG BESZA-
BADUL!

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

SZORONGATOTT HELYZETBE KERÜLTEK A CSEH FÖLDÖN ÁLLÓ BURKUS HADAK. TRENK FERENC MARTALÓCAI MESSZE FÖLDÖN MINDENT FELPRÉDÁLTAK. A TÁBORBAN VÉGSŐ FOKRA HÁG AZ INSÉG. A REKVIRÁLÓ OSZTAGOK VAGY ÜRES KÉZZEL TÉRNEK VISSZA, VAGY ODAVESZNEK; EGY EMBERIG LEVÁGJÁK ÖKET A PANDÚROK. EGY-SZER AZTÁN TRENK FRIGYES KÉR ENGEDELMET A KIRÁLYTÓL, HOGY MEGPRÓBÁLKOZZÉK A REKVIZÍCIÓVAL. TIZ JÓ SZILÉZIAI HUSZÁRRAL KEL ÚTRA.

49

MÁR VAGY KÉT NAPJA JÁRJÁK A SIVÁR PUSZTASÁGGA TETT VIDÉKET. VÉGRE...

EGY ÉP KASTÉLY, ÉS ODÉBB, A DOMBTETŐN EGY KOLOSTOR.

50

ÖTEMBERÉT A KLASTROMBA KÜLDI, Ő MAGA A TÖBBIK KELL A KASTÉLYUDVARRA VÁGTAT BE.

51

RAKJATOK SZEKÉRRÉ MINDEN ELESÉGET, AMIT CSAK TALÁLTOK! ÉN ADDIG KÖRÜLNÉZEK ODABENT.

52

AZ ELSŐ TERMEKBEN KIETLEN SÖTÉTSÉG FOGADJA. HANEM AZTÁN...

MIÉRT TORPANT MEG A KÜSZÖBÖN? KERÜLJÖN BELJEBB BÁTAN.

53

LÁSSON HOZZÁ! TUDOM, RÉGÓTA ÉHEZIK.

VAN AZ ÉHSÉGNÉL IS ERŐSEBB INDULAT!

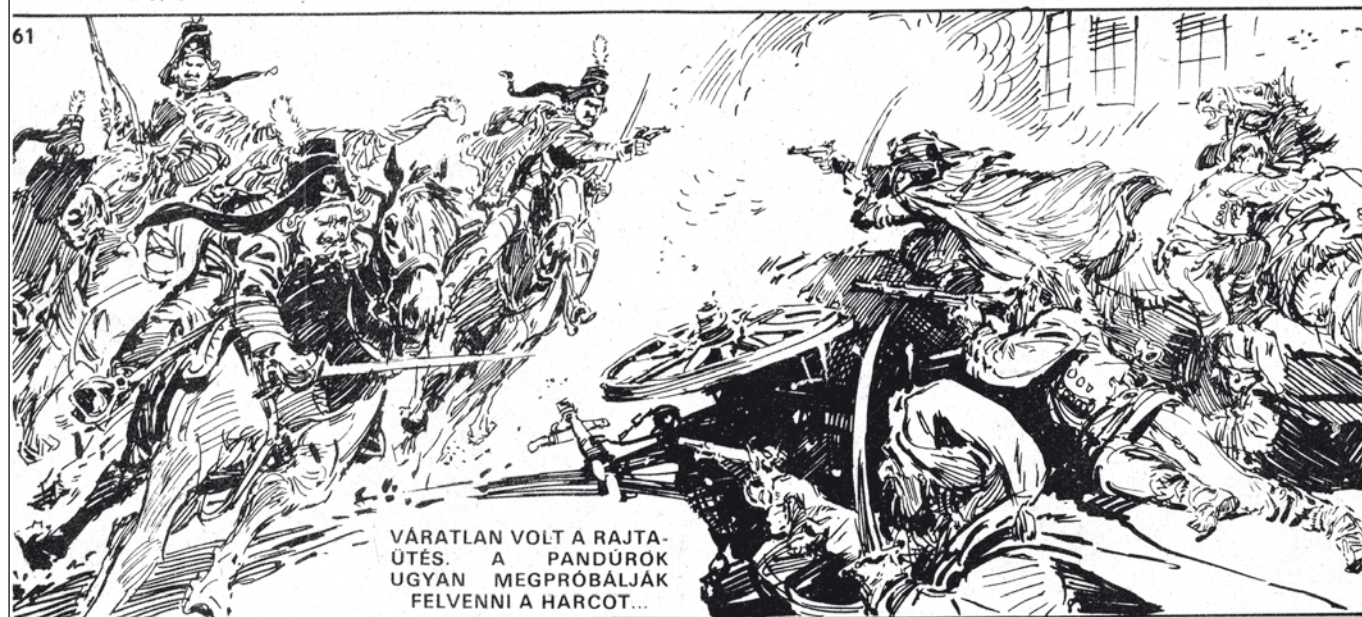
A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

Felvilágosult

A bölcsődében a csendespihenő alatt két kisgyerek beszélget:

- Én már felvilágosult vagyok, tudom, mi a különbség a fiú és a lány között. Én például fiú vagyok. Megmutassam?
- Igen.
- Akkor figyelj, főlemelem a takaróm és íme: a lábamon kék zokni van!

Gyerekcsinny

- Édesanyám! Egér van a tejeskannában!
- Remélem, kivetted!
- Nem, de betettem a macskát.

Jó tanács

- Pajtikám! Túl sokat ittál. Hagyd itt a kocsit, menj haza villamossal. Majd holnap visszajössz a kocsidért.
- Nem jó! A villamos nem fér be a garázsba!

Akkor biztos!

- Dohányzol?
- Nem.
- Iszol?
- Soha.
- Szeretted a kártyát?
- Isten őrizz!
- No, akkor te nagyon rendes ember vagy, és egész biztosan tudsz nekem kölcsönadni egy ezrest.

Fölösleges aggodalom

- Nem lesz vékony ez a fal? – kérdi a leendő tulajdonos az építészvezetőtől.
- Nem, uram, erre még tapéta is jön!

Régi szép idők

A kisfiú a családi fotóalbumot nézegeti. Nézi a szülei régi képeit, majd egyszer csak így szól az anyjának:

- Anyu, ki ez az izmos, hosszú hajú bácsi melletted?
- Ez a papa! – feleli mosolyogva az anyja.
- Igen?! – kérdi meglepődve a srác. – És akkor ki az a pocakos, kopasz bácsi, aki velünk lakik?

Gyűjtés

- Megjött az első tégl a városi színház építéséhez.
- És ki küldte?
- Azt nem lehet tudni, mert az önkormányzati iroda ablakán dobták be.

Vége a háborúnak

Vörös Bika és Szárnyaló Sas közt évek óta dúl a háború. Egy nap Vörös Bika bemegy a feleségéhez. Így szól:

- Vége a Szárnyaló Sas és közötttem dúló háborúnak.
- Elástátok a csatabárdot?
- Nem! Elástam Szárnyaló Sast...

Kegyetlen világ

- Micsoda modortalan világ! – zsörtölődik az egyik utas a villamoson. – Megszűnt az előzékenység, az udvariasság.
- De hiszen – mondja egy másik utas – magának éppen most adta át a helyét ez a kisfiú!
- Igen, de szegény feleségemnek még mindig állnia kell!

Sasszem

Az őrszem hátrasziszeg az egyik összekötőnek:

- Jönnek az indiánok!
- Ellenségek vagy barátok? – hallja a viszasziszegést.
- Barátok, mert négy jön együtt.

Átlátszó fém

- Gyerekek, ki tud nekem egy átlátszó fémmet mondani? – kérdi a kémia tanár.
- Pistike jelentkezik:
- Drótkerítés.

Ritka állatkert

- Gyerekek, ki tud mondani Ausztráliában élő, ritka állatot? – kérdi a tanító néni a környezetismereti órán.
- Pistike jelentkezik:
- Elefánt.
- Ejnye, Pistike, Ausztráliában nincs is elefánt!
- Persze, mert annyira ritka állat arrafelé.

Esőkabát

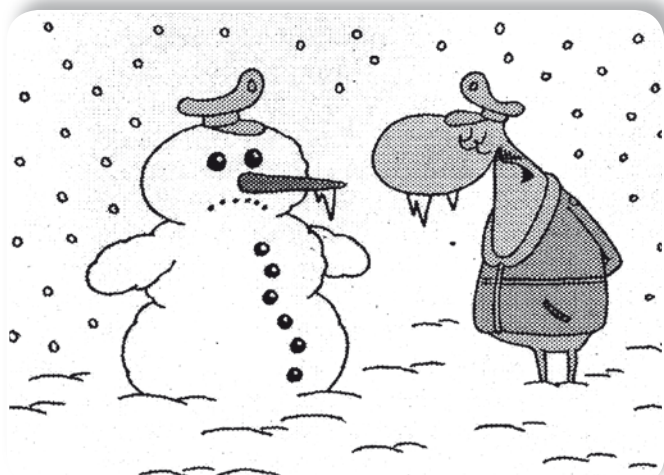
- Kislányom, ez felháborító! – mondja az anya a lányának. – Már megint az én esőkabátom van rajtad.
- Igen, anyu, mert nem akartam, hogy elázzon az új ruhád.

Nagyvonalú rendelés

- Pincér, kérem, hozzon egy pohár vizet! – adja le a rendelést Kovács az étteremben.
- De, uram, egyetlen pohár vízért nem foglalhatja el az egész asztalt!
- Rendben van. Akkor hozzon két pohár vizet!

– Már csak három óra járórőzés, és megyünk a melegedőbe, kutyuskám!

– Na, jól van, meggyőzött, bemegyünk tíz percre a melegedőbe, tizedes!

Fontos üzenet

A ló vágat az erdőben, amikor a sűrűből eléugrik a farkas.

– Hahó, paci – kiáltja az ordas – ütött az utolsó órád, mert most szőröstül-bőröstül felfalak!

– Jaj, kedves farkas, ne bánts engem! – könyörög a ló. – Éppen az erdei parlamentnek viszek fontos üzenetet, amelyből minden állatnak óriási haszna lesz, neked is. Ha nem hiszed, olvasd el, ide van írva a jobb hátsó patámra!

A farkas kíváncsian hátramegy, a ló meg rúg egy nagyot, és elvágat. Amikor az ájult ordas magához tér, megrázza a fejét, és azt mondja:

– Ezt megérdemeltem, úgy kellett nekem! Miért játszom meg magam? Hiszen nem is tudok olvasni!

Sivatagi üldözés

Két strucclány megy a sivatagban. Hátranéz az egyik, és azt mondja:

– Te, két struccfiú követ minket. Menjünk gyorsabban!

Gyorsabban mennek. Az egyik megint hátranéz:

– Ezek még mindig itt vannak. Menjünk még gyorsabban!

Még gyorsabban mennek, amikor az egyik megint hátranéz:

– Te, ezek még mindig jönnek, fussunk!

Futnak, ahogy csak a lábuk bírja. Megint hátranéznek:

– Ezeket nem bírjuk lerázni, bújjunk el!

Megállnak, és bedugják fejüket a homokba. Mire megszólal az egyik struccfiú!

– Te! Hová tűntek ezek?

Szutyok

– Gyurika, te már megint merő szutyok vagy! – zsörtölődik a nagynéni. – Nem ügyel rá az anyukád, hogy rendesen mosakodj?

– Minek? Ő a hangom alapján is felismer.

Verés

– Anyu, az apu az imént kétszer is felpozott!

– Kétszer?

– Igen. Először akkor, amikor megmutattam neki a bizonyítványt, másodszor pedig akkor, amikor megmondtam neki, hogy az övé.

Kórházi kaland

Egy kutató lebetegszik Afrikában, és kórházba kerül. A kórházi ágyán fekvé megpillant egy pókot a falon, és kiszól a nővérnek:

– Nővér! Kérem, jöjjön gyorsan, egy pók van az ágyam fölött a falon!

– Ugyan már, mit jajgat egy pók miatt?

Eltelik pár perc, de a beteg csak nem nyugszik:

– Nővér! Jöjjön, kérem, mert már itt van az ágyamon!

– Milyen férfi maga, hogy fél a póktól?

Kis idő múltán ismét kiabál a beteg:

– Nővér! Azonnal jöjjön, itt van a pók a... Hova viszel, te dög!

Megoldja

Szabó megkérdezi az orvosát:

– Doktor úr, kérem, disznótorost ehetek?

– Nem, az nagyon nehéz étel.

– Nem baj, majd két kézzel fogom.

Háklis utas

A pályaudvari jegypénztárnál egy közepkorú utas jegyet kér.

– Szabadkára kérek egy jegyet. Ablak mellé, menetirányban, természetesen nemdohányzóban, és nem a kerek felett. Közel a kijárhoz.

A pénztáros hirtelen közbevág:

– Uram, a vészfékek vállmagasságban vannak. Megfelel, vagy rakassuk feljebb!

Jószívű pincér

Karfiol bécsi szeletet rendel egy vendég-lőben, de nagyon nagy az adag. A felét sem tudja megenni, ezért a maradékot szeretné hazavinni. Mivel kínos számára a dolog, azt mondja a pincérnek:

– Legyen szíves ezt a kis húst becsomagolni, hazaviszem a macskámnak.

A pincér térül-fordul, s már hozza is a csomagot.

– Azt hiszem, meg lesz elégedve a cica – mondja. – A húshoz hozzácsomagoltam egy döglött egeret is.

Bizonyítvány

Pistike a bizonyítványosztásról tart hazafelé. Otthon nadrágszíjjal a kezében várja az apukája.

– Minek örülsz annyira? – fogja vállatóra a fiát. – Lássam a bizonyítványodat!

– Ugyan, mit számít a bizonyítvány?! – legyint a gyerek. – Az a lényeg, hogy egészségesek legyünk, és szeressük egymást.

Életpálya

– Ferike, te mi szeretnél lenni, ha felnőtt?

– Télen medve, nyáron tanár.

– Te szerencsétlen, a hajszárítómmal akarod eltakarítani a havat?

– Úgy látszik, tényleg cápát telepítettek a tóba!

Betlehemes játék

A mórakalmi Kerek Világ Alapítvány ebben a tanévben Székely Kapuk – Zöld Kapuk címmel a magyarországi és a határon túli iskolák részére határokon átvélt együttműködési programot szervezett. A cél az volt, hogy elősegítse a részvevő iskolák, pedagógusok és gyerekek népművészeti hagyományokkal kapcsolatos együttműködését. A programba benevező csoportoknak 8–5 perces derűs, népies betlehemes játékot kellett megtanulni, majd december folyamán saját környezetükben legalább öt helyen előadni. Emellett betlehemes naplót is kellett vezetni. A szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c osztályának mind a 16 tanulója vállalta a részvételt. Királyalmi betlehemes játékot tanultak meg. Első fellépésük december 9-én volt a szabadkai Városháza alatti emléktárgyboltban. A felvételek itt készültek.

Hátsó borítónkhoz

Bolondos házak

1. Ufo ház (Sanjhih, Tajvan)
2. Gondolat ház (Güell park, Barcelona, Spanyolország)
3. Olimpiai főstadion (Peking, Kína)
4. Erwin Wurm: Fordított ház (Bécs, Ausztria)
5. Girbegurba ház (Sopot, Lengyelország)
6. Hang Nga vendégház, más néven: Bolond ház (Vietnam)
7. Rjugjong szálloda (Phenjan Észak-Korea)
8. Gagster faháza (Arhangelszk, Oroszország)
9. Kockaházak (Rotterdam, Hollandia)
10. Északi LB toronyház (Hannover, Németország)

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matica srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS-SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefex: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar SZÓ Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésrel) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar SZÓ Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szekel@jopajtas.info ■